

la vida espiritual

196

XXVII

**duhovno
življenje**

*Levo: Št. Jošt pri Kranju
Spodaj: Motiv pri Sv. Trojici
nad Vrhniko. Druga in tretja
postaja.*

VAM PRINAŠA

	<i>Ob prvi obletnici smrti škofa Rožmana</i>	578
	<i>Prvi vseameriški marijanski kongres</i>	580
	<i>Kje so mrtvi?</i>	581
Slovenski	<i>Roke, ki nam plecto vezi z večnostjo</i>	584
verski	<i>Za dobrovoljo</i>	587
mesečnik	<i>Kako bi Vi rešili tele ugovore?</i>	588
	<i>Veste, kakšen je tiran?</i>	591
	<i>24 ur</i>	592
Izdaja	<i>Sveto Rešnje Telo in verne duše</i>	594
konzorcij	<i>Pismo iz Monakovega</i>	598
	<i>Naši razgledi</i>	600
(Anton	<i>Dota, ki je ne smemo zapraviti</i>	602
Orehar)	<i>Glas iz Rima</i>	605
	<i>Skriti prijatelji</i>	606
	<i>Poročilo ob 15-letnici slovenskega semenišča.</i>	609
Urejujejo	<i>Po čudni poti je hodil</i>	641
	<i>Razgovor s papeževim bratom</i>	642
Rant	<i>Otroci — glavne žrtve zakonske ločitve</i>	644
Jože	<i>Verne duše in sv. obhajilo</i>	647
	<i>V Córdobske planine in žepni tatovi</i>	649
	<i>Zadostuje eden za dva?</i>	652
dr. Rozman	<i>Pravila za razgovor</i>	653
Branko	<i>Sveto pismo o nastanku sveta</i>	655
	<i>Novice iz Primorske</i>	657
dr. Stare	<i>Le čemu trpeti?</i>	659
Alojzij	<i>Med nami v Argentini</i>	660
	<i>Čudna zaslepljenost</i>	663
Šušteršič	<i>Kot v misi:jonih</i>	665
Marijan	<i>Okrogla hiša</i>	666

OB PRVI OBLETNICI SMRTI ŠKOFA ROŽMANA

Ceprav bo v sredo, 16. novembra, poteklo že leto dni, odkar je v Združenih državah Severne Amerike umrl škof dr. Gregorij Rožman, je vendar naš spomin nanj še vedno tako živ in prisrčen, kot so žive in prisrčne vezi med srci, ki se v resnici ljubijo.

Pa nič čudnega ni, saj je njegovo slovo, ki je pomenilo konec zemskega življenja, v katerem se je dopolnila mera „križa teža“, v živo pretreslo ves slovenski narod doma, na Koroškem in Primorskem, po ostali Evropi, v obeh Amerikah ter v Avstraliji in povsod, kjer koli žive ljudje, ki ljubijo Boga in domovino prelepe triglavske dežele.

Ta pretres, katerega sicer omiljuje tolažljiva zavest, da je zanj nastopilo večno jutro „plačila“ za nas pa čas, ko smo pri Bogu prejeli novega priprošnjika, je bil tako silen in je še po enem letu tako skeleč, kot so silne in skeleče smrtonosne rane, ki se dodobra nikoli več ne zacelijo.

Iz dneva v dan se namreč jasneje zavedamo, da smo z njim izgubili očeta, ki nas je iz vsega srca ljubil; pastirja, ki nas je skozi ta svet z modrostjo vodil proti nebesom; učitelja, ki nam je v temi zmot in zablod kazal pravo pot.

Vse to je bil polnih trideset let. Tja od tistega 1. avgusta v letu 1930, ko je kot 29. ljubljanski vladika, prevzel škofovsko odgovornost, pa do smrti, ki ga je doletela sredi načrtov in v tujem svetu.

Da bi pa Bog, od katerega vse dobro izhaja, blagoslavljal njegovo delo, je z Njim ob prevzemu nadpastirske palice napravil pogodbo; obljubo, v kateri se je zavezal, da bo vse življenje delal le Zanj; pogodbo, v kateri je Bogu daroval tudi svojo čast in dobro ime s prošnjo, kot je značilna samo za svetnike, da bi se nobena duša zaradi njega ne pogubila.

Bog, ki v svoji skrivnostni previdnosti vse krepko ureja in vodi, je njegovo prošnjo v celoti odobril, do podrobnosti izpolnil.

Svetlim dnevom so sledili mračni večeri in tem temna noč.

Škof je postal po Kristusovem zgledu znamenje nasprotstva. Eni smo ga še bolj vzljubili; drugi, zapeljani po lažni modrosti, pa so ga zasovražili tako, kakor verjetno še nobenega njegovih prednikov. A on je samo odpuščal in še na vigilijo svojega „rojstnega dne“ za nebesa je dejal: „Molite zame in molite za moje preganjalce, zaradi katerih moram toliko trpeti.“

Ne bo ga več med nas. Ne bomo več zaslišali njegove očetovske besede. Občutili pa bomo njegovo pomoč, ki nas bo sredi brezbožnega sveta hrabрила, da ne bomo omagali, ampak se povezani z božjo ljubeznijo bližali nebeški domovini. Kraju, kjer ni preganjanja in ne solzá, ampak samo veselje, sama sreča, sama ljubezen ali kratko: Troedini Bog.

A. S.

1883

DR. GREGORIJ ROZMAN
ljubljski škof

1959

V BUENOS AIRESU BO:

PRVI VSEAMERIŠKI MARIJANSKI KONGRES

Argentina in tudi nekatere druge južnoameriške države letos praznujejo 150-letnico svoje neodvisnosti oz. vsaj začetek bojev zanjo. Glavne slovesnosti smo doživeli v Argentini v maju. Vse leto pa se na najrazličnejše načine spominjajo neodvisnosti.

Tudi Cerkev v Argentini se je hotela na neki način pridružiti s posebno slovesnostjo poldrugi stoletnici samostojnosti. Kardinal Antonio Caggiano, nadškof buenosaireski, si je zamislil velik marijanski kongres, ki pa naj bi zajel vse ameriške narode.

Namen

Marijanski kongres naj bo najprej zaključek in dopolnilo velikega buenosaireskega misijona, katerega smo doživljali pred kratkim.

Marijanski kongres naj bo združitve vseh katoliških sil v Ameriki pod Marijino zastavo.

Marijanski kongres bo pomenil začetek mogočnega križarskega gibanja proti največjemu sodobnemu sovražniku krščanstva, brezbožnemu komunizmu.

Začel se bo 11. novembra 1960 in končal 13. Spored kongresa je kardinal Caggiano že predložil v odobritev sv. očetu in ta mu je podelil svoj b.a.

goslov, z željo da bi se vsi zanj resno zavzeli.

Potek

Zamišljenih je več množičnih zborovanj. Predvsem pa bodo skušali dati čim večji poudarek na študij posameznih marijanskih tem in sicer redno pod stanovskim vidikom za moške, žene, delavce, izobražence, diake itd. Njih namen je izdelati jasne smernice za odnos in ravnanje nasproti komunistični nevarnosti v verskem, kulturnem, gospodarsko-družbenem pogledu.

Nedvomno je komunistična nevarnost v Južni Ameriki velika: komunizem je prodril in si osvojil univerze, državne srednje šole, sindikate, časopise, zabavišča, tovarne, se polasča mladine, družine. Morda ne vedno odkrito, toda z vsemj sredstvi.

Ne moremo ga napadati z njegovim orožjem. A naše orožje je močnejše, daleč nad močjo laži in klevete, visoko nad dosegljivostjo raket in vsemirskih ladij: je nadnaravno in prihaja nam po Mariji.

Kongres in Slovenci

Nedvomno se bomo Slovenci z veseljem pridružili temu kongresu. Predobro vemo, kako malo še slutijo v okolju komunistično nevarnost, kako malo še poznajo komunizem — in mu nasedajo pod videzom boja za državno neodvisnost, svobodo tiska, enakostjo pred zakonom itd. Storili bomo to z molitvijo in dobrimi deli, z udeležbo na zborovanjih, predvsem pa z jasno besedo v svojem okolju. Nikdar ne smemo reči: mi smo svoje že storili! Če danes ne pomagamo reševati svoje nove domovine, bomo morda v kratkem tam, kjer smo bili v letu enoinštiridesetem ali petinštiridesetem.

J. R.

KJE SO MRTVI?

Tako se radi sprašujemo. Razen radovednosti je v takem vpraševanju tudi upravičena zaskrbljenost, zaskrbljenost zase — saj bo prej ali slej vsak umrl, in zaskrbljenost za svoje, ki bi jih tudi po smrti celo s telesi radi imeli v bližini, na domačem pokopališču. Lepa je skrb za telesne ostanke rajnih, občečloveška je in še posebej krščanska, kajti kristjan tudi mrtvo telo še posebej spoštuje, ker veruje „v vstajenje mesa“, t. j. v telesno vstajenje in življenje rajnih. A kristjan tudi veruje, da telo ni vse; veruje, da ima človek tudi dušo, ki s telesno smrtjo ne umrje, temveč se loči od telesa. Zato sega kristjanovo vprašanje „Kje so mrtvi“ globlje: skrbi ga, kje so duše rajnih. In krščanska vera tudi tu z gotovostjo, za katero jamči večna Resnica — Bog sam, tako tolažljivo odgovarja!

Ko človek umrje, ga Bog takoj sodi. To sodbo imenujemo posebno, ker zadene vsakega človeka posebej. Izvrši se verjetno kar na kraju, kjer je človek

umrl. Sodna preiskava, sodni izrek in izvršitev sodbe — vse se izvrši v trenutku. Duša po božjem razsvetljenju spozna svoje stanje in takoj izve božjo sodbo.

Takoj po sodbi gre duša ali v nebesa ali v vice ali v pekel. Katoliški nauk glede tega je najbolj jedrnato povzel in razglasil cerkveni zbor v Firenci (l. 1438—45). Ob njegovih besedah pogledjmo, kje so naši rajni in kako se jim godi.

NEBESA

„Duše tistih, ki po krstu niso storile nobenega greha, in tistih, ki so sicer grešili, pa so se ali na zemlji ali po smrti očistili, pridejo takoj v nebesa in tam jasno gledajo troedinega Boga, kakršen je, toda po različnem zaslužnju bolj ali manj popolno.“ — Ta nauk potrjuje sv. pismo, ki o nebesih mnogo govori. Jezus jih v prilikah imenuje božje ali nebeško kraljestvo, življenje ali večno življenje, raj, veselje Gospodovo, ženitnina, velika večerja, Očetova hiša, v kateri je mnogo bivališč, novi Jeruzalem in podobno.

Veselje zveličanih je nepopisno. Največje veselje je v tem, da gledajo Boga iz obličja v obličje. Iz tega gledanja (t. j. spoznavanja) izvira neskončna ljubezen do Boga in neizrekljiva blaženost; to je večna in popolna sreča.

Kaj znancev je zasula že lopata!

Sv. Pavel jo popisuje takole: „Okoli ni videlo in uho ni slišalo in v človekovo srce ni prišlo, kar je Bog pripravil njim, ki ga ljubijo“ (1Kor 2, 9). — Zveličani se dalje vesele svoje duševne in po vsajenju tudi telesne dovršenosti ter nebeške družbe poveljčanega Odrešenika, Marije, angelov in svetnikov. Njihova blaženost pa je po velikosti različna, kajti: „kdor pičlo seje, bo tudi pičlo žel; in kdor obilno seje, bo tudi obilno žel“ (2 Kor 9, 6). Za vse pa bo ta sreča večna, kakor molimo v apostolski veri: „Verujem v večno življenje“.

VICE

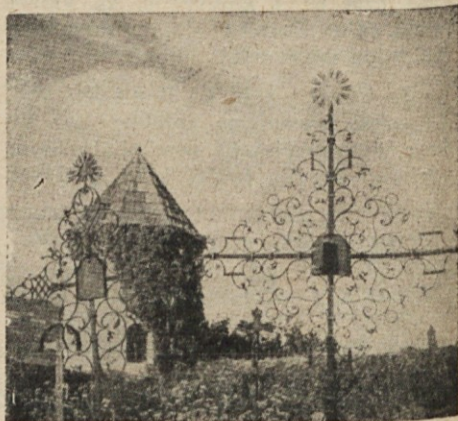
„Duše tistih, ki so resnično skesani umrli v božji ljubezni, a za svoje grehe še niso zadostili z vrednimi sadovi pokore, se po smrti očiščujejo s kaznimi v vicah. Da se teh kazni rešijo, jim koristijo priprošnje vernih živih, namreč daritve sv. maše, molitve, miloščine in druga dobra dela.“ — Tudi ta nauk uči sv. pismo (beri n. pr. berilo o maši za obletnico!); ga razodeva cerkveno bogoslužje, v katerem Cerkev že od najstarejših časov moli za rajne, sluti pa tudi um, ki sklepa, da mora biti na

onem svetu kraj očiščevanja, za duše, ki niso sicer v smrtnem grehu, pa vendar niso dovolj čiste za nebesa.

Trpljenje duš v vicah se z zemeljskim trpljenjem ne dá primerjati. Najmanjše trpljenje v vicah je hujše kakor največje trpljenje na zemlji. Največja njihova žalost je, da še ne morejo gledati Boga, trpe pa tudi druge očiščevalne kazni. Hudo je tudi to, da si same ne morejo prav nič pomagati. Pomagamo jim pa lahko mi z molitvijo, z daritvijo sv. maše, z dobrimi deli in odpustki, ki jih njim v dobro obrnemo. Ali ne bomo tega radi storili zlasti te dni? Storimo to!

PEKEL

„Duše tistih, ki umrjejo v dejanjskem smrtnem grehu, pridejo takoj v pekel.“ — Kazni pekla omenja že prerok Izaija, ko govori o neugasljivem ognju. Podobno često govori o pogubljenju Jezus in za njim apostoli. Tudi um sklepa, da je primerno, da Bog smrtni greh kaznuje z večnimi kaznimi; smrtni greh je namreč neskončna žalitev Boga, zasluži torej tudi kazen brez

Stari nagrobni spomeniki na Osojah

konca. Zmoto, da se bodo pogubljeni nekoč spreobrnili in bo pekla konec, je Cerkev že zdavnaj obsodila; danes jo ponavljajo spiritisti in adventisti.

Kakor veselje zveličanih, tako se tudi trpljenje pogubljenih ne da zadosti popisati. Najbridkejšo trpljenje je večna ločitev od Boga; neprenehno se živo zavedajo, da so Boga prostovoljno zavrgli, iz česar izvira grozen obup in ne-utolažljiva žalost. Trpe pa tudi čutne kazni, ki na prekonaraven način mučijo duše in bodo po vstajenju mučile tudi telesa. „Peklenški ogenj“ ni samo prazna beseda, verjetno niti ne samo primera, temveč po splošni sodbi bogoslov-
nih učenjakov resničen ogenj, a seveda drugačen kakor zemeljski. Vse te kazni bodo trajale večno, so pa različne po velikosti krivde.

POSEBNI KRAJI

Nebesa, vice, pekel po nauku Cerkve torej niso samo pravljичne domislice za tolažbo ali strašilo pridnim ali hudobnim otrokom. Niti niso samo posebno stanje duše, marveč tudi posebni kraji. Saj je Jezus odšel v nebesa s telesom; tudi Marijo je s telesom vzel k sebi v nebesa, naše telo pa čaka taka slava na sodni dan. Telesa bodo po vstajenju si-
cer poduhovljena, vendar bodo še imela neko razsežnost in bo moral že zaradi tega biti kraj za njihovo bivanje. Kje je ta kraj, pa ne vemo. Isto velja za kraj vic in pekla. Za versko življenje to vprašanje tudi ni važno. Modro nam svetuje sv. Janez Zlatousti: „Ne sprašujmo, kje je pekel, temveč kako bi mu ušli!“ Prav pa je, da pogosto premišlju-
jemo o naših poslednjih bivališčih. Sv. pismo samo nam kliče: „V vseh svojih delih se spominjaj poslednjih reči in vekomaj ne boš grešil“ (Sir 7, 40).

L. Z.

Srašen dan bo dan plačila,
zemlja se bo v prah zdrobila;
priča David in Sibila.

Tromba bo strašno donela,
mrtvim po grobeh grmela,
vsem pred sodni stol velela.

Smrt in svet občudovala
bosta, ko bo stvar spet vstala
in za vse odgovor dala.

Knjiga, k sodbi prinesena,
skriva dela vsa storjena,
po njej sodba bo izrečena.

Ko sodnik bo sodit sedel,
vsakdo bo vse skrito zvedel,
trpel, v čemer je zabredel.

Kaj čem, revež, mu dejati?
Kje zavetnika iskati?
Še pravičnim se bo bati!

Spomni se, o Jezus mili,
da so zame te umorili.
Tisti dan se me usmili.

Saj si iz ljubezni same
me iskal, vzel križ na rame.
Naj ne bo zaman to zame!

Ne zasluži prošnja moja,
a dobrota naj me tvoja
ognja reši, da pokoja.

Ti, o Bog usmiljen bodi!
Ljubi Jezus, mrtvim daj
mir in pokoj vekomaj.
Amen.

(Iz pesmi po berilu pri črni maši)

Uredništvo je za objavo prejelo govor, ki ga je imel pisatelj Karel Mauser na akademiji v čast biseromašniku č. g. Antonu Merkunu v Združenih državah Severne Amerike.

Roke, ki nam pleto vezi z večnostjo

Ob samotnih vodah Jordana tam v puščavi je živel Janez Krstnik in označeval Mesijo, ko je ženastopil svojo pot. Ljudje so vreli k njemu in prisluhnili njegovim besedam. Tedaj je Kristus ob neki priliki vprašal ljudstvo: Kaj ste šli gledat v puščavo? Trst, ki ga veter maje? Ali kaj ste šli gledat? Človeka, obledenega v mehka oblačila?

Ti dve vprašanji, dragi prijatelji, bi si mogli danes zastaviti tudi mi. Kaj smo prišli gledat? Človeka na visokem položaju, v visoki službi? Človeka, ki so ga tokovi časa vili in majali kakor veter trst na močvirju?

Ne eno ne drugo, prišli smo gledat starčka, duhovnika, preprostega slovenskega fajmoštra, duhovnega svetnika Merkuna.

Navada je, da na takih slovesnostih govorimo o delu slavljenca, da v kratkih besedah prehodimo njegovo pot od mladosti do glavnostnega dneva. Dovolite mi danes, da na tej akademiji, ki je v počast slavljencu, spregovorim o največji odliki, ki jo nosi duhovni svetnik Merkun, — da je duhovnik, oznanjevalec Kristusov, kakor je bil v svojem času Janez Krstnik.

Kdo se ne spreminja?

Vse na svetu se spreminja, vse iz dneva v dan dobiva nov obraz. Letni časi odpirajo in zapirajo blagoslove zemlje. Pomlad odpre zelenje in rože,

zima zaklene travo in ozimino. Pride jutro z zarjo in pride večer s temo. Večno zorenje in večno umiranje.

Človek s svojim umom se je poglobil v skrivnosti zemlje, v križanke in rebuse, ki jih je večni Stvarnik z nevidnimi črtami zaoral vanjo. Najmanjše stvari — atomi postajajo strah in groza modernega človeka in nj več daleč čas, ko bo človek segel po planetih v vesolju, ki nam kot zvezde svetijo v nočeh. Vse se spreminja.

Le Bog se ne spreminja in ne spreminja se duhovništvo, od njega postavljeno. Sredi razritega časa, sredi norega tekmovanja za oblast, sredi surove sile stoji duhovništvo, kakor je stalo pred dolгими stoletji — zveza med to stranostjo in onostranostjo, zveza človeka z Bogom.

Glejte, dragi prijatelji, šestdeset let nazaj, je v ljubljanski stolnici pred velikim škofom Antonom Bonaventuro Jegličem klečal mlad klerik — Anton Merkun. Zdrav, močen, poln sile in poln idealov za bodočnost, kakor so vsi mladi ljudje. Sveto olje, s katerim je škof mazilil njegove dlani je zapečatilo zvezo, ki jo ima vsak duhovnik do Večnega duhovnika in do ljudstva.

Če še enkrat vprašam, kaj smo prišli gledat danes v to dvorano, potem moram reči: Prišli smo, da počastimo štirj in osemdeset let stare roke starčka-duhovnika Antona Merkuna, te ro-

ke, ki se sicer že tresejo od starosti, pa zavoljo tega še niso izgubile blest tega svetega olja, s katerim je pred šestdesetimi leti ljubljanski škof posvetil svojega klerika v duhovnika. Prišli smo, da s spoštovanjem, ki smo ga dolžni svojim duhovnikom, sežemo v te roke, ki so krščevala, ki so odvezovale, ki so obhajale, ki so vezale po svojem božjem poslanstvu moža in ženo v zakon, ki so kropile grobove naših mrtvih. Prišli smo, da pokažemo, da slovenski človek spoštuje svoje duhovnike in da javno izpričamo, da slovensko ljudstvo za svojimi duhovniki stoji, kakor je stalo skozi vso svojo zgodovino. Grešili smo kakor drugi narodi, narobe delali kakor drugi narodi, toda svojih duhovnikov nikoli nismo zatajili in smo jih cenili, čeprav marsikdaj le v srcu in ne v spontanah nastopih. Slovenski človek

se zaveda, da mu je bil duhovnik največ, marsikdaj nositelj ne samo duhovne luči ampak tudi kulture.

Med nami je eden izmed njih, preprost slovenski fajmošter, biseromašnik. Odšla je njegova mladost, opešale so oči, opešal je sluh, toda z njim vred so v tej uri z nami tudi vsa dolga leta, vse njegovo delo, vsa njegova pota, vsi njegovi načrti. In tudi temu smo se prišli pokloniti na ta večer.

Globoka resnica

Marsikdaj nam nasprotniki mečejo duhovnike naprej, ta je tak in oni je tak. Mi katoličani dobro vemo, da so tudi duhovniki ljudje, zakaj, če bi nam Bog dal za duhovnike angele, bi se jim s svojimi težavami in bremenami teže približali. Duhovniki so vzeti izmed nas in nam po posvečenju vrnjeni, da nas, ki

Ob novih,
srebrnih,
zlatih in
bisernih
mašah
so bili
doma
mogočni
mlaji

v borbi za vsakdanji kruh, marsikdaj skrenemo s poti, poskušajo spraviti nazaj na cesto, da po njej pridemo tja, kjer so že milijoni, ki so verovali v večnost in v vstajenje. Niso pa samo ljudje, posvečenje, ki ga imajo, jih postavlja za posrednike med nami in Bogom.

Tudi duhovnik je človek in to mi, katoliki laiki marsikdaj pozabljamo. Ne mislimo na to, da je vsak duhovnik na nek način po svoji službi samotar, odtrgan od sveta. In vendar je človek, ni iz kamna, in tudi on si kdaj v srcu zaželi, da bi se zbrali okrog njega, da bi začutil iz naših besedi, da mislimo nanj, da spoštujemo njegovo delo. Tudi duhovnik marsikdaj zaželi, da bi začutil, da je živ ud slovenske skupnosti, da je delček slovenskega utripanja. Posebno star duhovnik, ki ne more več delati, ki so mu opešale moči in ima občutek, da je od vseh pozabljen.

Potrebovali jih bomo

Ne pozabimo. Čas ki prihaja, že kaže svoje obris. Prišel bo in če bomo v tistem času hoteli obstati bomo potrebovali mnogo svetih duhovnikov in mnogo dobrih ljudi. Potrebovali bomo veliko arških Viannejev, ki bodo s svojo preprostostjo in s svojo svetostjo potegnili za seboj tudi tiste, ki vero presojajo samo po duhovnikih. Tedaj bo potrebnih mnogo starih duhovniških rok, mnogo takih rok, ki se bodo sicer tresle, toda bodo svoje trpljenje znale darovati za tiste, ki bodo v hudem času v prvih linijah. Mislim, da še niste pozabili stare slike iz domovine: Spređaj mežnar z laterno, za njim duhovnik, v snegu, v mrazu, v dežju, v noči in sta hodila po uro in dve daleč previdevat. Koliko težkih ur, bridkih ur imamo v božji zakladnici, kamor so se stekala zaslužnja preprostih kmečkih duhovnikov. Ob času nuje bo Bog odprl to

zakladnico, da bo tistim, ki se bodo borili v težkih časih, laže.

Štiri in osemdeset let je med nami. Kje daleč je že mladost biseromašnika, kako daleč so celo že zrele leta. Življenje je osmukalo klasje, med nami sedi zdaj starček, ki je daleč od svoje fare, daleč od svoje zemske domovine, pa že blizu večne. Dal je, kar je imel in danes je božji berač. Toda bodimo ponosni, da ga imamo med seboj, bodimo ponosni, da nič nima, zakaj dal in dajal je nam vsem — slovenskemu človeku.

Naj bi bil današnji večer prilika, da se mi vsi znova zavemo, kaj smo svojim duhovnikom dolžni, da se spet zavemo, da so duhovniške roke tiste, ki nam plecto vezi z večnostjo, kamor vsi gremo.

Dragi biseromašnik, osemnajst let nazaj sva se prvič srečala, nikoli nisem mislil, da Vam bom govoril za biserno mašo v Clevelandu. Vem, dom je dom, in biserna maša v Dobropoljah bi bila sredi Vaših znancev. Toda ob vsem bridkem smo tudi za to spoznanje bogatejši, da je en sam dom stalen — tisti, v katerem je On, v katerega ime ste bili posvečeni. Sprejmite na ta svoj dan izraze našega iskrenega spoštovanja in globoko zahvalo in ko se poklanjamo Vam, se želimo s tem pokloniti vsem slovenskim duhovnikom, živim in mrtvim. Njemu, ki Vaz je posvetil, Antonu Bonaventuri Jegliču in njemu, ki ste mu dolgo služili in je odšel pred Vami — škofu Gregoriju.

Daj Bog, da bi se slovenski narod doma in od vseh strani sveta, kjer je raztresen, nekoč zbral okrog svojih duhovnikov v večni cerkvi. Molite za to na ta svoj dan. In Bog blagoslovi leta Vaše starosti, da bodo spokojna, v pričakovanju Njega, katerega ime ste šestdeset let oznanjali.

Bog z Vami, biseromašnik!

ZA DOBRO VOLJO

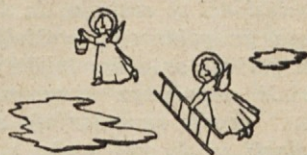
Zaklad v molitveniku. — Nunciju Pecciju se je nekoč polomil voz. Ko je čakal, da ga mu popravijo, se je razgovarjal s poštnim upravnikom, ki ga je bil silno lepo sprejel. Pobahal se mu je tudi da je zelo katoliški in pobožen. Pokazal mu je molitvenik in dejal, da ga vsak dan uporablja in da vsak dan prebere kakih pet strani; zdaj da je že na 112 strani. „Lepo, lepo,“ je kimal nuncij, „le lepo molite, boste dobili veliko milosti, zakaj vsak, kdor išče, najde zveličanje svoje duše in celo na zemlji prejme svojo srečo.“ Nekaj mesecev kasneje se je nuncij spet ustavil na tisti poštni postaji. Upravnik se mu je spet pobahal, da je že skoro na koncu knjige. Nuncij ga prosi, naj mu jo prinese. Res je tako storil. Pecci, ne bodi len, odpre na strani 112 in potegne ven 100 frankov, ki jih je bil pustil v molitveniku ob zadnjem obisku. Upravnik je rdel, nuncij pa se je smehljajal: „Ker niste hoteli iskati nebeškega kraljestva, Vam bodi tudi zemeljski zaklad odvzet.“ In je spravil denar v žep, potem pa ga razdelil med uboge.

Relikvije. — Leona XIII. je obiskal znani francoski misijonar msgr. Au-

gouard. Tedaj so se na njegovem ozemlju še čisto javno opravljali ljudóžrske pojediné. Papež je vprašal misijonarja, če ima že kakega mučenca na svojem ozemlju. „Ne še,“ je tožil misijonar, „a vsi smo pripravljeni na to.“ „Lepo, lepo,“ je bil skrben Leon XIII., „samo glejte, da bo kaj relikvij.“

Kneipp. — Leon XIII. je hotel poznati župnika Kneippa in tako je ta trikrat obiskal papeža. Prvič ga je papež vprašal, kaj sodi o njegovem zdravju. Kneipp ga je pozorno pogledal, potem pa odvrnil: „Kar dobro, Svetost.“ Drugič je bilo vprašanje že bolj kočljivo: „Koliko let mi še daste?“ Kneipp mu je odgovoril: „Če ne nastopi kaj izrednega, kakšnih 8 do 9.“ In tako se je potem tudi zgodilo. Pri tretjem obisku ga je papež prosil, naj ga okoplje z mrzlo vodo, kot to dela v domačem Woerishofenu. Kneipp ga je umil ob 7 zjutraj, potem pa ukazal: „Zdaj pa dve uri in pol spat.“ „To pa ne,“ se je uprl papež, „saj še ponoči ne morem, bom pa na vsežgodaj.“ A Kneipp se ni dal ugnati in papež je moral ubogati. Kneipp je zagrnil zavese in papež je zaspal.

Čast. — Med neko avdienco je papež hodil pred verniki in jim dajal poljubljati prstan. Ko pride do nekega mladeniča, mu de: „Stavim, de ste Francoz.“ Ta se zravna in odgovori: „Imam to čast.“ Brž ga papež ustavi: „Bolj tiho, tako je pretrdo za tiste, kj nismo

KAKO BI VI REŠILI TELE UGOVORE ?

Ko takole poslušate, kar smo vam povedali o lepoti čistosti in devištva, o nevarnostih za čistost in o sredstvih, da si te krščanske kreposti ohranimo, bi utegnil kdo tudi kako ugovarjati in se izgovarjati.

Včasih se na primer sliši: „Zakaj ne bi pustili mladine v miru, da se brez teh umetnih omejitev razvija naravno in svobodno?!“

Že v dosedanem razlaganju smo s prstom pokazali na veliko škodo, ki nastane, če nagona ne brzdamo. Mar vinogradnik ne obrezuje mnogih močnih mladik, da bi trta rodila kar najlepše in najobilnejše sadove? Mar nimate tudi danes po nasadih in gozdevih napisov s prepovedmi: „Ne trgajte cvetja! Ne hodite po travi! Ne uničujte drevja!“ Mar ne postaja po mnogih deželah najtežje vprašanje ravno tako imenovana „mladina z ožganimi krili“ (teddy boys, tepisti)? Dušeslovci so mnenja, da do tega pojava gangstrskega preživljanja mladosti prihaja zato, ker toliko staršev zaradi napačnega razumevanja „moderne“ vzgoje zanemarjajo sploh vsako, zlasti pa še krščansko vzgojo mladine.

Drugi spet ugovarja: „Čisto življenje je nemogoče, ker narava neizprosno terja svoje.“

Predaleč bi nas vodilo, če bi hoteli tu naštevati številne izjave prvo-vrstnih zdravnikov, ki so določno povedali: „Popolna zdržnost je mogoča, samo izvajati jo je treba ne le telesno, marveč tudi duševno. Čisto življenje je kajpak mogoče, ne samo resnično mogoče, marveč ga spremlja tudi hkrati velik blagoslov.“

Za nas kristjane je dokaz, da je zdržnost mogoča, že v tem, da jo zapoveduje Bog, devištvo pa priporoča kot krepost. Sv. Avguštin je rekel: „Bog ne zapoveduje kaj takega, kar je nemogoče..., zapoveduje, da prosiš za tisto, česar ne moreš sam, in pomagati ti bo, da boš mogel.“

Jasno je, da ne bi mogel čisto živeti kristjan, ki se nikakor ne bi ogibal skušnjavam in bi ne uporabljal omenjenih naravnih in nadnaravnih sredstev. Treba je pripomniti tudi to, da tisti, ki prej niso popuščali svoji pohoti, ne občutijo teže zdržnosti tako živo kakor tisti, ki se morda še bojujejo z grešnimi navadami ali so po preteklih rodovih poddedovali večje težave. Toda tudi taki ne smejo nikoli malodušno odnehati v boju za čistost. Bog pozna njihove boje in težave, naj pridno segajo po zdravilnih sredstvih in naj prisrčno molijo za krepost čistosti zlasti k prečisti Devici Mariji.

Tudi o tem, da zdržnost nikakor

Objavljamo zadnji del znamenitega pisma škofov Jugoslavije o sveti čistosti

ne škoduje zdravju, imamo številne zdravniške izpovedi. „Iz nečistega življenja lahko izvirajo premnoge bolezni, nikoli pa katera iz čistega življenja.“

Kak tretji pa bo rekel: „Kaj pa ima potem človek od življenja, če se odrečem tem užitkom.“

Bog ni prepovedal vseh čutnih užikov spolnosti, pač pa jih je z zapovedmi omejil in vse podredil najvišjemu namenu in vzvišenemu cilju krščanskega zakona. Imeti pa za življenje in srečo tiste užitke, ki jih nudi greh, ni in ne more biti združljivo z mišljenjem pravega kristjana, ki veruje v večno življenje. Sv. Avguštin je rekel, da ni prava sreča v tem, da kdo „dobro živi“, marveč v tem, da vedno dobro živi, to pa je v večnosti.

„Pozno, prepozno je prišlo to pismo, zakaj moja nedolžnost je že davno izgubljena, devištvo že davno oskrunjeno,“ bo morda kdo sam pri sebi malo-dušno rekel.

Le nikar obupavati in biti malo-dušen! Še tako kasno opustiti hudo in se oprijeti dobrega, je še zmeraj mnogo boljše kakor nikoli. In kdor je izgubil nedolžnost ali devištvo, se še zmeraj lahko častno in zaslužno opri-me za naprej čistega življenja v mislih, željah in dejanju. Tudi tak človek mora odslej prinašati Bogu neprestano žrtev svojega telesa. Naj se v duhu postavi z Marijo Magdaleno pod Jezusov križ, s katerega teče kri iz njegovih svetih ran, da opere naše duše vse grešne nečistosti. Kar najbolj naj uporablja sredstva milosti in pokore. Tudi tak človek bo tedaj našel srečo svoje duše v zdržnosti.

SKLEP

Po vsem tem ne moremo drugega, kakor da ponovimo s svetim pismom: „O kako lep je čisti rod v svojem sijaju! Njegov spomin je nesmrten in cenjen pri Bogu in ljudeh“ (Modr 4, 1). Čista mladina je veselje svete Cerkve, sad in priznanje njenih zakramentov, velika pomoč v izvrševanju apostolata.

Zato pravimo tudi mi s papežem Pijem XII.: „Treba nam je mladine močne vere, pripravljene, da se odreče polovičarstvu, če je zašla vanj; treba nam je mladine, ki se ji hoče božjega življenja in ga hoče v obilnosti; treba nam je mladine, ki pri učenju in delu, govorjenju, molitvi in trpljenju nosi v srcu vročo ljubezen do Jezusa, ljubezen do duš, nosi — kakor ogenj, ki užiga.“

Ob taki vzgoji in svetem navdu-

šenju posameznikov in katoliških družin se bo prav gotovo rodilo in razvilo mnogo duhovniških in redovniških poklicev, kar bo v veliko božjo čast in Cerkvi v pomoč, ko pri nas tako močno pogreša dobrih duhovnikov.

Draga katoliška mladina! Stopaj junaško naprej in varuj lilijo nedolžnosti in čistosti neprizadeto!

Tedaj bo tvoje življenje polno resničnega veselja, pravo bogastvo pa dušni mir in sreča, kakršne svet ne more dati (Jan 14, 27). Veselje, ki škoduje telesu in duši, ni nikakršno

veselje. „Veseli se v Gospodu!“ ti kliče sv. Pavel (Fil 3, 1).

Dragi starši in vzgojitelji! Pomagajte svojim otrokom na poti do njihove prave sreče s tem, da jih krščansko vzgojite. Vedite, da se bodo vsi tisti, „ki so druge privedli do pravičnosti, na vse veke vekov svetili kakor zvezde“ (Dan 12, 3).

Naj Bog blagoslovi vso našo mladino in njihove dobre starše, presveta Devica Marija pa naj jih vedno varuje in zagovarja!

Dano s škofovskih konferenc v Zagrebu, 15. oktobra 1959.

V eni svojih pridig je svetovnoznamen cerkveni govornik Bossuet, eden največjih francoških klasikov, značaj tirana opisal takole:

Prepričan je, da je vse njegovo. Vse narode si skuša podvreči in če se mu kdo upira, besni od jeze. Ne pozna besede „napad“, saj je prepričan, da njemu vse zakonito pripada. Ker je močnejši, se nikdar ne smatra za napadalca in če se napadeni narod brani, ga obtoži osvajalnih namenov. Kadar se vojskuje, se mu zdi vojna pravična kazen za upornike.

Sodelavcev ne potrebuje. Sestanek parlamenta mu je le prazna zunanost, kjer se svečano potrdi to, kar je on že prej odločil.

Ne spoštuje ne Boga ne njegovih svetišč. Kmalu zahteva zase božje čiščenje, kakor so to storili skoro vsi osvajalci iz poganskih časov. V svojem brezmejnem napuhu smatra vse zmage za plod svojih načrtov in v svojem srcu si govori: 'Jaz sem bog in sam sem se ustvaril.'

Ko motri svoje trdnjave, svoje lajdevje in svoje zaklade, se ves blažen sprašuje: Ali ni to veliki Babilon, ki sem si ga sezidal z močjo svoje oblasti in v sijaju svoje slave kot sedež svoje države?

Tak je značaj slavohlepnega in krivičnega osvajalca. Pijan od zmage svojega orožja je prepričan, da je Gospod

VESTE KAKŠEN JE TIRAN?

sveta, in veruje, da je njegova roka njegov bog.

Toda nazadnje ga uspehi zapuste in njegov poraz je strašen. 'Kladivo, ki je razbijalo narode sveta, se je samo razbilo' (Jeremija). Gospod je zlomil bič, s katerim je tepel druge narode. Temu ošabnežu pa govori: „Strmoglavil te bom s prestola, prišel je dan in ura, ko te obiščem.“ In po ustih preroka Izaije govori Gospod dalje: „Kako globoko si padel ti, ki si svetil nebu, kakor jutranja zvezda, ti, ki si stiskal narode in govoril v srcu: dvignil se bom do neba. Jaz pa te vidim, kako drviš v propast. In vsi, ki te bodo gledali, se bodo spraševali: Ali ni ta tisti, ki je vznemirjal zemljo, ki je kraljestvom spreminjal meje in svoje podložnike metal v ječe? Poganski kralji so umrli v slavi in so bili lepo pokopani, ti pa boš ostal vrh zemlje kakor ničvreden in nečist črv, brez potomstvo.“

*Najprej in predvsem sem katoličan. Že dolgo je, kar sem se sprijaznil z vsemi posledicami tega prepričanja — Leon Bloy
Najbolj me vabi v katoliško Cerkev neprekinjena vrsta škofov
do sedanjega papeža*

24

U R

Jutro

Ko se zjutraj drugim poraja nov dan z novim delom in novimi načrti, zija bolniku nasproti samota in brezdelje. A božjega otroka, ki je po Krisusu združen s tisoč in tisoč brati in sestrami v občestvo svetnikov, to ne vznemirja, kajti kristjan ni nikdar sam. krščanski bolnik zjutraj obudi **dober namen**, v katerem trpljenje novega dne daruje Bogu. To vsakdanjo daritev zelo poživi lepa navada, da si za vsak dan izberemo prav poseben namen, za katerega hočemo tisti dan trpeti: zdaj v zadoščenje za svoje grehe, zdaj za zdravje, zdaj za svojce, zdaj za grešnike, zdaj za Cerkev, narod, državo... Posebno uspešna je ta jutranja daritev, če jo združimo z daritvijo svete maše. Bolezen sama, še bolj pa daritev, teži za spremenjenjem. V njej bolnik počasi odмира sebičnosti in trdosrčnosti, svetu in zabavi; tako spreminja svojega posvetnega duha v spokornega, očišču je svoje srce v odgovedi in podreja svojo voljo božji volji. Moč za to spreminjanje dobi, če večkra, zlasti pa zjutraj, obudi hrepenenje po Jezusu — to je, če prejme vsaj duhovno obhajilo.

Dan

Čez dan ima bolnik mnogo časa za razmišljanje. Utruja ga skrb, kako dol-

Štiri in dvajset ur danes in jutri in pojutrišnjem — vsak dan ima bolnik, pa ne ve, kam z njimi. Tako dolge in težke so, brez konca se vlečejo in vse so dobesedno preštete. Kam naj jih dene, kako dobro porabi? Če razume veliko poslanstvo boleznij in trpljenja, mu ne bodo prazne in nekoristne.

go bo še trajala preizkušnja. Gospod, s katerim se je zjutraj združil v daritvi, mu pa govori: „Ne skrbite za jutri; kajti jutrišnji dan bo imel skrb sam zase; zadosti je dnevu lastna teva“ (Mt 6, 32). Bog je modro razdelil naš trud na dneve in ure, zato nikar ne segajmo po bremenu jutrišnjega dne.

Najlepše se bolnik odzove božjemu pričakovanju, če **potrpežljivo vztraja** v bolezni. Čudovit zgled za to je hromi, ki je 38 let zaman čakal na kopel, ker ga je ob vsakem plivanju vode prehitel drug bolnik. In vendar je vztrajal in dočakal Jezusa, ki ga je ozdravil. Potrpežljivemu bolniku je Bog zelo blizu. S puhlim javkanjem in tožbami si pa vsak sam zavrača plačilo, ki mu ga Bog ponuja.

Velika tolažba so bolniku **dobre knjige**. Najbolj zvest prijatelj mu je **sveto pismo**, zlasti evangeliji. Vsaka beseda je v evangeliju pisana za ves svet in za vsakega posameznika, v njem je vse tako preprosto, vse tako božje, Zveličarjeva podoba vstaja živo pred našimi očmi.

Prav tako spodbudno je življenje svetnikov, zlasti pa trpljenje mučencev. Tu najdeš polno zgledov vesele požrtvalnosti, telesnega zatajevanja in plemenitega preziranja življenja. Ob njih izgubi smrt svojo grozoto, bolezen svojo neznosnost.

Primerna je tudi **Hoja za Kristusom**. Njen pisatelj, Tomaž Kempčan, je sam bridko okusil trpljenje. Kjer koli se ti knjiga odpre, povsod najdeš pravšno branje.

Odkod in zakaj trpljenje — poslanstvo tvoje bolezni pojasnjujejo **Pisma o trpljenju**. Take in podobne knjige lajšajo trpljenje in krajšajo dolge ure. Zato je duhovno branje bolniku velika uteha.

Bolnik pa čez dan ni vedno sam, potrební so mu soljudje: domači, strežnice, zdravnik, duhovnik, prijatelji, znanci... Njihova postrežba, obiski, prijazna beseda, pomoč so bolniku prilika za hvaležnost do vseh, ki so mu kakor kolj dobri. Zato jih ne bo moral z nenehnimi tožbami, marveč jim svetil z vdanim prenašanjem bolečin.

Večer

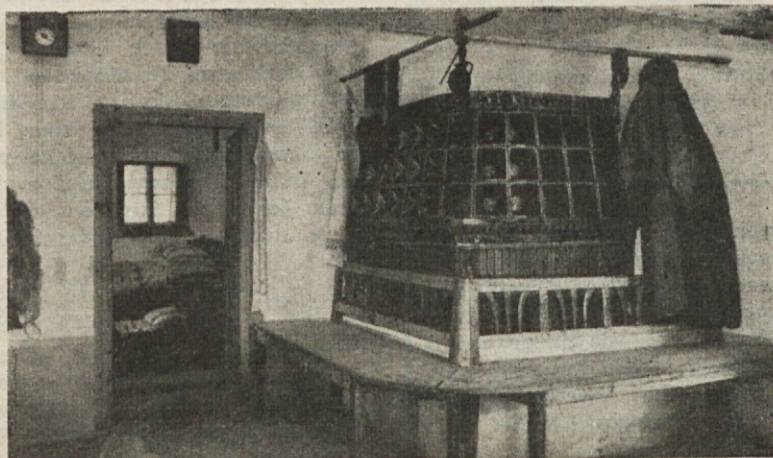
Večer je za bolnika še težji kot jutro, posebno če se mu bolezen pod noč običajno poslabša. Noč brez spanca ga skrbi, nikogar ne bo, ki bi ga kakor

koli raztresel in zamotil. Tudi najbližji in najboljši ga bodo vsaj za nekaj časa zapustili — spanec jim bo zaprl oči. Tako bolnik ostane čisto sam. Pa vendar ni sam. Jezus je z njim. Zato je za ure nočne groze in osamljenosti izdatna pomoč **premišljevanje Jezusovega trpljenja**. Tako postane noč resnično svet čas. Kakor so se nekdaj velike reči dogajale ravno ponoči: Jezusovo rojstvo, zadnja večerja, trpljenje na Oljski gori, Petrova rešitev iz ječe, obhajanje Gospodovih skrivnosti v katakombah, obiskovanje jetnikov..., tako lahko tudi bolnikova noč, če jo vdano preživlja, prinaša obilen blagoslov.

In ko bo minila noč, bo zopet jutro z novo daritvijo. Igra se bo začela od kraja, a vsak dan bo krajša in lažja, kajti v luči vere in velike ljubezni tudi bolezen ni brezdelje in dolgočasje, marveč nagla bližnjica k Bogu in dragocen prispevek k prizadevanju zdravih.

R. V.

Kmečka hiša z znamenito pečjo, klopjo in uro

SVETO REŠNJE TELO IN VERNE DUŠE

November je mesec vernih duš. V Argentini se sicer v novembru, ki je tu mesec cvetoče pomladi, začenjajo Marijine šmarnice, ki naj nas pripravijo na praznik njenega Brezmadežnega Spočetja; vendar naj nas misel na verne duše le spremlja živa in stanovitna skozi novembrske dni, kakor nekoč v domovini. Verne duše so naše prijateljice in prijateljice božje in so zato tudi predmet posebne ljubezni nebeške Matere Marije, ki se imenuje tudi Kraljica vic. Ko se ljubeče spominjamo vernih rajnih, pletemo v Marijino krono rdeče rože krščanske usmiljene ljubezni, ki je prva med krščanskimi krepostmi.

Z vernimi dušami smo duhovno združeni v občestvo svetnikov, ki ga tvorijo zmagoslavna Cerkev v nebesih, vojskujoča se Cerkev na zemlji in trpeča Cerkev v vicah. Kristus je glava tega občestva, Marija mu je duhovna Mati, člani vseh treh skupin pa smo si med seboj kakor bratje in sestre

O Bog, ki deliš odpuščanje in ljubiš človekovo zveličanje, prosimo tvojo usmiljenost, podeli dušam svojih služabnikov in služabnic, ki so se s tega sveta ločile, naj bodo po priprošnji blažene Marije vedno Device in vseh tvojih svetnikov deležne večne blaženosti

veličastne božje družine, ki nas vežejo skupne vezi bratske ljubezni in dejanske pomoči tistim, ki jo potrebujejo.

Iz nauka svete Cerkve vemo v svojo tolažbo, da verniki na zemlji dušam v vicah na najbolj različne načine lahko pomagamo ter jim tako s svojo ljubeznijo lajšamo in krajšamo njih očiščujoče trpljenje. Vse, kar v svojem življenju dobrega storimo, ima, ako smo v posvečujoči milosti, svoj delež zaslužnja in zadoščenja, ki ga lahko vernim dušam v prid obrnemo. Navadno vsa ta zadostilna dobra dela za verne duše porazdelujemo v tri skupine: molitve in svetj odpuški; miloščina in spokorna dela; posebno pa še daritev svete maše.

Poglejmo v tem novembrskem premissljevanju, kaj nam sveta Cerkev pove o blagodejnih učinkih svetega Rešnjega Telesa, kot daritev in zakramenta, v blagor vernih duš v vicah.

Verne duše in daritev svete maše

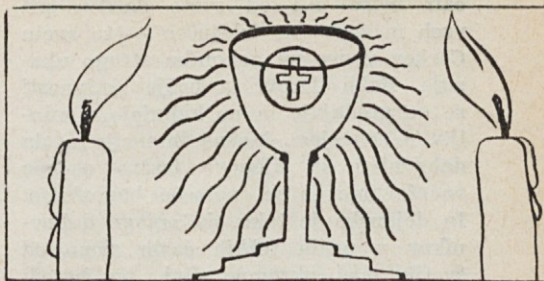
Med vsemi pripomočki, ki z njimi lahko pomagamo dušam v vicah, gotovo ni nobenega, ki bi bil odličnejši in učinkovitejši, kot je daritev svete maše. Pri mašniškem posvečenju prejme duhovnik oblast, darovati najsvetejšo daritev za žive in za mrtve. Tozadevno vero Cerkve je lepo in jasno izrazil sveti tridentinski zbor, ki pravi: „Katoliška Cerkev, učena po Svetem Duhu in v soglasju s svetim pismom ter starim izročilom očetov, potrjuje nauk o obstoju vic in obenem tudi to, da so dušam, ki se tam nahajajo, v pomoč molitve in dobra dela vernikov, posebno pa Bogu všečna daritev oltarja.“

V tem pogledu lahko najprej to vemo, da je vsaka sveta maša vir tolažbe in pomoči vsem dušam v vicah in ne samo tistim, ki se zanje posebej

daruje. Sveta maša je namreč spomin in obnove Jezusove daritve na križu in obenem daritev vesoljne Cerkve. Jezus pa se je daroval na križu za vse ljudi in se za vse tudi pri sveti maši daruje. Cerkev moli pri vsaki sveti maši za vse žive in mrtve. Ni torej na svetu nobena sveta maša nikoli darovana, da bi iz nje vsaka duša, ki je v vicah, ne prejela nekega olajšanja v svojem trpljenju. Za mero tega olajšanja ve seveda samo Bog, ki jo določa po svojih skrivnostnih sklepih. Vendar nam mora biti misel o vesoljstvenem značaju svete maše v veliko tolažbo. Lahko se marsikomu zgodi, da sorodniki in prijatelji po smrti kmalu nanj pozabijo. Cerkev božja nikoli nobenega svojih otrok ne pozabi in ni kdar ne pozabita na nas Jezus in Marija, ki ji je dano, da milosti svete daritve razdeljuje. Iz vsake svete maše torej, kjer in kakorkoli darovane, bomo prejeli v vicah svoj delež, v olajšanje in skrajšanje svojih muk. Tako ni nobena duša v vicah popolnoma zapuščen; vseh in vsake se v sveti maši ljubeče spominja sveta Cerkev, skupna Mati vseh vernikov, živih in mrtvih; za vse se Jezus daruje, in po Marijinih rokah prihaja do vsake duše odrešilna moč presvete Jezusove krvi, ki se na oltarju skrivnostno preliva v odpuščanje grehov. Mero te pomoči pa odmerja večni Bog po svoji pravičnosti in po svojem usmiljenju.

„Za sv. maše so dali“

Poleg teh splošnih, vsem ljudem na zemlji in vsem dušam v vicah skupnih sadov svete maše, ki jih nihče ne more preprečiti, je pa še poseben način, da se eni ali več ali tudi vsem vernim dušam naklonijo zadostilni sadovi svete maše: to je tedaj, kadar mašnik po naši prošnji in namenoma daruje

sveto mašo posebej za to ali ono, za te ali druge, ali tudi za vse duše v vicah. Bogoslovni učitelji pravijo, da lahko mirno verujemo, da se Bog v splošnem na ta posebni namen mašnikov pri sveti maši ozira in ga upošteva. Ta vera je v soglasju s stalnim cerkvenim izročilom in s cerkveno postavo, ki določa, da lahko verniki Cerkvi in duhovniku v gotov mašni namen dajo gotovo miloščino. Ta miloščina se imenuje z latinskim izrazom mašna intencija, kar pomeni mašni namen. Lahko jo imamo za nek honorar, ki ga prejme mašnik zase in za cerkvene potrebe, ko željam in namenu vernikov pri sveti maši ustreže. Honorar je to, neka častna odškodnina za uslugo in trud, ne pa plačilo za sveto daritev. Čeprav preprosto pravimo, da mašo plačamo, vendar dobro vemo, da je treba to na poseben način razumeti. Svete maše se namreč ne da prodati ne kupiti in ni ga denarja na svetu, ki bi jo mogel plačati, kajti njena vrednost je neskončna. Vsak trgovski

Ali veste: Kako lahko dušam v vicah in tudi sebi pomagamo s sv. mašami zadušnicami?

ozir mora biti od svete daritve pri vseh in za vedno izključen — to sveta Cerkev v svojem zakoniku strogo ukazuje. Božji darovi in božje skrivnosti se ne prodajajo in ne kupujejo z minljivim denarjem. Mašna intencija se da duhovniku za njegovo lastno osebno vzdrževanje in za potrebe bogoslužja. In dejansko je tako, da mnogo duhovnikov v naših težkih časih samo od svetih maš skromno živi, po besedi svetega Pavla, ki piše Korinčanom: „Ne veste, da tisti, ki opravljajo sveto službo, živijo od svetišča, in da tisti, ki imajo opravilo pri oltarju, dobe svoj delež z oltarjem?“ (I, 9, 13). Ta po škofih določeni dar, ki ga verniki darujejo duhovniku v gotov mašni namen, je pa kot miloščina že sam na sebi zaslužen in nosi v sebi sad odrešenja. Verniki si odtrgajo od svojega zaslužka in doprinesejo žrtev, da je sveta maša po njih namenu darovana. To je gotovo zadostilno dejanje, ki že samo po sebi vernim dušam pomaga. Bog, ki vidj naša srca in naše namene, se bo usmiljeno ozrl na to našo požrtvalno ljubezen in jo bo pri pomoči vernim dušam upošteval. S tem mašnim darom pa verniki tudi dejansko in neposredno pri daritvi svete maše sodelujejo, ko jo naroče in s tem nekako pripravijo, kakor so v starj zavezi Izraelci sodelovali pri daritvah, ko so prinašali svoje darove in pripeljali daritvene živali, kar je bilo potem darovano Bogu v čast in duhovnikom in vernikom v daritveni delež. Lahko zato verujemo, da mašna intencija, združena s posebnim duhovnikovim namenom pri sveti maši, koristi duši ali dušam rajnih, za katere se sveta maša daruje in to, v enakih okolišnih, več kot drugim. Lahko pri tem omenjamo, da ima peta zadušna maša v tem oziru večjo zadostilno veljavo

kot tiha, zakaj v pošteveh pridejo pri njej tako večja miloščina od strani vernikov, kakor posebne, daljše molitve, ki jih mašnik v imenu Cerkve za pokojne opravi. Ne gre tu za nagibanje vernikov v duhovnikovo in cerkveno korist, kakor bi utegnil kdo misliti, ampak za zgolj objektivno vrednotenje zadostilne vrednosti gotovih bogoslužnih dejanj. Udeležba rajnih na sadovih svete maše zavisi, kot že rečeno, povsem od božje volje. Lahko pa sklepamo, da večja miloščina, znaneje večje velikodušnosti vernikov v skrbi za rajne, lahko Boga nagne, da omenjenim dušam nakloni večjo pomoč. Revež, ki si je za mašo zadušnico od ust odtrgal, pa bo rajnim s sveto daritvijo lahko naklonil tako ali še večjo pomoč, kot bogatin, ki je iz svojega bogastva naročil mnogo maš za svoje pokojne. Bog si je pridržal naklanjanje pomoči vernim dušam v višah. Njegovih skrivnostnih odredb mi ne poznamo. Iz tega pa sledi, za nas pomirjujoča resnica, da ne drži to, kar se često neutemeljeno in smešno trdi, da je za bogataše, ne samo na tem,

**Verne duše
so doma
v pozni
jeseni**

ampak tudi na drugem svetu bolje kot za reveže. Ljudje često pravijo: Bogataši na tem svetu v obilju žive, na drugem svetu si bodo pa z mnogimi mašami in bogato miloščino kmalu v nebesa pomagali; revež pa ostane revež, tu in tam. Ni tako! Bog se z denarjem ne da podkupiti. Pri njem ni privilegijev ne predprav za gotove osebe in stanove. „Bog ne gleda na zunanjo veljavo ljudi.“ pravi sveti Pavel (Rim 2, 11), ampak z vsakim pravično ravna po njegovem zasluženju. Gotovo pa je, da velikodušnost upošteva in plačuje tako pri bogatinu, kot pri revežu, kakor nasprotno pri obeh obsoja in kaznuje sebičnost in skopost. Te pa je lahko polno srce bogatina in reveža. Bahanje na zunaj Boga ne gane; gane ga pa vedno velikodušna ljubezen. Večina argentinskih duhovnikov in cerkva se vzdržuje zgolj z dohodki porok in zadušnic. In če verniki naročajo svete maše za svoje rajne s čistim in dobrim namenom, pomagajo s tem duhovnikom in cerkvam pri njihovem obstoju, obenem pa tudi vesoljni sveti Cerkvi, ko vsaka maša, kot rečeno, koristi vsem živim in vsem mrtvim.

Poskrbimo za sebe

Izključujoč vsako manlenkostnost v tem tako svetem vprašanju, bo le zanimalo vsakega od nas, kar bogoslovni učitelji učijo glede naročanja svetih maš za pokojne. Pravijo namreč, da imajo duše tistih vernikov, ki so še v svojem življenju maše zadušnice zase naročili, neko posebno pravico do njih sadu: ne samo po prošnji Cerkve in vernikov, ki se jih spominjajo, ampak tudi kot neko plačilo, nek dobiček ali duhovne obresti, ki so si jih s skrbjo za svoje zveličanje v življenju zaslužili. Svete maše so sami, še živi, na-

ročili in jih tako pripravili ter pri njih na ta način še živi sodelovali. Zelo lepa in tolažilna je ta misel, ki naj nas spodbuja, da svoje posmrtné usode ne prepuščamo samo sorodnikom, prijateljem in znancem, ampak da tudi sami tozadevno poskrbimo, dokler smo še živi, v sorazmerju s sredstvi, s katerimi razpolagamo. Le prerado se namreč zgodi, kar pregovor pravi: Izpred oči, izpred spomina! Življenje teče svoj brzi tek in življenjski boj je težak. Ljudje po prvi žalosti radi hitro pozabijo na svoje pokojne. Preveč je dela in skrbi, ki jih oblegajo in raztresajo. Ako si bomo v življenju sami poskrbeli za maše zadušnice, nam to ostane kot naložen kapital, ki nam bo ob času stiske dal svoje obresti.

Pomoč s samo udeležbo

Ko smo toliko rekli o naročenih mašah zadušnicah, omenimo še tretji način, s katerim lahko sadove svete maše posredujemo rajnim v vica. Obstoj v tem, da se svete maše v njihov blagor pobožno udeležimo in pri njej zanje molimo. Kadar smo pri sveti maši, smo z Marijo, Janezom in Magdaleno pod Jezusovim križem. Spomin rajnih pri sveti maši velja ne primerno več kot obisk in okras njihovih grobov in sveča prižgana na njih v njihov spomin. Vse to je sicer lepo, primerno in hvalevredno, saj so posmrtni ostanki pokojnih vredni našega spoštovanja in ljubečega spomina in je ta naša skrb zanje znamenje naše vere v vstajenje in našega upanja na svidenje v večnosti — vendar je vse to, po besedi svetega Avguština, bolj živim v tolažbo, kot mrtvim v pomoč. Naš spomin pri sveti maši pa poišče duše same in jim prinaša sadove Jezusove odrešilne daritve.

(Nadaljevanje na strani 647)

Prijatelj naše revije, ki se je udeležil 37. svetovnega evharističnega kongresa v Monakovem, nam je po kongresnih dneh poslal pismo s poročilom. Ker je zanimivo in polno kongresnih vtisov, ga tudi v „Duhovnem življenju“ objavljamo. Glasi sa takole:

Pismo iz Monakovega

Pišem Vam iz Monakovega, iz središča katoliške Bavarske, iz mesta, v katerem so se od 31. julija do 7. avgusta v bratski ljubezni zbrali zastopniki vsega človeštva k „lomljenju kruha“.

Kongres je bil kljub slabemu vremenu eden najbolj veličastnih, kar jih je bilo v zgodovini.

Pomemben je bil za katoličane, za ves svet in prav posebej še za nas Slovence.

Vsem katoličanom je živo vtisnil v srce veličastno resnico, da smo vsi ljudje po veri bratje in sestre; še več: otroci nebeškega Očeta, katerega prvorojenec je Jezus Kristus, Kralj nebes in zemlje. Ta vtis je dosegel svoj višek na zaključni slavnosti, katere središče je bila sv. daritev, ki jo je v imenu in s sodelovanjem milijonske množice iz Evrope, Amerike, Azije, Afrike in Avstralije opravil papežev zastopnik, kardinal Testa.

Pomen kongresa se razširja tudi na ves svet. Današnjem svetu, ki je razdeljen na dva tabora, z žarišči nemira na Kubj in Kongu, svetu, ki se ponaša z vsak dan novimi odkritji, stvarmi, pred katerimi se vsi tresejo, je jasno pokazal, da je možen trajen mir med

vsemi le v Kristusu. Vse drugo so prevare, goljufije, prazne besede.

Prav posebej pa moram podčrtati pomemnost kongresa za nas Slovence. Na njem smo se po dolgih letih tavanja po svetu srečali Slovenci iz različnih krajev. Prišli so iz Nemčije, Avstrije, Švice, Italije, Belgije, Francije in Anglije. Veselo je bilo snidenje z onimi iz Argentine, Brazilije ter Združenih držav. Največ jih je bilo iz Koroške in Primorske. Iz Slovenije je prišel le en duhovnik. Vsega skupaj je bilo okoli 500 Slovencev.

Slovenci smo se seveda udeleževali skupnih kongresnih prireditev. Po teh pa smo se v lepem številu udeleževali še svojih. Ker vem, da Vas naša snidenja bolj zanimajo, jih bom bolj nazorno opisal.

V petek, 5. avgusta, smo se zbrali v nekem zavodu na Georgenstrasse. Najprej smo imeli sv. mašo, nato pa predavanje in razgovor ter prijateljski pomenek. Maševal je dr. Pavel Robič, slovenski izseljenski zastopnik pri konzi-storijalni kongregaciji v Vatikanu. Duhovno misel je imel č. g. Zdravko Reven iz Avstrije. O „Evharistiji ter cerkveni edinosti“ pa nam je govoril č. g. Anton Ilc iz Bruslja. Nad vse koristen je bil pod vodstvom č. g. Ignacija

Kunstlja pomenek o povezavi vseh slovenskih izseljencev po svetu.

Naslednji dan je naši skupini maševal mons. Janez Vodopivec iz Rima. Pridigal je prof. Pavel Slapar iz Avstrije. Na zborovanju pa je govoril mons. dr. Vodopivec. Govoril je o „Evharistiji, vezi edinosti“. Tudi ta dan smo veliko razpravljali o naši povezavi. Upam, da bo razgovor rodil bogate svedove. Vsi smo si bili namreč edini v tem, da bomo izseljenci tujini kljubovali le, če bomo povezani med seboj. Povezanost se mora najprej razodevati med rojaki v posameznih državah, ko

terim je Rim postavil duhovno vodstvo, nato pa med vsemi po svetu.

Najmogočnejše snidenje Slovencev pa je bilo v nedeljo, po končanih glavnih slavnostih. Okrog 500 se nas je zbralo. Imeli smo pete litanije Matere božje, nastop vseh goriških in tržaških pevskih zborov ter vesel družabni sestanek in bridko slovo.

Za konec naj omenim še to, da se je skupina naših duhovnikov pod vodstvom g. Franceta Šeškarja udeležila posvetitve kapele Umirajočega Kristusa v nekdanjem dachavskem taborišču. Prizor, ki ga ni mogoče opisati...!

Skupina Slovencev na kongresu v Monakovem

Od leve na desno med drugimi sede tile duhovniki: Ignacij Kunstelj, Anglija; dr. Ignacij Lenček, Argentina; mons. dr. Janez Vodopivec, Rim; prof. Pavel Slapar, Avstrija.

V prvi vrsti od leve na desno stoje med drugimi: Stanko Kavalari, Francija; Ladislav Lenček, Argentina; Avguštin Albin, Argentina; dr. Janez Osana, Švica; dr. Mirko Gogala, Argentina.

V zadnji vrsti pa med drugimi stoje: Vinko Žakelj, Belgija; Alojzij Ilc, Brazilija; Anton Dejak, Francija; Zdravko Reven, Avstrija

Nemčija

Berlinski škof, kardinal Doepfner, je govoril v cerkvi sv. Avgušтина v Berlinu članicam Zveze katoliških žena. Priporočal jim je, naj se z materinsko skrbjo posvečajo bližnjemu. V času, ko je delo postalo mnogim malik, naj katoliška žena pojmuje svoje delo kot službo bližnjemu, pa naj bo to v družini ali v raznih poklicih.

Tanganika

Pod vodstvom apostolskega delegata za vzhodno in zapadno britansko Afriko, msgr. Guida del Mestrija, se je zbralo na posvetovanje 17 nadškofov in škofov skupno s prvim afriškim kardinalom v kraju Dar-es-Salaam. Bilo je to plenarno zasedanje škofov iz Tanganike, na katerem so obravnavali nekatera važna vprašanja apostolata v deželi.

Združene države

V nedeljo, 28. avgusta, je umrl v Združenih državah filadelfijski nadškof, kardinal John O'Hara. Bil je v 72. letu starosti. Kardinal je postal 1958.

Braziliija

V nedeljo, 28. avgusta, se je v Braziliji v mestu Rio de Janeiro zaključil peti svetovni kongres Zveze katoliških univerz. Na kongresu, katerega se je udeležilo lepo število zastopnikov iz Evrope in Amerike, so razpravljali o današnjem stanju katoliških univerz po svetu, o sodelovanju katoliških profesorjev na katoliških in laičnih univerzah, o moralni in socialni vzgoji dijaštva.

Kitajska

Profesor Vianney Hsin, Kitajec po rodu, je v Monakovem izjavil, da je v zadnjih 15 letih na Kitajskem na vsa-

NAŠI RAZGLEDI

kih sedem kristjanov eden umrl za vero.

Mehika

V zadoščenje za zločine in nešteta svetoskrunstva, ki so jih zagrešili v Mehiki komunisti v času revolucije v letih 1927—28, se je vršilo posebno narodno romanje k spomeniku Kristusa Kralja. Udeležilo se ga je 25 škofov, več tisoč duhovnikov in vernikov. Ob tej priložnosti so svetišču poklonili prekrasno monštranco, visoko tri metre.

Argentina

V Buenos Airesu bo v novembru vseameriški marijanski kongres. Kongres, katerega se bodo udeležili zastopniki vsega ameriškega kontinenta, bo nekak slovesen zaključek vélikega misijona v Velikem Buenos Airesu.

Kuba

Iz Kube, kjer vlada zloglasni Fidel Castro, se ni mogel nihče udeležiti mednarodnega evharističnega kongresa v Monakovem.

Filipini

Po izjavi prvega filipinskega kardinala N. E. Rufino Santos je položaj na Filipinih takle: Vseh prebivalcev je 23 milijonov. Od teh je blizu 20 milijonov katoličanov. Najtežje vprašanje je pomanjkanje duhovnikov. Saj je škofijskih duhovnikov le 2.300. Katoliška

univerza v Manili je središče krščanske miselnosti na Filipinih. Na njej študira 26.000 dijakov.

Italija

V Italiji je po najnovejšem štetju 152.312 redovnic, ki bivajo v 15.678 redovnih hišah. To visoko število je znamenje, kako močno so narasli redovni poklici v Italiji.

Kamerun

V afriški državi Kamerun, ki je z novim letom dosegla neodvisnost, je do bro razvito katoliško šolstvo. Osnovne šole obiskuje 159.680 gojencev, od teh ena tretjina deklic.

Vatikan

Vatikanski dnevnik „Osservatore Romano“ je pred časom prinesel uvodnik, v katerem piše o filmu in tam poziva vse, ki se bavijo s proizvodnjo filmov, naj bi se ozirali na kulturno in нравno vrednost filmov in manj „špekulirali“ s človekimi strastmi.

Madagaskar

Na Madagaskarju, ki je četrti izmed največjih otokov sveta, živi nad en milijon katoličanov.

Kongo

V Kongu, ki je pred kratkim postal samostojna država, se je število katoličanov v zadnjih desetih letih podvojilo. Sedaj je tam izmed 12,200.000 prebivalcev 4,900.000 katoličanov in 600.000 katehumenov, to je tistih, ki se pripravljajo na krst.

Poljska

Wacław Tulodziecki, novi vzgojni minister na Poljskem, je na zapadu znan kot zagrizen in borben ateist. Zato je upravičen strah, da se začne zopet ostrejša napetost med komunistično poljsko vlado in katoliško Cerkvijo.

Švica

Švicarska katoliška mladina je sklenila praznovati do 2. oktobra 1960 „misijonsko leto“. Idejo je podprl tudi švicarski episkopat. Skupno z mladino bodo pri organizaciji sodelovale vse papeške misijonske družbe v Švici. Nameni tega misijonskega leta so vzbuditi v ljudstvu smisel za misijonsko vprašanje in zavest odgovornosti za podpiranje misijonov predvsem v Aziji in Afriki; pomagati pri zgraditi posebne katoliške radijske oddajne postaje za Daljni Vzhod in v Manili; ustanovitev katoliške univerze v Nigeriji; organizacijo posebne fotografske poročevalske službe, ki naj bi širila vesti o delu katoliških misijonarjev.

Španija

Profesor José María Albareda Herrera je nedavno prejel mašniško posvečenje v Madridu. Novomašnik zavzema odlično mesto med znanstveniki, saj je član Papeške znanstvene akademije, tajnik Sveta za znanstvena raziskavanja v Španiji, profesor geologije na madridski univerzi, predsednik španske družbe znanosti, častni doktor mnogih univerz in član mnogih evropskih znanstvenih družb.

Na vprašanje: Ali naj Slovenci v tujem svetu uče svoje otroke materinskega jezika?, je najboljšno odgovoril pok. škof Rožman na slovenskem dnevu, dne 2. avgusta 1959.

DOTA, KI JE NE SMEMO ZAPRAVITI

Slovenski dan in njegov namen z vsem srcem pozdravljam in želim, da bi postal stalna ustanova slovenske družabnosti in skupnosti v dvig duha iz vsakdanjih malenkostnih trenj, dan razvedrila in veselega razpoloženja, obenem pa priložnost zbrati nekaj sredstev za narodne namene. Letos ste si izbrali slovensko semenišče v Argentini in slovenski Dijaški dom na Koroškem. Bi bilo kar prav, če bi ta dva namena ostala tudi za bodoče. Kakor mi je naše semenišče pri srcu, vendar v danem položaju dajem prednost slovenskim dijakom na Koroškem.

NE POSNEMAJMO JUDEŽA

Vem, da nekateri obupujejo nad koroškimi Slovenci, češ, saj je itak vse izgubljeno, škoda za vsak denar — pa to diši po znani Judeževi besedi. Ali veste, kako dolgo se ponemčevanje na Koroškem že vrši? Tisoč let in še nekaj čez, pa Slovenci še niso izginili. Ni bilo zmeraj enako močno, zadnjih osemdeset let, se je stopnjevalo z vso močjo in nasiljem do brezobzirne preselitve zavednih dru-

žin in prepovedi slovenskega govorjenja v družinah pod nacizmom. Pa pravijo, da smo Korošci premehki. Morda smo. Pa kolikor poznam Slovence iz drugih dežel in pokrajin, ne vem, če bi kateri drugi bolje vzdržali silni pritisk 80-milijonskega nemškega naroda, ki z vso žilavostjo sili k Jadranskemu morju. Morda bi bilo za koroške Slovence lažje, ako bi jih bili drugi Slovenci nekoliko močnejše podprli v tej veliki stiski, posebno gospodarsko podprli, kakor so Nemci svoje podpirali s Südmárko, Schulvereinom in z načrtnim kupovanjem slovenskih posestev za Nemce z organizirano pomočjo svojih denarnih zavodov.

Po tisoč letih so dobili Slovenci svojo gimnazijo v Celovcu, Odpor je bil strahovit. Nacionalistično prenapeti nemški krogi so hoteli na vsak način preprečiti ustanovitev, in še zdaj, ko je gimnazija že pokazala življenjsko moč, ji skušajo izpodrežati korenine z ukinitvijo slovenskega pouka v ljudski šoli. Pri izredno lepo uspeli akademiji slovenske gimnazije ob sklepu šolskega leta je profesor Inzko povedal: „Pred dvema letoma je slovenska gimnazija bil otrok, ki so mu

mnogi prerokovali smrt še pred rojstvom, toda božja pravica je zmagala. Narava je bila močnejša od zlobnih špekulacij nekaterih in tako lahko danes prikažemo javnosti novo mladino, ki se vzgaja v ljubezni do rodne grude, do izročil prednikov, obenem pa se pripravlja na naloge jutrišnjega dneva, v duhu ljubezni med sobraty v deželi. Zato se uči obeh deželnih jezikov, poleg tega pa še latinščine, grščine, angleščine in ruščine.“

Nasprotniki slovenske gimnazije so napovedovali, da dijaki iz slovenske gimnazije ne bodo znali dovolj nemško in ne bodo mogli na nobeno univerzo v Avstriji. Širili so „strah“, da bodo vzgajani v tujem jugoslovanskem duhu, česar Avstrija ne more trpeti, še manj pa plačevati. Akademija je dala jasen in razumljiv odgovor in dokazala, kako prazna in neutemeljena so bila tista zlohotna namigavanja. Poročilo o akademiji v listu „Naš tednik — Kronika“ pravi: „Pri recitacijah je bila opazna zelo dobra in čista izgovarjava v obeh jezikih in prav v tej dovršeni dvojezičnosti je bila ta prireditev nekaj edinstvenega. Mladina ki bo izšla iz te šole, bo v resnici dobila na življenjsko pot zaklad znanja, ki njenim očetom ni bil dan, in se bo prav gotovo dobro znašla v življenju, kajti doma bo v dveh jezikih, poznala bo dve polnovredni evropski kulturi. Ljubila bo svoje in spoštovala tuje, sodbe pa prepuščala Bogu, kot je lepo izrazil četrtošolec z besedami nemškega pesnika Goetheja.“ — Smisel nastopa slovenskih dijakov je bil: Mi smo Avstrijci, državljani kakor avstrijski Nemci, z istimi dolžnostmi in z istimi pravicami. Naš materni jezik je slovenski, ki se govori na Koroškem že štirinajststo let; prej se je govorilo slovensko kot nemško na koroških tleh in imamo pravico in dolžnost gojiti in ohraniti tudi svoj jezik, poleg tega pa se popolnoma naučiti nemškega jezika.

Ti mladi koroški dijaki morejo tudi naši mladini v Združenih državah nekaj važnega povedati in sicer tole:

Bodite Amerikanci, polnovredni državljani, lahko ste ponosni na to, a materski jezik vaš je slovenski, kakor naš. Ta jezik je za nas vse enak zaklad, ki ga ne smete zavreči, je dota, ki je ne smete napraviti, temveč obogatiti se morate s slovenskim jezikom. Dobesedno mislim, ko pravim „obogatiti“. Vsak jezik, tudi jezik najmanjšega naroda, je vrednota, ki nam odpre dohod do duhovnih in kulturnih bogastev tega naroda. In tega bogastva ima slovenski narod toliko, da nas ni sram pred vsem angleško govorečim svetom. Torej: Učite, učite se slovensko, prav zares!

Čemu nam bo slovenščina, ko je v šoli vse angleško? Čemu? Za to, da boste za en jezik bogatejši od vaših ameriških sošolcev. In drugič Amerika že zdaj potrebuje ljudi, ki znajo kak slovanski jezik, in v bodočnosti jih bo še več potrebovala. Iskala bo ljudi, ki znajo vsaj en slovanski jezik. Vsi slovanski jeziki so si sorodni; kdor zna enega, se kmalu nauči še drugih! Mladina slovenskega poko-

Ljubljanska univerza

lenja nauči se jezika svojih mater do-
bro, da vam bodo vrata k vsem drugim
slovanskim jezikom odprta, in boste mo-
gli svoji ameriški domovini boljše in ko-
ristneje služiti kot drugi, ko znajo le
en jezik.

Dolžni ste svoje znanje, zmožnosti in
spretnosti posvetiti v korist domovine,
da vsak od svoje strani doda k zdravemu
napredku toliko, kolikor mu je Bog ta-
lentov dal, toda rodu, iz katerega izha-
jate ste dolžni vračati. Morda nam to
tuje zveni? Morda ne umemo takoj kako
in zakaj? Naj to pojasnijo zgodovinska
dejstva. Presenetljivo odkritje je bilo
zame, ko sem zvedel, kako so srbske
znanstvene in kulturne inštitucije bogato
dotirane z raznimi ustanovami, štipen-

diji, bibliotekami, laboratoriji itd. Od-
kod? Izseljeni Srbi, posebno iz obeh
Amerik, ki so si pridobili znatno pre-
moženje, so del tega vrnili stari domo-
vini, in rojakom, ki tam živijo, pa ne samo
s paketi in priličnimi darovi, ampak z
velikimi vsotami so podprli znanstvene
ustanove in s štipendijami omogočili tudi
revnejšim dijakom primeren študij. V
tem se kaže večje navdušenje za svoj
narod, kot so še tako lepe besede, pa
samo besede.

Te misli naj bi bile seme, vsejane v
naše duše na Slovenski dan. Otroci še
ne umejo, kam merijo in kako daleč se-
gajo; starejši razumemo in moramo mla-
dino v to smer voditi. Imejte se dobro
in lepo — v krščanskem duhu!

ŽIVLJENJSKA POT ŠKOFA DR. GREGORIJA ROŽMANA

Rojen v Šmihelu pri Pliberku na Koroškem ..	dne 9. marca 1883
V duhovnika posvečen v Celovcu	dne 21. julija 1907
Kaplan v Borovljah	dne 8. julija 1908
Doktor bogoslovja postal	dne 27. junija 1912
Profesor cerkvenega prava v Celovcu	dne 25. sept. 1913
Profesor cerkvenega prava v Ljubljani	dne 27. avgusta 1920
Naslovni škof semtski in koadjutor ljubljanski s pravico nasladstva izbran	dne 17. marca 1929
posvečen	dne 14. julija 1929
Škof ljubljanski	dne 1. avgusta 1930
Odšel v begunstvo v Avstrijo	začetkom maja 1945
Prišel v Združene države, v Cleveland	dne 2. julija 1948
Obiskal slovenske izseljence v Argentini in v drugih državah Južne Amerike	1949, 1952, 1956
Umrl v Clevelandu, U.S.A.	dne 16. nov. 1959

GLAS IZ RIMA

Papež sprejel olimpijske igralce

V nedeljo, 11. septembra, so bile zaključene 17. olimpijske igre. Iger se je udeležilo 84 držav. Značilno za letošnje igre je dejstvo, da je igralce prvič v zgodovini sprejel papež v posebni avdi-jenci in jim tudi govoril. Tudi po šport-nikih se morda bliža ura zedinjenja?

Za 80-letnico sv. očeta

25. novembra 1961 bo sv. oče Janez XXIII., če Bog da, obhajal svojo osem-desetletnico. Ob tej priložnosti mu bodo poklonili v dar novo župno cerkev v rimski škofiji. Cerkev bo posvečena sv. Gregoriju Barbarigu, ki je bil škof v Bergamu in ga je pred kratkim kano-niziral sedanji papež.

Služiti bližnjemu je največje dosto-janstvo človeka. Vsi imamo potrebo, da se zamislimo in spoznamo, da je naj-večja veličina človeka v skromnosti in ponižnosti ter v službi bližnjemu. Vsak

mora vedno in povsod izvrševati svojo dolžnost. Z izvrševanjem dolžnosti se doseže največja sreča. Kdor izvršuje vedno le voljo božjo, bo tudi vedno za-dovoljen. (Sv. oče Janez XXIII. v splošni avdi-jenci dne 16. 3. 1960).

Morala v gospodarskih odnosih. V gospodarstvu in trgovini morajo vedno prevladovati resnica, ljubezen in pravi-ca. Za doseg božjega kraljestva ni po-trebno bogastvo, zadosti je, da vedno živimo kot dobri kristjani, spoštujemo zapovedi, ljubimo Boga in bližnjega, ne goljufamo bližnjega, ampak mu poma-gamo, skratka, izvršujemo dobra dela, kolikorkrat moremo. (Sv. oče Janez XXIII. v nagovoru v splošni avdi-jenci dne 23. 3. 1960).

„Naš svet je res čudovit“

V nekem govoru je papež Janez XXIII. omenil tudi raketo, ki so jo ruski znan-stveniki 12. septembra poslali na luno. O tem dogodku se je med drugim iz-razil takole: „Ne stavljamo nobenih mej človeški iznajdljivosti. Ne vemo, kam nas bo privedla. Naš svet je zares čudovit.“

Seznam prepovedanih knjig

Sv. oče Janez XXIII. namerava izdati nov „Seznam prepovedanih knjig“, ki bo odgovarjal sodobnim razmeram. V se-znam prepovedanih knjig pridejo krivo-verske, nemoralne in za pošteno katoli-ško življenje nevarne knjige. Knjige, ki so v „Seznamu prepovedanih knjig“, katoličani ne smejo brati pod smrtnim grehom. Iz važnega razloga (n. pr. štu-dij) škofje dajejo za posamezne knjige spregled od te prepovedi.

Ne bojte se, da boste preveč dobri! Ta strah je zelo razširjen in daje po-gum hudobnim. Ne bahajte se s svojo dobroto, pa je tudi ne skrivajte, zaradi zgleda. (René Basin)

Skriti prijatelji

Matura je končana. Kakor preganjana srca zapušča Sergij zatohli Pariz. Neka divja strast po svobodi, zraku svetlobi, po gozdu in zelenih travnikih vlada v njem.

Očetov letni dvorec mu je kakor raj. Tod bo spet človek v naravi; užival bo lepoto in krasoto barv; rad bi postal spet lep in krepak, da bo potem z zanosno, svežo močjo prišel poklicne študije. Izvrstno mu tekne prva večerja na zračni verandi, polni vonjav, v družbi ljubega očeta.

Sonce se začenja spuščati v večerno zarjo. Čez velike črne oči lepega fanta švigne tedaj lahna senca. Za trenutek mu misel obstane ob materi, sladkem soncu njegove mladosti, ki je prezgodaj zašlo.

„Dovoli oče, da nesem k njenemu grobu prvi pozdrav!“

Oče pokima. Molče vzameta vsak svoj plašč in palico in gresta v večernem hladu do kapelice, kjer je počivala najboljša izmed gospa.

Sergij hoče odpreti vrata kapele in vpraša:

„Ali ne bi za trenotek vstopila?“

„Pusti to!..“ odgovori oče hladno.

Gresta h grobu. Bel kamen, brez križa in na njem v zlatu zapisano: „Louise de Berthier. Née 1907. 32 ans.“

Sergij poklekne na kamen. Čelo pritiska na mrzli marmor in prisrčno moli. Gospod de Berthier pa stoji poleg popolnoma okorel. Nesmiselna vera si-

Kristus ima svoje skrite prijatelje prav povsod, tudi v palačah preganjalcev. Berite in boste videli.

.....
nova ga muči. Zanj ni drugega kot življenje in za življenjem neusmiljena praznina!

Sergij vstane. Na njegovem čelu je mir. Tako tiho in jasno mu je v duši, kakor da bi za trenotek počival na materinem srcu.

Telesa umirajo, ljubezen ostane. Življenje trga, smrt plemenite ljudi tesneje druži.

Molče se vračata oče in sin domov: Sin, kakor da bi ga spremljala nevidna materina roka, oče, z grozo v svoji samoti brez Boga.

*

Še preden odpodi „prvi dan svobode“ jutranje megle in somrak, skoči Sergij lahno oblečen na kolo.

Divje podi. Cilj: 80 km. Mora ga doseči!

Šestdeset kilometrov je že za njim. Truden je. Nekaj mu pravi: „Dovolj je za danes..!“ Dovolj? Brr... kdo bi ostajal sredi pota! Naprej! Hočem in moram do cilja!

Obleka je premočena. Lasje se prijemljejo čela in lic. Razgret sope. Usta so vroča in suha kakor v vročici. Pa vendar dospe do cilja.

Tod je lepa kmetija, podedovana, ki jo je dal oče v najem. Stoletni hrasti mečejo globoke sence. Iz skalnatega izvirka teče ledeno mrzla voda, in v kuhinji je pripravil zakupnik dobro kosilo.

Najprej piti in nato odpočiti se v hladni senci. Rečeno, storjeno! Komaj leže v mehko travo, že zadremlje od preutrujenosti. Ne za dolgo, kajti kmetica ga zbudi. Vesel hoče poskočiti, ali, ledeni pot ga oblije in v glavi čuti bolečo bolečino.

Z dišečo jedjo se okreпча in z mrzlim mlekom osveži, toda še vedno ga ledeno stresa. Ni mu prav in hitreje kot je imel v načrtu, se vrača domov.

*

Ali je to prava pot?... Zdi se mu braz konca, nogi sta mu kakor iz svinca. Dvakrat toliko časa potrebuje za vrnitev.

V prijazni nestrpnosti ga pričakuje oče. Vendar kakšna izpremema! Gospod de Berthier mora sam večerjati, kajti Sergij leži že mrzliččen v svoji lepi sobi.

Še ponoči pride zdravnik. Skoraj 41°. Akutna pljučnica. Prekomerno učenje je oslabilo srce in telo, današnja vožnja je bila zanj preveč, ledeno mrzla voda in kratek počitek na mrzlih tleh sta storila ostalo. Gospod de Berthier posluša zaskrbljeno zdravnika. Boj med življenjem in smrtjo.

Žalosten odhaja zdravnik po širokih, svetlo razsvetljenih stopnicah in ko stopa v avto, vzdihne: „Ubogi lepi fant!“

Hudi dnevi, hude noči! Mlado vitko telo se bori divje s smrtnonosno vročico.

*

Zunaj je jesen. Zlata, topla sončna luč vsepovsod! Žanjiško veselje sili v tiho sobico in dišeči vonji napolnjujejo zrak. Sergij pa počasi doumeva, da je bitko izgubil. Njegovo življenje bo pomlad brez poletja in jeseni.

Oče često prihaja in čuje ure dolgo pri njegovi postelji. Govorita malo. Bolečina in ljubezen sta kakor najbolj molčeči menihi. Z grozo gleda oče blede rumeno barvo obraza in rok. Sergij je kakor da bi rastel, in oči se pogrezajo vedno globlje.

Prijatelji prihajajo in odhajajo. Pisma, razglednice, cvetlice, darovi napolnjujejo mizo. Fantu ni nič več za vse to. Pričakuje nekoga, ki bi rad

prišel, da pa priti ne sme, pričakuje prijatelja svoje matere.

*

Počasi so šli mimo trije mukepolni tedni. Sergija so prenesli v Pariz.

Oče zopet sedi pri bolniški postelji. Zdaj ima Sergij neko prošnjo do gospoda de Berthier: „...župnika... sveto obhajilo!“

De Berthier mrtvaško pobledi. Ničesar ne odgovori, obrne se proč in gre drgetajoč ven. Sergij ga nič več ni videl.

Stari duhovnik pa pride. Na skrivaj, da ne bi očetu delal neprilik. Nobenega oltarja, nobene sveče, samo podarjene cvetlice so pri postelji. Usmiljeni samarijan „na samotni poti“ sredi velemesta.

Naše molitve in žrtve so kot seme, ki ga je sejalec vsejal; ob času v tej ali oni izgubljeni duši zbrsti življenje

Trikrat prejme Sergij sveto obhajilo. Parika bolniška sestra je začudena nad mirom, ki se odraža na bolečine polnem lepem obrazu umirajočega fanta. Že meni, da se bolniku boljša. Modrost svetá, ki ne razume moči duha.

— — —

Zadnje jutro. Noč je bila strahotno dolga in tesnobna. Sergij je truden do smrti in čuti bližino svoje matere ter roko smrti.

Župnik pride: „Bog s teboj! Kakšna je bila noč.“

„Končano je! Danes grem domov...!“

Duhovnik ne verjame in ga motri. Sergij je boljši? Lesk oči je jasnejši.

„Ne dajte se premotiti. Mati že čaka! Rad se poslovim... toda... moj ubogi... dragi oče... Moj Bog, usmiljenje!“

Vroče solze so oblile temne oči.

„Njegova duša je v tvojih rokah!“

— Sergij gleda svetlo, presenečeno.

„V moji roki...? Čudna beseda!“

„Sergij, tvoja plemenita mati je umrla zate. Ti bodi žrtev za svojega očeta!“

„Kako, moja mati zame umrla?“

„Da, moj dragi otrok, zate! Se spomniš, kako temna pota so hodil po svojem prvem svetem obhajilu? Daleč od Boga, prevzet od napuha in počutnosti. Tvoja mati je vedela vse, prav vse. Vzela je svoje velikodušno srce in ga ponudila Bogu v dar za tvojo blodečo dušo. Žrtev je bila sprejeta. Umrla je in ti si našel pot k Gospodu, svojemu Bogu... Se še spominjaš tiste Svete noči?“

Ozki, nežni obraz se je boleče razjasnil. Joka. O, zdaj ve vse.

Sivolasi duhovnik molči. V bolniški sobi je, kakor da bi plavali svetli angeli miru.

Tedaj pretrga Sergij tišino. Dvigne

svoje bele roke. Obledela izmučene dlani, razpne kakor žrtveni kelih, kakor roke mašnika pri darovanju.

„Gospod Bog! Tu je moja mladost, moja sreča, moja lepa bodočnost... usmiljenje... reši mojega očeta!“

Omahne, mrzel pot mu oblije visoko čelo, nagne glavo in sope truden do smrti. Župnik je ganjen in moli tiho: „Dopolnjeno je! Amen! Amen!“

Bitke je konec. Lepo močno telo je zlomljeno, toda ljubezen je zmagala.

Pariška strežnica pride, duhovnik odide.

*

Pred hišo in cerkvijo vrvj pisana množica. Kolesarska dirka je. Vsak trenutek pričakujejo zmagovalca. Godba igra, avtomobili drdrazo. Vse je v veseljem razpoloženju.

Duhovnik gre mimo, ne da bi se zmenil. Njegova duša je še polna veličastva milosti, ki je vanj pravkar smel zreti.

Hitro stopi v hišo božjo, da bi se od srca zahvalil. Toda kakor zvezan obstane. Pred kipom žalostne Matere božje, blizu vrat kleči na prašnem klečalniku gospod de Berthier.

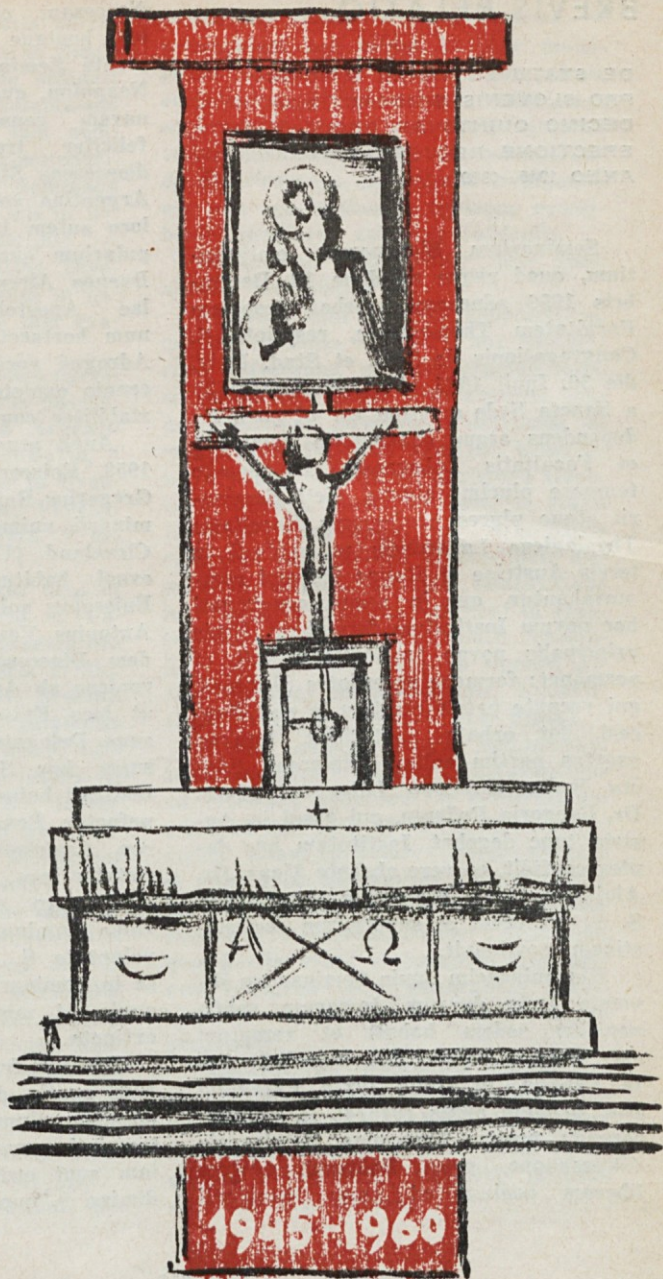
Skrivnost ljubezni! Tam leži belo in bleda sveta žrtev mladosti, in pri nogah Matere usmiljenja potrti oče.

*

Nekaj dni nato je Sergijev pogreb. Veličasten je, kajti gospod de Berthier je zelo pomemben inženir, sin nekoga prej zelo znanega politika in fantičnega sovražnika Cerkve.

Božje maščevanje, maščevanje božjega srca. Neznane globine usmiljenja. Ti, veliki Bossuet, prav imaš: „Kristus ima svoje skrite prijatelje prav povsod, tudi v salonih sovražnikov križi in v palačah Kristusovih preganjalcev!“

x. y.

^v
POROČILO
OB PETNAJSTLETNICI

1945-1960

BREVIS RELATIO

DE STATU SEMINARII MAIORIS
PRO SLOVENIS EMIGRANTIBUS
DECIMO QUINTO AB EIUS
ERECTIONE RECURRENTE
ANNO 1945—1960

Seminarium Slovenorum emigrantium, quod usque ad diem 19. Decembris 1959 adnexam habebat propriam Facultatem Theologicam, rescripto S. Congregationis de Sem. et Stud. Univ. die 30. Iunii 1945 (Prot. N. 500/45/3) a Sancta Sede erectum est ut pars independens atque continuatio Seminarii et Facultatis Labacensis. Eo nempe tempore plurimj alumni dicti Seminarii atque plures professores Facultatis Theologicae Labacensis ut profugi in terris Austriae et Italiae dispersi commorabantur, qui in unum congregati hoc novum Institutum formabant. Finis principalis novae Institutionis fuit et permanet: formare sacerdotes Slovenos, qui vocante patria rediturj in sua dioecesi, tot orbata pastoribus, lacunas exortas partim saltem explerent. Sancta Sedes Episcopo Labacensi Mons. Dr. Gregorio Rožman, qui exsul in Austria tunc degebat, Institutum hoc duplex confidit, eo vero absente Mons. Dr. Alojsium Odar, praelatum domesticum S. S., rectorem et superiorem ecclesiasticum nominavit.

His quindecim annis Seminarium diversis locis duarum terrarum continentium sedem habuit et versatum est. Abbatia Ordinis Sti. Benedicti dicta Praglia, in Italia iuxta Patavium sita, primum annis 1945/46 id hospitio recepit; postea Episcopus Brixinensis (Bressanone, prov. Bolzano) partem liberam aedium ad usum Seminarii

dioecesani constitutarum huic Instituto benigne concessit. Anno 1948 incipiente Seminarium loco Bagnoli apud Neapolim, quo patria exsules omnes ad navem conscendendam conveniebant, feliciter transgresso ab Episcopo dioeceseos Sti. Ludovici (San Luis) in Argentina vocatum eo demigravit, quo loco autem 1951 derelicto viciniam popularium quaerens in suburbium urbis Buenos Aires pervenit, ut ope „Scholae Apostolicae“ vocationes iuvenum hortaretur et efficeret. Quo loco, Adrogué vocato, in domo propria, decennio expleto a benefactoribus empta, stabiliter commoratur.

Anno praeterito, die 16. Novembris 1959, Episcopus Labacensis Mons. Dr. Gregorius Rožman, Episcopus huius Seminarii, animam suam piam efflavit in Cleveland (USA), ubi ab anno 1948 exsul habitualiter commoratus erat. Episcopus subsequens Labacensis Mons. Antonius Vovk, antea Auxiliarius eiusdem Dioeceseos, Romam „ad limina“ veniens ab Apostolica Sede impetravit, ut loco Episcopi decessi et tamquam suus Delegatus Superior ecclesiasticus super hoc Seminarium constitueretur Instituti huius magnus protector et benefactor Revmus. P. Antonius Prežeren, Assistens Generalis Slavicus Societatis Iesu.

Numero alumnorum hoc tempore valde imminuto post mortem Episcopi voluntate S. Sedis Facultas Theologica in Seminario die 19. Decembris 1959 annis 14 missionis suae expletis est extincta.

Instituti fructus hoc quindecim annorum spatio dati numeris sic exprimi possunt: alumni usque ad hoc tempus inscripti erant 88, de his sacerdotes iam sunt ordinati 72, recesserunt vel dimissi 9, nunc alumni in Seminario 7.

— De 72 sacerdotibus ordinatis perfecterunt studia et ordinati sunt in Seminario 45 (de his in Argentina ordinati 33), 13 perfecterunt studia solummodo in Seminario (antecedenter iam ordinati sacerdotes fine belli imminente), 14 ad tempus erant alumni Seminarii (maxima ex parte Religiosi, qui in domos suorum Ordinum transierunt). — Ad doctoris gradum in Facultate Theologica promoti sunt 9 (5 eorum in patria perfecterunt studia et ibi iam examina sunt incepta).

Sacerdotes e Seminario nostro egressi permultis in terris animabus pascendis operam praestant: 31 in Argentina, seni in Italia, USA, Yugoslavia, 4 in Ecuador, ceteri inveniuntur in Francia, Alemania, Japon, Austria, Venezuela, Belgio, Chile, Peru, Suizza, 1 defunctus.

Numerus professorum inter octo et quinque fluctuabat. Seminario et Facultati mors repentina et praematura (20. Maij 1953) primi Rectoris et Decani Mons. Dr. Aloisii Odar, praelati domestici S. S., acerbissima calamitas fuit. Hoc anno mortuus est etiam (die 14. Februarij 1960) professor noster de Instituto hoc bene meritis Dr. Iohannes Ahčin. Ideo quinque sunt professores, qui nunc docent: Dr. Franciscus Gnidovec, hoc tempore Seminarii Rector, Dr. Ignatius Lenček, nunc moderator studiorum, antea vice fungens Decani Facultatis, Dr. Philippus Žakelj, Seminarii quoque Director spiritualis, Dr. Branko Rozman, simul administrator Seminarii et magister Scholae Apostolicae, Dr. Mirko Gogala. Praeter hos nonnumquam de Buenos Aires disciplinas suas tradere veniunt: Dr. Paulus Krajnik, Joseph Rant, Dr. med. Iohannes Kačar, prof. Marianus Marolt.

Seminarium magni est momenti non

solum ob finem suum primarium et principalem sed etiam propter multiplices activitates, quibus communitati emigrantium Slovenorum utilitatem spiritualem haud mediocrem praebet vitam spiritualem inter eos corroborando doctrinamque catholicam divulgando nec non ope lectionum typisque exercibendi populares cultiores reddendo.

In „Schola Apostolica“ hoc anno alumni inveniuntur 25.

Permuli sunt Instituti benefactores, qui benevolentia sua erga hoc Seminarium effecerunt, ut suos fructus facere potuerit. Praeter benefactorem longe maximum Summum Pontificem et magistratus S. Sedis sunt isti benefactores supra nominatus Assistens Generalis Slavicus Societatis Iesu, in Italia Episcopi Pataviensis et Brixinensis cum suis sacerdotibus et fidelibus, Superiores religiosi Abbatiae benedictinae in Pragla et Instituti Salesiani in Montetone; in Argentina Nuntii Apostolici, qui his annis erant in Buenos Aires, Episcopi dioeceseos Sti. Ludovici (San Luis) et Platensis (La Plata).

Primis quinque annis Seminarium benefactoribus alienis adiuvantibus ad effectum adductum et confirmatum est. Sed iam inde ab initio in eo sustinendo etiam populares cooperabantur et anno 1950 emigrantes Sloveni curam Instituti sustentandi totaliter in se suscepunt. Episcopus eorum Labacensis, ipse patria exsul et indigens, non quievit colligens inter emigrantes Slovenos ad sustentationem Seminarii sui necessaria.

Moderatores alumnique omnes Seminarii his et omnibus benefactoribus maximam gratiam habent Altissimum constanter supplicantes, ut quod animo magno munerantur, iis fiat pretium uberrimi Eius favoris.

UVOD

To kratko poročilo bi rado nadaljevalo že nekakšno tradicijo: izšlo je poročilo o življenju in delu našega semenišča in teološke fakultete za prvo petletnico (1950), nato za drugo (1955), obakrat kot priloga Duhovnega življenja. Letos mineva trikrat po pet let, odkar smo se zbrali v Pragli in začeli z rednim delom, potem ko je sv. stolica (30. junija 1945) potrdila to ustanovo.

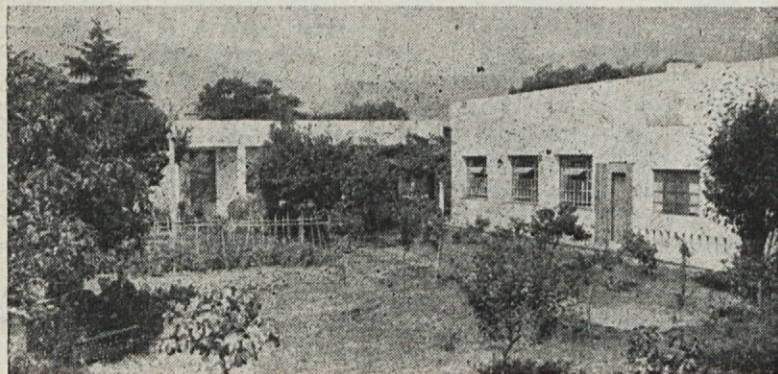
Zato je prav, da tudi za to zadnje obdobje objavimo skromno poročilo.

Namen tega poročila je prikazati prijateljem, dobrotnikom in sploh Slovencem v tujem svetu naše delo in prizadevanje ter položaj in stanje semenišča danes. Obenem bi se s tem poročilom radi zahvalili vsem, ki naše bogoslovje spremljajo s svojim zanimanjem in naklonjenostjo ter ga veliki dušno vzdržujejo. Je obenem tiha prošnja, naj bi mu ostali zvesti s svojo molitvijo in podporo.

Pričujoče poročilo noče ponavljati vsega, kar sta že prejšnji povedali. Omejuje se predvsem na zadnjih pet let, ko je doba prvih deset let podrobno pođana v omenjenih prejšnjih poročilih.

Bo to jubilejno poročilo zadnje? Nas čaka še nova petletnica? V božjih rokah je to. Pa je odvisno tudi od našega naroda v tujini. Bo še naprej zavzel za to svojo ustanovo? Bodo v naših družinah še zreli duhovniški poklici, vkljub materialističnemu okolju današnjega časa?

Bog daj!

SEMENISČE

SMRT JE POTRKALA NA NAŠA VRATA

PAPEŽ PIJ XII

Skupina profesorjev in bogoslovcev, ki je na poti iz Brixna v Argentino dospela v Rim, je imela to srečo, da jo je Pij XII. dne 5. februarja 1948 sprejel v posebni avdienci. Stali smo, spremljajoč generalnega asistenta p. A. Prešerna D. J., sami, v malj dvorani in nestrpno pričakovali... Prišel je k nam, poglavar Cerkve, naš Peter. Tople očetovske besede nam je dal na pot in čutili smo, da prihajajo iz srca; vsakemu je dal v spomin svetinjo in vsem svoj blagoslov; v slovo smo mu stisnili in poljubili desnico.

Ta desnica je dobrih deset let pozneje, 9. oktobra 1958, omahnila. Skoro dvajset let je vodila Cerkev. Koliko je Pij XII. pomenil zanjo, za krščanstvo in ves svet!

Koliko je pomenil nam!

Ko smo se zbrali v Pragli, je še vse viselo v zraku. Potrebovali smo kano-nične potrditve in denarne podpore. Brez tega bi se bili morali spet raziti in se porazgubiti po svetu in po tujih semeniških.

Pij XII. je najprej, že 30. junija 1945, po kongregaciji za semenišča in univerze potrdil našo skupino za semenišče in fakulteto ter obema, v odsotnosti škofa, postavil za predstojnika prelata dr. Alojzija Odarja. Kdor pozna kanonično in administrativno prakso, ve, da je bilo to nekaj izrednega. Vkljub temu se je Pij XII. odločil naglo za to, ker je poznal izredne razmere ter vnaprej videl, kolikšnega pomena more biti to semenišče za vzgojo slovenskega duhovniškega naraščaja in za ves narod. S tem je bilo ustanovljeno prvo begunsko semenišče po drugi svetovni vojni.

A potrdilo samo ni zadostovalo za naše življenje in delo. Res so kmalu začele prihajati podpore, predvsem iz Severne Amerike, a v začetku predvsem v obleki in perilu in daleko nezadostne. Tedaj je Pij XII., v času, ko

PIJ XII.

so ves svet morale težke potrebe, naklonil našemu semenišču tolikšno denarno podporo, da je moglo od nje živeti dve leti in pol (od julija 1945 do februarja 1948); in v semenišču je bilo ta čas kar okrog 40 ljudi. Posebno podporo je nakazal za nabavo potrebnih učnih knjig, ki smo bili brez njih.

Tako je bil Pij XII. ustanovitelj in v najtežji dobi krušni oče našega semenišča.

Ko smo nato iskali zavetja v Argentini, se je papež po svoji kongregaciji za semenišča trudil za čim prejšnji prevoz in nas priporočil argentinskemu episkopatu.

Do konca je z zanimanjem spremljal naše delo in branil obstoj semenišča in fakultete, kadar so se pojavljale nevarnosti.

V analih našega semenišča in naše fakultete bo ime Pija XII. zapisano z zlatimi črkami. Njegov spomin bo v njem ostal vedno živ. Svojo hvaležnost bomo skušali izkazati tako, da si bomo prizadevali živeti in delati, kakor nam je veliki pokojni ves čas kazal v svojih okrožnicah, pismih, nagovorih: kot notranje globoki in neumorno delavni postoli v današnjem svetu.

^v
ŠKOF

^v
GREGORIJ ROŽMAN

Še bridkeje kakor papeževa, nas je zadela v srce škofova smrt, ko smo v jutru 16. novembra 1959 zvedeli zanj po telefonskem sporočilu iz Clevelanda. Sporočil nam je to žalostno vest naš

**ŠKOF
GREGORIJ
ROŽMAN**

bivši gojenec Jošt Martelanc, kaplan pri sv. Vidu v Clevelandu.

Pričakovali smo ga v Argentino; že smo mu pripravili skromen dom med nami v semenišču, pa je odšel v vse lepši, resnični dom, kjer je našel, begunec in romar, svoj zasluženi mir, našel svoje poveličanje in srečo, tu toliko preganjani, zasramovani, trpeči škof.

Težko je povedati, kako zelo je bil povezan z namj in mi z njim. Mirno moremo reči, da je živel in delal vsa ta leta v prvi vrsti za semenišče; semenišče je bilo njegova poglavitna skrb. To vemo iz njegovih številnih pisem, iz razgovorov z njim, predvsem pa iz njegovih del.

Ko je zvedel, da nam je sv. stolica potrdila semenišče in fakulteto, je dne 1. avgusta 1945 že pisal prelatu dr. Odarju: „Hvala Bogu za fakulteto!“ Kakor se je razveselil začetka, tako je vedno, vse do smrti, vkljub mnogim težavam, z ljubeznijo čuval nad semeniščem in vse storil, da bi zunanje in notranje raslo in se spopolnjevalo.

Za to se je čutil odgovornega, saj je bilo njegovo semenišče; on je bil naj-

višji predstojnik obojega: semenišča in fakultete.

Iz te odgovornosti je izvirala njegova skrb za nas.

Najprej skrb za materialno vzdrževanje. Ves čas je prosil med rojaki za podporo in jim bil za vsak najmanjši prispevek tako hvaležen. Odkar je bival v USA, je osebno zbiral in dajal za semenišče. Kot misijonar je hodil po USA in Kanadi in nagrade za težko delo so po večini romale v semeniški fond. Ko so mu rojaki v Združenih državah zbirali darove ob priložnosti njegovega zlatomašniškega jubileja, je posebej povedal, da bi jih odklonil zase, a jih z veseljem sprejema za semenišče. Tako je dosegel, da v Adrogué ne bivamo več le v najeti hiši, kot je bilo v početku, ampak imamo svoj lastni in lepo povečani dom. Kdo ve za vse žrtve, ki si jih je naložil za semenišče! Težko je prosjčiti, a za semenišče se tega ni ustrašil: „Adrogué“ je bil njegova srčna zadeva.

To je pokazal tudi z velikim in stalnim zanimanjem za vse, kar se v semenišču godi. Pisma so romala sem in tja; njegovih semenišče hrani lepo število. Ta razodevajo resnično ljubezen do ustanove: vesel je bil ob uspehih, zaskrbljen ob tem ali onem neuspehu; malodušnim je dajal poguma, vsem pa pri delu bogatih smernic in nasvetov, ki so prihajali iz globokega duhovniškega srca in bogate življenjske izkušnje. V pismih nam je kot oče, poln velike, umerjene in potrpljive dobrote. Neprestano nam v njih zagotavlja svojo molitev — in morda je semenišče prav po njegovi molitvi prejelo vso potrebno božjo pomoč in milost.

Ob zadnjih dveh obiskih (1951-52 in 1956-57) je imel škof stalno bivali-

šče pri nas. Teh mesecev, ki jih je preživel med nami, ne bomo zlepa pozabili. Tedaj smo še posebno čutili njegovo očetovsko srce, njegovo ljubezen do semenišča, njegovo skrb, da bi ostalo in raslo. 11. novembra lani je hotel biti spet pri nas. A že ga je bila napadla bolezen. Petnajst dni pred smrtjo, 1. novembra, je izrekel preprosto besedo, ki pove vse: „Tisto semenišče v Argentini je le moj dom“ (Božja beseda 1960, 1, 11).

Sam je odšel k Bogu, nam pa je zapustil — svoje semenišče v ljubezen in skrb. Ta njegova zapuščina je sedaj naša naloga. Brez dvoma je njegova velika želja, da omogočimo še nadaljnji obstoj semenišča, da molimo in žrtvujemo zanj. Gotovo bomo ravnali v duhu velikega in dragega pokojnika, če bomo storili vse, kar je v naši moči, da bi živelo, tudi ko on ne živi več. Njegovemu spominu smo to dolžni.

PROFESOR

DR. IVAN AHCIN

Izredno dobre volje se je odpeljal z nami 16. januarja 1959 na počitnice v cordobske hribe, v Dolores pri Capilla del Monte.

A že je njegova zahrbtna bolezen silila na dan. Nazaj grede skozi provinco San Luis smo se za tri dni ustavili v Candelariji, ki spada v župnijo našega bivšega gojenca Janeza Ogri-na. Bilo je ravno žegnanje, 2. februarja, in ves čas je gospod profesor prično spovedoval. Na poti v Luján (San

**PROFESOR
DR. I. AHČIN**

Luis) so ga pa prijele silne bolečine, ki so ga potem mučile vse do njegove smrti. Umrli je po letu dni, v nedeljo 14. februarja 1960, star še ne 63 let. Pokopan je v San Martinu pri Buenos Airesu.

O njegovem življenju, delu in trpljenju, o njegovi osebnosti je pisalo ob smrti vse zamejsko časopisje.

Nam v semenišču je bil profesor, dobrotnik, svetovalec in prijatelj.

Oktober 1929 je začel predavati na ljubljanski teološki fakulteti kot honorarni predavatelj za socialne vede. To delo je prekinil konec leta 1941, ko se je moral umakniti v Rim. Ko smo se zbrali v Pragli, ga je prelat dr. Odar naprosil, naj pride predavat v semenišče; prišel je prve dni septembra 1945, spremljal semenišče v Argentino, v San Luis in nato v Adrogué in mu ostal zvest do smrti.

Svojo stroko, sociologijo, je obvladal kot nihče drugi. To kažejo tudi njegove razprave in njegova dela. A ni se omejil le nanjo. Čeprav ne več mlad, se je vendar poglobljal tudi v druge predmete, ki jih je bilo zaradi pomanjkanja profesorjev treba predavati. Ni

se branil novega dela. Najbolj pri srcu mu je bila zgodovina Cerkve, ki jo je izredno dobro poznal; sorodni z njo sta bili še patrologija in zgodovina teologije. Učil je tudi pedagogiko in katehetiko, kamor je mogel položiti svoje vzgojno znanje in bogate vzgojne skušnje, saj se je za mladino vedno zanimal in ji pomagal.

Njegova predavanja so bila po splošni sodbi jasna, zanimiva in življenjsko poučna. Niso obstajala v zgolj suhoparni razlagi aktualnih pojmov in teorij, marveč so jih oživiljali konkretni vzgledi iz življenja in zgodovine. Ni mu šlo le za znanje, ampak tudi za življenje.

Bil je dalje eden velikih dobrotnikov našega semenišča, posebno v prvem, najtežjem času, ko smo bili brez vsega. Poskrbel nam je takrat v stiski zimskega perila in obleke. Mnogi poedinci so bili deležni posebne njegove podpore. Glavna njegova podpora semenišču je ostala skrita, ker je sam tako hotel. Prelat dr. Odar je ob misli na to o prof. Ahčinu tedaj izjavil, da je „za papežem med največjimi dobrotniki semenišča“. Dr. Ahčin je znal molčati; kadar je šlo za njegova dobra dela, pa je sam molčal kot grob in molk tudi drugim naročal.

Pokojni nam je bil vedno dober, razumen in izkušen svetovalec. Odlikovala ga je umirjena, preudarna sodba. Vsakomur je z nasvetom rad pomagal. Za vsakega je imel bodrilno in, če je bilo treba, tolažilno besedo; za vse — veliko ljubezen. Z eno besedo: bil je moder in dober človek — v polnem in bogatem pomenu besede.

Omenimo naj še njegovo vedrost in smisel za humor. Ko je prihajal s

svojega doma v Palomarju, smo se ga vedno znova in zares razveselili. Veliko nam je povedal iz svojih doživetij, slikovito in nazorno, kakor je znal le on. Vmes je vpletal mnogokaj za dobro voljo. Bil je najstarejši med nami, a v več pogledih — najmlajši.

Težko ga pogrešamo in ga bomo pogrešali. Kot profesor in človek je zapustil veliko vrzel. Spomin nanj pa bo ostal. Ostala bo njegova izgovorjena in pisana beseda. Ostala bo hvaležnost, ki smo mu jo dolžni za vse, kar nam je njegovo dobro in plemenito duhovniško srce velikega dalo.

Bog mu bodi bogat plačnik!

DR. FRANC KLADNIK

V tem obdobju je tudi umrl prvi naš gojenec, ki je končal študije in bil posvečen v našem semenišču — dr. Franc Kladnik.

Rojen je bil 20. novembra 1922 v Harjem (Laško pri Celju); po maturi v Ljubljani je vstopil leta 1941 v semenišče. Pridružil se nam je v Pragi in bil posvečen za duhovnika v Brixnu leta 1947. Ko je prišel 1948 v Argentino, je deloval v škofiji San Luis. Bil je najprej kaplan v Santa Rosa, potem župnik v izredno obširni župniji sanluiske pampe, Nueva Galia. Medtem je napravil tudi doktorat iz teologije na naši fakulteti (1951). Zatem je deloval z velikim uspehom v kraju Médanos (škofija Bahía Blanca), kjer je sezidal cerkev in župnišče. Leta 1953 je odšel v USA, kjer je bil

kaplan, nazadnje v mestu Hayward (Kalifornija). Ko se je ponoči 3. julija 1958 vračal sam z letalom, ki ga je sam pilotiral, z obiska pri tovariših, je letalo, ki je bil z njim že toliko prevozil, iz neznanih vzrokov treščilo na tla in dr. Kladnika so našli mrtvega.

Njegovo dotedanje delo je kazalo, da bi mogli od njega še mnogo pričakovati. A božji načrti so bili drugačni.

Dr. Kladnik je bil zelo sposoben dušni pastir. Izredno dinamičen in energičen. Znal je razgibati zaspale in brezbrizne farane in zagrabit posebno mladino. Njegove metode so bile psihološko učinkovite in zato uspešne. Imel je velike glasbene sposobnosti, ki so mu tudi pomagale do njegovih velikih apostolskih uspehov. Imel je tudi zelo spretno pero. Posebno zanimivo je popisal svoje delo, graditev cerkve in dušno pastirstvo, v Médanos (Omnes unum 1954, št. 1, 2).

Glavno pa je, kar je o njem zapisal njegov prijatelj župnik J. Fideršek: bil je vedno in povsod samo duhovnik. Bil je vsem vse.

DR. FR.
KLADNIK

NAŠA KUJARICA

GDC. JULKA SEDEJ

Doma je bila z Vojskega nad Idrijo. Njen brat je bil duhovnik in je pri njem gospodinjila, ko je bil kaplan na Vrhnikih in kasneje župnik na Rovi pri Kamniku. Ko je konec januarja 1931 umrl, se je sestra Julka kot šivilja naselila v župniji Homec pri Kamniku. Meseca maja 1945 je odšla v tujino ter se končno preselila v Argentino. V to semenišče je prišla za glavno gospodinjko kmalu po naši preselitvi iz San Luisa v Adrogué. Kot spretna in skrbna gospodinja in kuharica je vršila službo štiri leta, do začetka leta 1956, ko je nastopila zasluženi pokoj. Iz zavzetosti za semenišče nam je veliko dobrega storila še preko svoje službe: lepo je skrbela za cerkveno perilo in nam marsikaj tudi zašila kot izvrstna šivilja.

Vsak dan je bila v semeniški kapeli pri sv. maši in redno tudi pri sv. obhajilu. Lepo je opravljala pobožnost prvih petkov in sobot in zato tako lepo umrla: na praznik vseh svetnikov 1957, ki je bil takrat na prvi petek v mesecu, je še prejela zadostilno sv. obhajilo v čast presv. Srcu Jezusovemu; to obhajilo je bilo hkrati tudi njena sv. popotnica. Malo pred poldnem jo je namreč ta dan zadela možganska kap. Pri zavesti je še prejela sv. odvezo, potem pa ostala v nezavesti do 5. novembra, ko je mirno izdihnila v bližnji bolnišnici v Lomas de Zamora. Drugi dan smo jo vsi duhovniki semenišča, bogoslovci in gojenci škofovega zavoda spremljali pri njenem pogrebu

na pokopališču v Lomas de Zamora (Lanús). Pogrebno sv. mašo in obrede je opravil rektor semenišča. Duhovniki smo v semenišču opravili zanjo več sv. maš, posebej tudi gregorijanske sv. maše. Naj ji Marija, mati krščanskega duhovništva, izprosi v nebesih veliko plačilo za pridno delo in skrb v našem semenišču!

NOVI

PREDSTOJNIKI

PAPEŽ JANEZ XXIII

Od 28. oktobra 1958, ko je bil izvoljen za papeža vesoljne Cerkve, je po smrti Pija XII. tudi naš prvi in najvišji predstojnik sv. oče Janez XXIII. Trdno zaupamo, da nam bo, enako kot njegov prednik, naklonjen v svoji očetovski ljubezni in dobroti, ki jo v njem občuduje že ves svet. Saj je tudi že večkrat pokazal posebno zanimanje za Slované in svojo naklonjenost do njih. Pred Slovenci pri avdiencah rad obuja spomine, kako je na poti skozi Ljubljano 12. novembra 1927 obiskal ljubljansko semenišče in Zavod sv. Stanislava v št. Vidu nad Ljubljano.

Zadeve našega semenišča in bogo-

JANEZ XXIII.

slovja urejuje papež po Kongregaciji za semenišča in univerze. Tej že dolgo načeluje kardinal Jožef Pizzardo, ki ima tolikšne zasluge za nas, da se ga v tem poročilu moramo hvaležno, čeprav kratko, posebej spomniti.

Rojen 13. julija 1877 v Savoni, je dopolnil letos 83 let življenja, 57 let mašništva (1903) in 30 let škofovstva (1930). Opravljal je važne službe pri sv. stolici; bil je tajnik Kongregacije sv. oficija, načelnik urada za Katoliško akcijo in je že dolgo let prefekt Kongregacije za semenišča in univerze.

Vseh petnajst let je imelo naše semenišče pri njem potrebno razumevanje, naklonjenost in oporo.

Že papeški dekret o ustanovitvi našega begunskega semenišča in fakultete je izdal in podpisal on. Oktobra 1945 je naklonil iz fondov Kongregacije visoko vsoto za nabavo učnih knjig. V pismih iz prvega časa naše ustanove ima za nas vedno besedo tolažbe in poguma. V vseh nam zagotavlja svojo molitev in naklonjenost. 12. februarja 1946 je pisal škofu dr. Gre-

goriju Rožmanu: „Naša Kongregacija se ne bo ustrašila nobenega napora, da bi pomagala bogoslovcem, ki so bili po božjem usmiljenju rešeni krute nesreče.“ Ko smo se odločili, da se izselimo v Argentino, nas je v posebnem pismu priporočil argentinskemu episkopatu.

Z uvidevnostjo in dobrohotnostjo spremlja vse do danes naše delo. Iskrena naklonjenost do našega semenišča odseva zlasti iz njegovih odgovorov na naša poročila.

Velikemu dobrotniku smo dolžni ob petnajstletnici naše ustanove iskreno zahvalo za vso njegovo naklonjenost in skrb za nas v tem času.

LJUBLJANSKI ŠKOF

ANTON VOVK

Naša ustanova je cerkveno-pravno semenišče ljubljanske škofije. Njen škof je tudi neposredni višji predstojnik semenišča in bogoslovja, tudi našega v tujini.

Deset dni po smrti škofa Gregorija Rožmana (26. nov. 1959) je sv. stolica imenovala za rednega škofa ljubljanske škofije mons. Antona Vovka, naslovnega škofa in dotedanjega apostolskega administratorja škofije. Od tedaj je škof Vovk tudi naš predstojnik. Novi duhovniki bodo v tujini pri posvečenju njemu izrekli obljubo pokorščine in spoštovanja.

Že 14 let škof Vovk namesto odsotnega škofa dr. Gregorija Rožmana dejansko vodi škofijo, skozi izredno

ŠKOF
ANTON
VOVK

P. ANTON PREŠEREN S. I.

DELEGAT

LJUBLJANSKEGA ŠKOFA

težke čase, v trpljenju in bridkosti vseh vrst. Z izredno modrostjo, potrpežljivostjo, pogumom in ljubeznijo vrši v teh časih pretežno nalogo pastirja ljubljanske škofije. A moč mu daje skrivnost, ki jo izraža njegovo škofovsko geslo: „Zaupam v Gospoda.“

In mi zaupamo vanj. Naše semenišče je sedaj tudi njegova skrb, njegova zadeva, je njegovo semenišče. Vzgaja duhovnike njegove škofije in za njegovo škofijo. On se zaveda pomena, ki ga semenišče ima, čeprav je v tujini, saj je bil sam več let ravnatelj ljubljanskega semenišča in zdaj kot škof bridko občuti pomanjkanje duhovnikov. Zato smo prepričani, da nas je vključil v svojo ljubezen in svoj go molitev.

Mi v Adroguéju pa mu izrekamo vdanost in zvestobo, mu zagotavljamo svojo ljubezen in molitev, kakor je stolni prošt dr. Franc Kimovec v imenu vseh vernikov ob ustoličenju (20. dec. 1959) izrazil: „Boga bomo prosili, naj Vas v tej visoki službi vodi, podpira in dolga leta ohrani; v čast Bogu, Cerкви v prid, nam pa z Vami vred v zveličanje. Tako bodi!“

Škof Vovk dejansko ne more sam in naravnost urejati zadev našega semenišča v tujini. Ko je bil januarja letos v Rimu, je sv. stolica imenovala za njegovega zastopnika kot višjega cerkvenega predstojnika semenišča preč. g. p. Antona Prešerna, generalnega asistenta za slovanske jezuitske province. Tako je naš veliki dobrotnik postal tudi naš cerkveni predstojnik s škofovskimi pravicami nad semeniščem, bogoslovjem in škofovim zavodom.

Zelo smo se razveselili tega imenovanja, v zavesti, da je semenišče prišlo v dobre roke: modre, izkušene, vplivne, ki jih vodi za semenišče ogreto srce.

Vse to je namreč semenišče izkusalo vseh petnajst let svojega življenja. Mirno moremo trditi, da naše begunsko semenišče s fakulteto brez p. Prešerna ne bi bilo nastalo in bi bilo brez njega tudi že prenehalo. Zgodovina naše ustanove bo mogla to podrobno dokazati.

On nam je odprl vrata do sv. očetov; on je hodil vedno znova na Kongregacijo za semenišča z našimi prošnjami, poročili, vprašanji. On nam je izprosil podporo in pomoč. Svojo vplivno besedo je zastavil vedno, kadar je bilo treba, v našo korist. On je zagovarjal in branil obstoj semenišča, ko so se pojavljale nevarnosti.

Za vse to smo mu resnično in iskreno hvaležni.

Zdaj je sprejel nase novo odgovornost in novo breme. In to k vsem drugim skrbem, ki mu jih nalaga visoko mesto generalnega asistenta. Je to znamenje velike ljubezni do našega semenišča in do vse slovenske skupnosti. V zasebnem pismu je zapisal: „Za naše semenišče bom prav rad vse storil, kar mi bo mogoče; sem Bogu zares hvaležen, da imam tako priliko, nekaj storiti za našo slovensko skupnost.“

Mi imamo vanj neomejeno zaupanje. Ko tolikokrat molimo za svoje predstojnike, molimo iskreno tudi zanj, predvsem, da bi nam ga Bog dolgo ohranil, v sedANJI čilosti in zdravju.

GEN.
ASISTENT
ANTON
PREŠEREN
S. J.

SEMENIŠKO VODSTVO

V

ZADNJIH LETIH

Vsa ta leta, že od 1952 naprej, vodi semenišče kot rektor dr. Franc Gnidovec. Za duhovno vzgojo in življenje skrbi že od leta 1950 dalje kot spirital dr. Filip Žakelj

Konec decembra 1954 je odložil posle semeniškega ekonoma dr. Ivan Ahčin in jih je prevzel dr. Alojzij Kukočica, tedaj prefekt dijaškega zavoda. Ta pa je 16. januarja 1957 odšel preko Kanade v Avstrijo, kjer je vstopil v jezuitski red. Od tedaj upravlja materialne zadeve semenišča kot ekonom dr. Branko Rozman.

ŽIVLJENE

V SEMENIŠČU

OD 1955 DO 1960

1. Naš dom v Adrogué.

Kdor se spominja, kakšno je bilo naše semenišče leta 1954, in vstopi danes vanj, bo zapazil velike spremembe. Postalo je večje in lepše.

In naše. Konec 1954 je postalo naša last. Z veliko požrtvovalnostjo je zbral pokojni škof dr. Rožman potrebno vsoto. Zdaj smo na svojem. Na drugi strani ceste smo tudi pridobili, za primer potrebe, lep kos zemlje, ki smo ga za sedaj zasadili s sadnim drevjem in svet obdali s potrebno novo ograjo.

Po nakupu poslopja smo začeli prezidavati, dozidavati, kar in kolikor je

bilo nujno potrebno; prav zato je tudi bilo treba nepremičnino prej kupiti.

Že prej smo z dovoljenjem lastnika veliko prezidali, da je poslopje moglo služiti našemu namenu; dozidati je bilo treba stanovanje za kuharico, dve dijaški učilnici in sobo za g. prefekta, urediti poti in hodnike itd.

V zadnjih petih letih pa smo najprej postavili novo hišo Bogu, potrebno novo kapelo, ki je lepa, prijazna, vsem obiskovalcem všeč, čeprav skromna. 23. julija 1955 smo jo blagoslovili. To je najpomembnejši in glavni del našega Adroguéja: semeniške Brezje, „Marija Pomagaj“ v Adrogué.

V januarju 1957 smo spet prezidavali: staro kapelo je bilo treba predelati v dve profesorski sobi. V juliju so bogoslovci sami postavili zidano peč za sežiganje smeti in odpadkov. V decembru istega leta smo začeli postavljati nov, širši pločnik vzdolž glavnega poslopja, ki je bil nujno potreben.

V juliju naslednjega leta (1958) smo postavili ob glavnem traktu nad pločnik trdno cementno stebrišče, po katerem se pne trta, ki nas poleti ščiti pred prehudo vročino s te strani pripekajočega sonca.

Pri vseh teh delih so izredno veliko in pridno pomagali bogoslovci, za kar zaslužijo pohvalo. Mnogokaj so sami naredili. Sami so tudi popravljali in popravili strehe, večkrat pobelili vsa poslopja zunaj in znotraj, popravljali vodne črpalke, električne napeljave in drugo. Za vsa ta dela imamo med gojenci kar strokovnjake. Vse to opravljajo o prostem času, določenem za oddih.

Veliko požrtvovalnega dela in truda posvečajo bogoslovci sadnemu, zelenjadnemu in cvetličnemu vrtu, ki ima

mo od njega nemalo korist. Le redko kupimo kako zelenjavo; po večini vse leto zadostuje domača. Sadno drevje je skoro vse še mlado, a že zdaj zadosti zaleže.

Vrt je lepo urejen in oskrbovan; ob njem je naš dom še bolj prijeten in domač.

Ob upokojitvi dotedanje skrbne gospodinje gđc. Julke Sečej smo imeli s kuhinjo ta čas eno leto (1956) velike težave, ko nismo mogli dobiti slovenske kuharice in smo si morali pomagati s španskimi. Pa nam je Bog po tej preizkušnji poslal dve spretni slovenski kuharici; sta to gđc. Ivanka Aleš in gđc. Micka Žun, ki letos že četrto vestno skrbita za kuhinjo in jima moramo biti hvaležni za svoje zdravje ob zdravi domači, slovenski hrani.

2. V tem domu živimo in delamo. Kaj in kako?

Med šolskim letom, ki traja od začetka marca do srede decembra, poteka naše življenje v okviru hišnega reda. Ta je ostal tudi v zadnjih petih letih v bistvu nespremenjen, kot ga podajata prejšnji poročili. Uravnava naše delo od šeste ure zjutraj, ko vstanemo, do desete zvečer, ko se začne nočni počitek. Določa čas za molitev in druge duhovne vaje, za predavanja, čas za študij in odmore za oddih. Hišni red zajema tako in izpolni ves dan, mi pa naj bi ga napolnili s svojim delom in resnim prizadevanjem.

Vsako šolsko leto začenjamo z duhovnimi vajami, ki trajajo pet ali šest dni. Leta 1955 smo jih imeli v krasnem domu duhovnih vaj v San Miguelu; vodil jih je jezuit p. J. Šuštar, naš bivši gojenec. Naslednje leto (1956) smo jih opravili doma pod vodstvom palotince p. Pulgerja. L. 1957 smo šli spet ven,

v prelepo in mirno okolje doma Marijinih sester v Florencio Varela, kjer nam je govoril zopet palotinec p. Plein. L. 1958 smo jih delali doma; vodil jih je p. Craviotti, predstojnik redovne hiše in semenišča Bayonnezov v naši bližini. Naslednje duhovne vaje je vodil znani p. Lichius S. D. V.; zadnje, letos, pa naš rojak g. J. Jan, lazarist iz Lanusa.

Po duhovnih vajah se okrog 15. marca prične redno delo šolskega leta. Na zunaj je dan enak dnevu, vrste se predavanja, študij, molitev. Ob sredah in nedeljah, ko ni predavanj, je nekaj več časa za študij, za zasebno delo, opravke in oddih. Zadnje čase morejo eno nedeljo v mesecu bogoslovci vsak na svoj dom. Letos je prvič, da imajo vsi bogoslovci svoje domače tu v Argentini.

Vkljub strogemu in vedno istemu hišnemu in dnevnemu redu je življenje v semenišču vse prej ko enolično, dolgočasno, moreče ali prisiljeno. Vsak se

zaveda, čemu je tu, in da je vse naravnano v njegovo korist in rast; zato jemlje to breme nase prostovoljno in veselo. Poleg tega pa se neprenehoma vrste dogodki in doživetja, ki nas razgibajo, prinesejo spremembo, kaj izrednega in zanimivega, kar tudi na zunaj videz enoličnosti odpravi.

Omenimo nekaj takih dogodkov iz zadnjih petih let.

Nekaj izredno lepega je bil obisk našega dragega, sedaj že pokojnega škofa dr. Gregorija Rožmana. Prišel je 9. novembra 1956, se nastanil pri nas, in odšel 22. aprila naslednjega leta. Ves ta čas je bil za nas en sam praznik. Imeli smo med seboj očeta, ki nam je zapustil s svojo dobroto, besedo in zgledom nepozabne spomine. Poslovil se je z: „Na svidenje — če Bog da.“ A Bog je hotel drugače.

Velik praznik v našem semenišču je dan ordinacij, posebno mašniškega posvečenja.

Dne 31. julija 1955 je škof Martínez v naši novi, teden dni prej blagoslovljeni kapeli podelil mašniško posvečenje g. Himmelreichu Francu in Martelancu Joštu. Novo mašo je prvi opravil 7. avgusta v Floridi in deluje sedaj kot kaplan pri stolni župniji v Moronu; drugi pa je prvo sv. mašo opravil tiho v semeniški kapeli, slovesno pa je zapel 14. avgusta za Slovence na Belgrano v Buenos Airesu in je sedaj kaplan na fari sv. Vida v Clevelandu (USA).

Naslednje leto je 2. decembra v naši kapeli škof dr. Rožman posvetil spet dva novomašnika: Marka Mavriča in Ranta Jožeta (gl. sliko str. 16). Novi maši sta opravila prvi 8. decembra v San Justo, drugi pa 9. decembra v baziliki na Floresu v Buenos Airesu. G. Mavrič je prvi župnik novo ustanov-

ljene župnije sv. Jurija v Villa La Florida (Quilmes), g. Rant pa je kaplan pri sestrah v Ramos Mejía in se obenem pripravlja za doktorat.

1. decembra 1957 je prejel mašniško posvečenje v stolnici v Lomas de Zamora g. Fr. Prijatelj, novo mašo je zapel v Floridi, kjer je potem deloval kot kaplan. Zdaj študira v Rimu.

V letu 1959 smo imeli posvečenje dvakrat: škof dr. Aleksánder Schell iz sosednje škofije v Lomasu je v naši kapeli 15. avgusta posvetil g. Langusa Janeza, ki je naslednji dan v San Martinu opravil prvo sv. daritev. Je kaplan v San Justo. 20. decembra pa so postali duhovniki v sosednjem semenišču Betharrám gg. Borštnar Matija (nova maša 27. decembra v San Justo), Grom Franc (nova maša 21. decembra v Lu-

janu) in Pintarič Tone (nova maša 25. decembra v slovenskem središču na Ramón Falconu v Buenos Airesu). Prvi deluje kot kaplan v Floridi, drugi v Churruca, tretji pa pri fari Virgen de las Flores (Morón).

Tako je v petih letih izšlo iz semenišča devet novih slovenskih duhovnikov. Bogu hvala za ta lep uspeh, mladim duhovnikom pa mnogo blagoslova pri njihovem delu.

Ko govorimo o praznikih, ne smemo preiti glavnega semeniškega praznika Srednice vseh milosti, ki je naša glavna zavetnica; praznujemo ga zelo slovesno: slovesne večernice, slovesna peta sv. maša, marijanska akademija, pete litanije Matere božje. Drugi zavetnik našega semenišča je arški župnik sv. Janez Vianney (9. avgusta), čigar god je tudi šole prost dan.

Neki praznični dnevi so za nas tudi dnevi visokih obiskov. Med te štejemo obisk ministra dr. Miha Kreka, ki je prišel v Adrogué 26. septembra 1957. Naš tukajšnji nadškof mons. dr. Anton J. Plaza je bil pri nas na kosilu 18. marca 1958; škof iz Lomas de Zamora dr. Aleksander Schell pa na večerji 15. avgusta 1959. Sredi leta 1959 nas je obiskal škof iz Morona dr. Mihael Raspanti, da bi dobil zveze z bodočimi novomašniki. Vedno smo veseli tudi obiskov naših slovenskih duhovnikov, posebno bivših vzgojiteljev in gojencev, ki radi prihajajo k nam. Vsak slovenski obisk nam je drag. Včasih pridejo tudi skupine, tako vsako leto v januarju možje slovenske Katoliške akcije, ki imajo pri nas celodnevno zborovanje; dvakrat je priredila Družabna pravda svoje romanje k naši brezjanski Mariji (9. sept. 1956 in 28. avg. 1960), nekajkrat so bili pri nas slovenski študentje itd.

Nekaj prazničnega, družinsko lepega, imajo za nas naši skupni izleti, redki sicer, a zato tem bolj dragoceni. Tako smo bili 9. oktobra 1958 in 8. oktobra 1959 na Hiawathi. Bogoslovci so šli nekajkrat na izlet na posestvo bivših salezijanskih gojencev v Ramos Mejía in h g. Jožetu Šuštarju v Tigre, ki je misijonar tamkajšnjih otokov in ima zato svojo ladjico, lancho-kapelo, in še kam. Ob vseh teh priložnostih pride na dan naša dobra volja in podjetnost.

Čisto drug značaj imajo naša romanja. Naši bogoslovci se redno vsako leto udeleže majskega slovenskega romanja v Luján, a poleg tega romajo še ob koncu leta, po opravljenih izpitih, v zahvalo za vse dobrote in milosti, prežete v minulem šolskem letu, ponovno k lujanski Mariji. Enako se udeleže letnega romanja v Lourdes; posebej je tja naredila romanje bogoslovska Marijina kongregacija dne 16. julija 1957; lani pa so 5. avgusta šli na božjo pot k „Virgen de las Flores“ v Morón, kjer župnikuje naš bivši gojenec g. Tone Škulj.

Bogoslovci se tudi pridno udeležujejo skupnih slovenskih verskih, kulturnih in narodnih prireditev in po potrebi in možnosti sodelujejo, posebno pri liturgičnih obredih. Tako asistirajo vsako leto pri procesiji sv. Rešnjega Telesa v Don Bosco, pri obredih velikega tedna v slovenski kapeli, sodelujejo pri procesiji in sv. maši vseh izseljencev v Buenos Airesu; celokupno so asistirali pri blagoslovitvi prve slovenske cerkve v Južni Ameriki v Lanusu in še drugod ob drugih priložnostih. Udeležujejo se vsako leto žalnih svečanosti za padle domobrance, akademije Kristusa Kralja, misijonske prireditve, raznih slovenskih koncertov in še

drugih slovenskih prirediteljev, ki so izraz našega slovenskega in krščanskega duha in življenja.

Tudi doma, v semenišču, imamo od časa do časa kaj podobnega. Vsako leto imamo 30. avgusta „vzhodni dan“ s sv. mašo v vzhodnem obredu in s primernim predavanjem. Oboje ima zadnja leta g. dr. Pavle Krajnik. Redno imamo vsako leto v juniju svojo lastno komemoracijo za padle domobrance; lani je bila 6. junija in je na njej govoril dr. Tine Debeljak. Od časa do časa povabimo tudi kakega predavatelja od zunaj; tako je lani imel nekaj zanimivih predavanj g. Ruda Jurčec o svetovni politiki in moderni svetovni literaturi; v načrtu so še druga predavanja. Vsa ta leta smo predvajali večkrat tudi razne kulturne filme. Vkljub majhnemu številu bogoslovcev izide včasih tudi domač list „Naš dom“. V okviru Marijine kongregacije in Bogoslovske zveze pripravljajo bogoslovci sami kratka predavanja.

Na tem mestu naj omenimo še važno in hvalevredno delo, ki ga opravljajo naši bogoslovci: slovensko šolo. Po eden hodi vsako soboto v Barrio San José (Temperley), kjer vodi in poučuje sam tamkajšnjo skupino slovenskih otrok. Za g. Mavričem je to delo prevzel leta 1858 g. Pintarič, za njim pa l. 1959 g. Rode. S profesorji vred poučujejo bogoslovci v naši slovenski šoli v zavodu, kjer se poučuje verouk (višji in nižji tečaj), slovenščina, slovenska zgodovina in zemljepis, lepopis (slovensko pisanje) in latinščina. To pomembno delo vrše z veliko ljubeznijo in požrtovalnostjo.

V teh letih smo doživeli tudi razburljive in težke dni.

Težki so bili dnevi smrti, ki smo o

njih že poročali: smrti papeža, škofa, dr. Ahčina, gospodinje Julke Sedej. Živo nas je zadevalo posebno dolgo trpljenje g. profesorja Ahčina v bolnišnici. Radi bi mu pomagali, a so reči, ki jih drugemu ni mogoče odvzeti, in ena od teh je bolečina. Bogoslovci so mu požrtovalno stregli; po operaciji v začetku marca so do 24. aprila vsako noč v bolnišnici čuli pri njem in enako spet nekaj tednov pred smrtjo na njegovem stanovanju v Palomarju. Zelo jim je bil hvaležen za to. Še konec oktobra 1959 nas je vse za celo popoldne povabil k sebi, da bi se zahvalil — kot je dejal — za našo skrb in pozornost, ki je je bil deležen v svoji bolnišnici.

V tej dobi smo doživeli tudi nekaj razburljivih dni. 15. junija 1955 je zjutraj ob pol štirih prišla policija in naredila preiskavo; bili so dnevi, ko je Peronov režim preganjal Cerkev in duhovnike. Dva dni pozneje so vse duhovnike semenišča, ob isti uri, s tovrnim avtomobilom odpeljali na policijo, a so nas kmalu spet spustili. Deset dni pozneje je spet prišel stražnik; to pot samo po informacije, zakaj se v naši hiši oglašajo toliko ljudi (obiski gojenec), in s svarilom, da se varujemo sumljivih zvez. Več dni so ponoči bogoslovci stražili hišo pred kakim morebitnim nadlegovanjem, ki bi se mu v tistih razmerah ne mogli čuditi. Razburljivo in zanimivo je bilo tudi okrog septembra 1958, več tednov, ko so nekateri bogoslovci včasih spremljali dijakke v šolo, ker so jim stavkajoči študentje, laicisti, ob borbi katoliškega dijaštva za zasebno šolstvo, ovirali vstop v šolo in jim grozili, da jih napadejo in pretepejo. Pa se je vse končalo brez hujših posledic za nas; katoličani pa so celo izvojevali priznanje privatnih univerz.

O počitnicah gredo bogoslovci na svoje domove; po eden izmenoma pa je vedno v semenišču, za potrebno oskrbo hiše. Skupne počitnice imamo zaradi varčevanja redko. 23. januarja 1956 je odšel eden od profesorjev z bogoslovci v hribe v Carolino (provinca San Luis); 16. januarja 1959 pa smo skupno zbežali pred vročino v córdobske hribe, kjer smo pri g. dr. Hanželiču preživeli 14 dni zelo lepih in prijetnih počitnic.

To je nekaj dogodkov iz našega življenja v zadnjih petih letih. Vse: molitev, študij, delo, razvedrilo, služi le enemu in istemu visokemu smotru: pripravi na duhovništvo; od tega vzvišenejšega cilja prejema svojo vrednost in svoj pomen. Tako preveva vse ena in ista misel in enako stremljenje: dobro porabiti čas in izoblikovati v sebi zdrava, izobraženega, k popolnosti težečega duhovnika.

NAŠE BOGOSLOVJE

S smrtjo g. prelata dr. Al. Odarja, 20. maja 1953, je naša bogoslovna fakulteta zgubila svojega prvega dekana in izvrstnega profesorja, ki je poleg svoje stroke, cerkvenega prava, po potrebi predaval še več drugih predmetov.

Za dekanovega namestnika je pokojni škof dr. Gregorij Rožman imenoval profesorja dr. Ign. Lenčka, ki je od tedaj skozi do ukinitve fakultete, dobrih šest let, vodil dekanske posle.

GRB
JANEZA
XXIII.

Profesorski zbor so v tem času sestavljali naslednji profesorji in predavatelji:

Redni profesor dr. Ivan Ahčin (honorary predavatelj 1929, izredni profesor 1945, redni 1948), ki pa je zaradi bolezni moral s predavanji prenehati v začetku leta 1959. Predaval je sociologijo in socialno ekonomijo; cerkveno zgodovino, patrologijo in zgodovino teologije; pedagogiko in katehetiko. Lani oktobra je minilo trideset let, kar je bil začel predavati sociologijo na teol. fakulteti v Ljubljani.

Redni profesor dr. Ignacij Lenček (docent 1937, izredni profesor 1945, redni 1948) je v tej dobi predaval poleg svojega glavnega predmeta, moralne teologije, še filozofijo (logiko, kritiko, kozmologijo, etiko, zgodovino filozofije), apologetiko in del dogmatičnega nauka o zakramentih.

Izredni profesor dr. Franc Gnidovec (docent 1947, izredni profesor 1958) predava dogmatiko in filozofijo (ontologijo, psihologijo, teodicejo).

Izredni profesor dr. Filip Žakelj

(docent 1947, izredni profesor 1958) predava sv. pismo stare in nove zaveze, nauk o Cerkvi, liturgiko in homiletiko.

Z obolelostjo g. prof. dr. Ahčina sta prevzela začasno njegova predavanja deloma dr. Gnidovec (zgodovina teologije in del cerkvene zgodovine) in dr. Lenček (sociologija in socialna ekonomija).

Leta 1958 sta začela predavati na fakulteti še dr. Mirko Gogala, kot docent za cerkveno pravo, in dr. Branko Rozman kot honorarni predavatelj za pastoralno teologijo, ascetiko in mistiko ter katehetiko in pedagogiko; 28. avg. 1960 je bil imenovan za docenta pastoralne teologije.

Istega leta je predaval vsem slušateljem g. Marijan Marolt zgodovino cerkvene umetnosti.

Leta 1959 sta predavala dr. Pavle Krajnik vzhodno bogoslovje in zdravnik dr. Ivan Kačar pastoralno medicino.

Letos je sredi leta začel predavati kot honorarni predavatelj cerkveno zgodovino doktorant g. Jože Rant.

Po smrti prof. dr. Ahčina le še štirje od profesorjev bivajo v semenišču, ostali pa hodijo predavat vsak iz kraja, kjer deluje. Zaradi velikega pomanjkanje duhovnikov in naših skromnih razmer ni mogoče urediti drugače.

Šolsko leto začenjamo na praznik sv. Tomaža Akvinca, zavetnika bogoslovnih šol, 7. marca. Predavanja prvega semestra zaključimo 28. junija, julija pa se vrše izpiti. 1. avgusta se prične drugi semester in se predavanja redno končajo v soboto pred nedeljo Kristusa Kralja, konec oktobra. Izpiti trajajo nato približno do 8. decembra.

Od 19. decembra 1959 naše bogoslovje nima več značaja fakultete. Je višja teološka šola, kakor so bile v Jugoslaviji vse, razen teoloških fakultet v Ljubljani in Zagrebu, n. pr. v Mariboru, Sarajevu, in kakršne so skoro vse v Argentini, z izjemo bogoslovja v Buenos Airesu, ki ima značaj cerkvene fakultete.

Ta odločba sv. stolice nas ni preseletila. Kajti naša ustanova je danes tako po številu profesorjev kakor bogoslovcev preveč neznatna in skromna, da bi mogla stati ob strani drugih, uglednih fakultet in sponjevati vse pogoje, ki jih stavlja visoki položaj cerkvenih univerz. Bila je posebna naklonjenost sv. stolice do nas begunskih Slovencev, da nam je l. 1945 fakulteto dovolila in jo kljub vedno manjšemu številu predavateljev in slušateljev štirinajst let vzdrževala. Smo se pa pri našem bogoslovnem študiju vedno resno prizadevali za fakultetno višino in kvaliteto.

Tudi s prenehanjem fakultete se glede teološkega študija praktično ni nič spremenilo. Imamo iste predmete in isto število ur kot prej, način pred-

GRB
SKOFA
A. VOVKA

vanj je isti in zahteve enake. Česar naše bogoslovje odslej nima, je edino pravica podeljevanja akademskih naslovov. Te pa bo mogel kandidat po dokončanih tukajšnjih študijah doseči drugje, predvsem v Rimu, kjer se dela na to, da se ustvari praktična možnost nadaljnega študija mladih slovenskih duhovnikov za dosego doktorata.

Naše bogoslovje se bo še naprej z isto vnemo trudilo posredovati bogoslovcem temeljito teološko izobrazbo.

ŠE

NEKAJ ŠTEVILK

V 15 letih je bilo vpisanih v semenišču in na fakulteti 88 gojencev.

Od teh je postalo duhovnikov 72, izstopilo jih je ali bilo odslovljenih 9, danes je v semenišču 7 bogoslovcev (3 filozofi in 4 teologi), med temi en diakon. Doslej je bilo največje število gojencev leta 1945: 38; danes je najmanjše.

Od 72 duhovnikov je bilo 13 posvečenih v prvih dneh begunstva (v Avstriji in Italiji), še pred otvoritvijo našega semenišča, a so prišli nato v Pragljo polagat zadnje izpite; 14 jih je bilo v semenišču le začasno, končali pa so študije in bili posvečeni drugje; 45 pa jih je takih, ki so končali študije in bili posvečeni v našem semenišču. Eden od teh je umrl.

12 od teh duhovnikov pripada raznim redovom (7 lazaristov, 3 jezuiti, 1 cistercijan, 1 križevniškega reda), ostalih 59 je svetnih duhovnikov, ki skoro brez izjeme pripadajo ljubljanski škofiji.

Delujejo pa ti duhovniki po raznih državah: 31 v Argentini; po 6 v Italiji, USA, Jugoslaviji; pa so tudi v Ekvadorju; v Avstriji, Belgiji, Franciji; v Nemčiji in Čilu; na Japonskem, v Venezueli, v Kanadi in Švicah.

Med Slovenci in za Slovence deluje 21 duhovnikov, med drugimi 50.

V semenišču so letos naslednji bogoslovci:

Bergant Franc, rojen 1931 v Soteski pri Moravčah; je v zadnjem, sedmem letniku in že posvečen diakon.

Langus Primož, rojen 1936 v Ljubljani; v 4. letniku.

Rode Jurij, rojen 1937 v Ihanu; v 4. letniku.

Tomažin Lovro, rojen 1930 na Krki; v 4. letniku.

Urbanija Franc, rojen 1938 v Soteski pri Moravčah; v 3. letniku.

Bečan Marijan, rojen 1940 v Ljubljani; v 2. letniku.

Škulj Edvard, rojen 1941 v Podsmreki (Vel. Lašče); v 2. letniku.

ŠKOFOV ZAVOD

1. Kljub temu, da se na zunaj zavod v zadnjih petih letih ni spremenil, bi pa le obiskovalec prejšnjih let odkril v

njem marsikaj novega: pobarvano notranjost, kar so opravili zavodarji sami, preplepljen strop, novo električno napeljavo v glavni učilnici in nekaj nove opreme: klopi, postelje za večje dijake, omaro, mizo, nočne omarice.

Da je stanovanje primerno čisto, skrbje dijaki sami: metle, smetišnice, cunje in vedra so našim študentom znana stvar. Vrste se v čiščenju po točnem redu, označenem na oglasni deski. Tako se uče skromnosti in neodvisnosti, pa tudi pomagajo, da stroški pri vzdrževanju zavoda niso preveliki.

Seveda mora razen skupnih prostorov vsak zavodar sam pospravljati svoje stvari: omaro za obleko in perilo, nočno omarico, knjižni predal, postelje in vse okrog nje, obešalnik in mizo, kjer študira. Pripravljanje mize za zajtrk, kosilo in večerjo, streženje jedi in pospravljanje miz je prav tako delo zavodarjev.

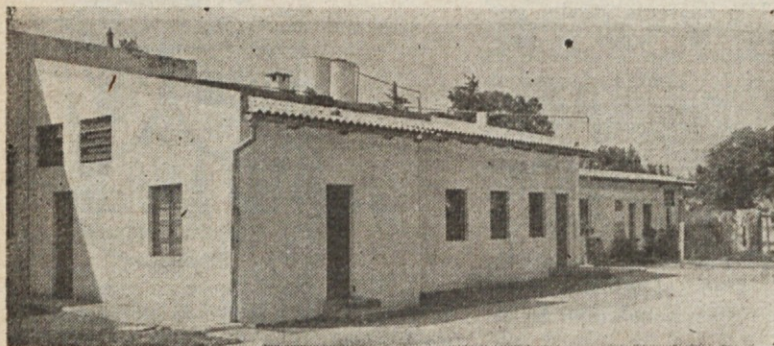
Le malo komu je smisel za snago in red položen v naravo, zato je treba precej naporov, da se red ohranja.

2. Seveda je nemogoče v takem zavodu pustiti, da bi si vsak sam sproti izbiral, kaj naj dela in v kakem času. Dnevni

red točno določa, kdaj je delo in kdaj počitek, kdaj študij in kdaj razvedrilo. Glasnik dnevnega reda je hišni zvonec. Ta pokliče zavodarje iz postelje ob šestih zjutraj. Dvajset minut je namenjenih toaleti, deset nadaljnjih jutranji molitvi, po kateri se udeleže skupne sv. maše. Dopoldne je razen zajtrka in kosila napolnjeno s študijem in prostim časom v razmerju tri proti ena. Ob polne odidejo zavodarji v slabe pol ure oddaljeno državno šolo; ljudskošolci v svojo, gimnazijci v svojo. Iz šole se vrnejo ob pol šestih, drugi ob šestih. Po malici eno uro študirajo, nato večerjajo, sledi tričetrt ure prostega časa, večerna molitev, čas za umivanje in snaženje čevljev. Ob četrt na deset ugasnejo luči, znamenje za počitek.

Ob sobotah, nedeljah in praznikih je dnevni red nekoliko drugačen. Takrat se zvrste ure domače, slovenske šole, je čas za obiske, več prostega časa, nekaj več spanja.

Ker je namen zavoda, da bi prišli iz njega verni, pošteni, slovensko čuteči, poklicno pripravljeni in zdravi fantje, je zavod organiziran tako, da nudi zavodarjem v čim večji meri vsega, kar se za tak lik bodočega inteligenta po-

DEL
ZAVODA

trebuje. Po teh potezah je najlaže zajeti vodilne smeri življenja v zavodu.

3. Prva skrb zavodske vzgoje je narediti iz fantov poštene, katoliško misleče inteligente. Vse okolje v zavodu skuša v naravni, neprisljeni obliki izžarevati to misel.

Že hiša sama diha nadnaravno ozračje: kakor je zavod sam dosti skromen, je pa kapela res najlepši prostor v njem. Že samo s tem je nema priča pravega vrednotenja vrednot. Tudi ni brez pomena, da žive pod isto streho z zavodarji duhovniki in bogoslovci, pričevalci sveta, ki se ne vidi.

Zveza z Bogom nastaja posebno po molitvi in zakramentih. V zavodu molimo skupaj zjutraj, opoldne in zvečer, pred jedjo in po jedi, pred študijem in po študiju. Udeležujemo se skupnih pobožnosti: litanij z blagoslovom ob sobotah in nedeljah, prvih petkih in praznikih, šmarnic in rožnega venca v Marijinem mesecu, križevega pota v postu. Središče nadnaravnega življenja je seveda vsakdanja sv. maša z obhajilom, pri čemer gojenci aktivno sodelujejo. Urejeno je tako, da je dvakrat tedensko tiha maša, dvakrat z rožnim vencem, enkrat recitirana, enkrat z ljudskim petjem, ob nedeljah pa peta, recitirana, z ljudskim ali zborovim petjem. Ministri-rajo gojenci, sodelujejo pa tudi nekajkrat na leto pri slovesnih večernicah.

O nadnaravnem svetu zavodarji marsikaj slišijo: vsak večer v kapeli nekaj minut, vsako nedeljo pri pridigi, gimnazijci na tedenskih sestankih Marijine kongregacije in vsi na tedenskem apologetičnem krožku, ljudskošolci dvakrat tedensko pri uri verouka, ostali enkrat pri apologetiki oziroma moralki, enkrat na leto na duhovnih

vajah. Duhovne vaje vodijo vedno slovenski gospodje duhovniki. V zadnjih petih letih so jih vodili: župnik Franc Novak, dr. Mirko Gogala, župnik Albin Avguštin, p. Jože šuštar SJ in Jože Mejač CM.

V stik z verskim svetom prihajajo gojenci končno še po tovrstni literaturi (Oznanilo, Duhovno življenje, Katoliški misijoni, razne knjige) in udeležbi oziroma sodelovanju pri prireditvah: slovenskem romanju v Luján, lastnem romanju prav tako na koncu šolskega leta, romanju v Lourdes, misijonski prireditvi, akademiji KA, maši za padle domobrance, lastni vsakoletni Marijanski akademiji.

4. Eden glavnih razlogov za obstoj zavoda je ta, da se študentje vzgajajo za Slovence, v slovenskem duhu. In v to smer gredo napor.

Okolje v zavodu je slovensko: v njem stanujemo samo Slovenci in redno se govori le slovensko. S slovenskim jezikom, kraji in zgodovino jih seznanja domača šola: tedenska ura slovenščine (za ljudskošolce dve uri), zgodovine in zemljepisa. V dobri izgovorjavi se vadijo tako, da po vrsti berejo slovensko knjigo med večerjo na glas, da molijo izmenoma naprej rožni venec, in pa s tem, da nastopajo na domačih akademijah in pri dramatskih prizorih. Med temi zadnjimi je omeniti posebej iz zadnjih let dramatski prizor „V Lurd je prišla Gospa“, „Revizorja“ in uspelo recitacijo za Marijansko akademijo 1959.

S slovenskim genijem se seznanjajo dalje po pesmi (sami pojejo svetne in svete pesmi in redno poslušajo slovenske gramofonske plošče) in sliki (iz USA je prišel dragocen dar v obliki tristo pred dvema letoma posnetih bar-

vastih skioptičnih slik iz Slovenije; gg. profesorji predavajo ob sliki o Sloveniji).

Omeniti je dalje branje slovenskih časopisov, revij in knjig (Svobodna Slovenija, Glas Kulturne akcije, Domobranski vestnik, knjige) in pisanje lastnega strokovnega glasila „Zavodar“. Gotovo ni končno brez pomena udeležba na slovenskih prireditvah: na slovenskem dnevu, koncertih, gledaliških predstavah, akademijah.

Ob vsem je treba reči, da je treba mnogo naporov za vzdrževanje slovenskega čutenja na tujem. Upamo, da je uspeha vendarle tudi nekaj.

5. Glavni vir izobrazbe je za zavodarja državna šola, ki jo obiskuje. V sklopu argentinske šole, je treba reči, da sta tako ljudska šola kot gimnazija, ki jo zavodar obiskuje, solidni. Življenje v zavodu je urejeno tako, da je dovolj časa za vesten študij. Vzgojni govori poudarjajo zlasti to študentovo poklicno dolžnost. Gotovo pomaga k študiju to, da v času, določenem zanj, ne sme nihče početi nič drugega, in pa pomoč boljših študentov. Uspehi so dosti zadovoljivi. Leta 1959 je bilo n. pr. pol gimnazijcev brez izpita, kar je po argentinskem šolskem sistemu isto kot odličnjakov oz. prav dobrih.

Seveda pa šola ne da vsega. Nekaj dopolnj domača šola: glede slovenstva in vere ter latinščine v višjih letnikih. Splošno izobrazbo širijo kulturni filmi, ki jih dobivamo brezplačno na raznih poslaništvih. Obiski kulturnih krajev ali prireditev ima isti namen: udeležili smo se slovenskih in tujih koncertov, obiskali laplaški muzej in živalski vrt, lujanski muzej ipd. Nekaj pomagajo predavanja: o potezah slovenskega štu-

denta, o domobrancih, o svetovni literaturi, o politiki, o slov. narodnih običajih... Na razpolago je tudi nekaj učnih pripomočkov: enciklopedij, zemljevidov, slovnice, pravopisov in slovarjev. Priporočila pa se pri vsem, naj zlasti ob počitnicah porabijo čas za učenje jezikov, seznanjanjem s svetovno literaturo in podobno.

6. Dobro se zavedamo, da ne sme biti skrb za zdravje na zadnjem mestu. In marsikaj se stori, da v resnici tudi ni.

Prvo je higiena. Umivanje, menjavanje perila je stalna zahteva tukajšnjega življenja. Čiščenje prostorov in zračenje. Drugo je gibanje. Vsako jutro gojenci telovadijo še pred zajtrkom, imajo dalje možnost, da igrajo ping-pong, odbojko, med dvema ognjema, ob sobotah nogomet, pa tudi vsakodnevna pot v šolo in iz nje jih dobro razgiblje. Tretje pa je hrana. Hrana je domača, zdrava, pestra in zadostna: zunanji izraz zavodarjev je dokaz za to. Veličnega pomena je red v hrani, česar po družinah ni ravno lahko doseči.

Vsako leto prihaja pregledat gojenca zdravnik. Bolničarju-bogoslovcu da potrebna navodila glede zdravljenja. V nevarnejših primerih pokličemo zdravnika iz bližnje bolnišnice, kjer so nam na klonjeni.

Pri skrbi za zdravje je omeniti tudi vsakoletni izlet ob zaključku pouka (v park Pereyra, na morško obalo v Bernal...). Radi bi organizirali skupne počitnice za zavodarje, pa se nam do sedaj še ni posrečilo, čeprav smo dobili v Córdobi ugodne pogoje.

Nekako k zdravju spada tudi dobra volja. Hvala Bogu, ni je malo med zavodarji. Razni pripravljene veselice, večeri, kak zabaven film, kak improvizirani

ran nastop. Študentski humor zna marsikaj pripraviti, kar povzroči smeh.

7. Marsikaj bi bilo še omeniti, saj življenja ni mogoče urediti v poglavja. Tako n. pr. tekmovanja med zavodarji (v šahu, risanju, ping-pongu, vprašanih in odgovorih...) ali zunaj zavoda (v odbojki l. 1959 in 1960). Zunaj zavoda so zavodarji nastopili tudi na marijanski akademiji in na žegnaniu v slovenski hiši, ter zadnji dve leti na sv. Alojzija dan z lutkami.

Koga mogoče zanima število gojencev. V zadnjih letih se je število gibalokole: l. 1955 — 26, l. 1956 — 26, 1957 — 32, 1958 — 28, 1959 — 23, 1960 — 25.

Glede pomena zavoda in bodočnosti mogoče tole:

Gotovo je, da se bo slovenska emi-

LETO 1957. ZADNJIKRAT SKUPAJ
VSA DRUŽINA S ŠKOFOM DR.
GREGORIJEJEM ROŽMANOM

gracija v tujini ohranila toliko časa, dokler bo imela zavedne slovenske inteligente. Najboljša garancija zanje pa je verjetno prav zavod. Zato bi morali vsi vse storiti, da bi dosegli visoko število gojencev v zavodu. Kako to doseči? Z vzgojo ljudi k temu. Mogoče še s čim. Večkrat je bila omenjena misel, da bi moral biti naš zavod podoben zavodom drugih narodnosti: angleškimi, nemškimi. Mogoče bi tudi s tem več gojencev prihajalo. A za to bi se potrebovalo mnogo slovenske zavesti pri vseh družinah, ker le tako bi nabrali potreben denar za izboljšanje res skromnih pogojev.

NAŠA ZAHVALA

Temu poročilu naj dodamo kratko, a iskreno in globoko zahvalo vsem našim dobrotnikom.

Mislimo s tem na vse, ki se za semenišče zanimajo, zanj molijo in sodelujejo pri njega vzdrževanju.

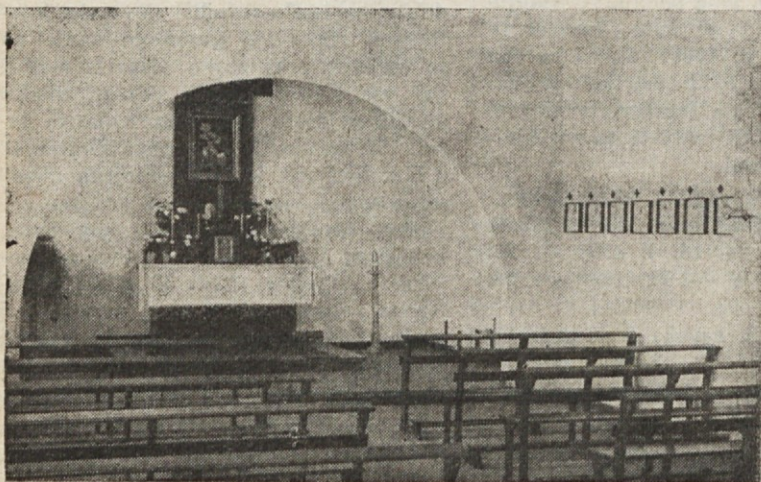
Obatajati, živeti in delovati more naše semenišče le tako in zato, ker ga vzdržujejo vsa leta, odkar smo v Adro-gueju, krščansko in narodno zavedni rojaki, predvsem v Severni Ameriki in Argentini.

Ni mogoče po imenu navesti vseh, ki velikodušno podpirajo naše semenišče. Mnogo jih je in večini ne vemo imen, ne koliko prispevajo. Vemo, da jim ni za to, da bi se njih imena brala v poročilu. Mimo enega imena pa ne moremo: mimo pokojnega dr. Grego-

rija Rožmana, našega dragega škofa in očeta, ki je zbiral in prispeval levji delež za vzdrževanje in vse za nakup in predelavo semenišča. Bog mu je že obilen plačnik.

V USA po škofovi smrti skrbi za zbiranje prispevkov duhovniški odbor pod predsedstvom mons. Matije Škerbca, v katerem se z globokim umevanjem pokojnemu škofu dragih namenov za semenišče toplo zavzema blagajnik odbora preč. g. Julij Slapšak. V Argentini podobno pod pokroviteljstvom našega glavnega dušnega pastirja preč. g. direktorja prof. Antona Oreharja pridno zbira prispevke za ustanovo velika skupina nam naklonjenih javnih delavcev pod vodstvom posebnega odbora s sedanjim predsednikom prof. Al. Geržičem in asistentom, bivšim našim gojencem, dr. Alojzijem Starcem.

Večina naših dobrotnikov daruje mesečne prispevke za semenišče; drugi darujejo zanj ob raznih posebnih priložnostih, kar se je n. pr. pokazalo ob smrti škofa dr. Rožmana. Zelo koristen

KAPELA

in vsega posnemanja vreden je ameri-
kanski način, ko ena oseba ali družina
prevzame nase stroške vzdrževanja za
enega gojenca skozi vsa leta njegovih
študij. Nekateri prispevajo za semen-
išče tudi v blagu, n, pr, v kakih korist-
nih živilih od časa do časa (jabolka iz
Río Negro, meso s slovenske farme v
bližini Buenos Airesa itd.); tako so
prišle v naš inventar koristne in po-
trebne reči kot peči, kuhinjski mešalnik,
za slovensko vzgojo gramofon s sloven-
skimi ploščami, bogata zbirka barvanih
skioptičnih slik Slovenije itd.

Vsem, ki kakor koli pomagajo se-

^v
NASA

^v
BODOČNOST

Zavedamo se, da je taka ustanova,
kot je naše slovensko semenišče v tu-
jini, le začasnega značaja. Vedno smo
se pri našem delu spraševali: Koliko
časa bomo delali; kdaj bo semenišče
prenehalo? Pa je dočakalo petnajstlet-
nico, česar ob ustanovitvi tudi največji
optimist ni pričakoval.

Tudi danes je pred nami to vpra-
šanje: Koliko časa bomo še delali?

Tri načine si moremo misliti, kako bi
utegnilo semenišče prenehati: da bi ga
sv. stolica ukinila, da bi zmanjkalo po-
klicev, da bi ga slovenska skupnost ne-
hala podpirati.

menišču, se vodstvo in bogoslovci ob
priložnosti petnajstletnice prisrčno za-
hvaljujemo. Vse bo Bog obilno poplačal
— to verujemo. Mi pa redno molimo
za svoje dobrotnike in se vsako sredo
v semenišču daruje sv. maša zanje. Pri-
zađevamo si, da bi podpora dobrotnikov
rodila bogate sadove: skušamo storiti
vse, da bi iz našega semenišča priha-
jali dobri slovenski duhovniki. Naj bo
vsem prijateljem semenišča neko po-
vračilo tudi zavest, da so s svojo do-
broto in darežljivostjo pripomogli, da
sta Cerkev in narod že dobila v tej do-
bi lepo vrsto slovenskih duhovnikov.

1. Sv. stolica bi mogla ukiniti seme-
nišče zaradi trenutno majhnega števila
bogoslovcev. O preteklosti kot o seda-
njem položaju semenišča je sv. stolica
točno informirana in je, kot moremo iz
vsega soditi, temu semenišču iskreno
naklonjena. Tako je upanje, da s te
strani ni nevarnosti za ustanovo, vsaj
ne ob današnjem številu bogoslovcev.

2. Na drugi način bi naše semenišče
prenehalo, če bi izumrlo, t. j. če bi pre-
nehal dotok novih bogoslovcev.

Tu pač zadenemo na važno vpraša-
nje duhovniških poklicev med nami.

Če gledamo zgolj številke statistike,
vidimo, kako so prva leta našega se-
menišča imela razmeroma visoko šte-
vilo poklicev in jih je v primeru z njimi
zadnja leta malo. A to je umljivo odtod,
ker so poklice prvih let privedle v to
semenišče neredne razmere ob koncu
vojne: saj je ustanova prav sad teh
razmer. Veliko število naših mladih fan-
tov, najboljših, se je v stiski komuni-
stičnega nasilja pač znašlo v protiko-
munističnih vrstah, ki so ob koncu voj-

ne morale zapustiti domovino. Vsi prvi naši poklici so bili, tako tudi ogromna večina vseh dosedanjih, iz vrst teh fantov, ki so prišli v tujino sami, brez svojih družin. Med temi je bilo namreč veliko duhovniških poklicev in veliko že bogoslovcev, ki so bili že doma vstopili v semenišče. Če ne bi v komunističnem pokolju padlo 12.000 slovenskih fantov in mož, izdanih po zaveznikih v Vetri-nju na Koroškem leta 1945, kjer je pa-dlo tudi veliko število slovenskih bo-goslovcev in duhovniških poklicev, bi bila statistika našega begunskega seme-nišča danes še neprimerno bogatejša. Naše semenišče, kot tudi semenišče v domovini, sta danes le del, le ostanek velikih duhovnih energij ob koncu voj-ne nasilno zadušenih v krvi.

Tako so poklici našega semenišča doslej v ogromni večini bili poklici iz domovine. V Argentini pa je že lepa vrsta poklicev iz tukajšnje slovenske skupnosti: to so vsi sedanji bogoslovci v semenišču, nekaj je pa že posvečenih duhovnikov. Slovenski poklici po drugih deželah (USA, Kanada, Italija, Avstri-ja) se oblikujejo v krajevnih tujih se-meniščih. Slovenska skupnost novona-seljencev v Argentini, ki prihajajo pri vzdrževanju in pri poklicih semenišča v poštev, je razmeroma majhna, le okrog šest tisoč Slovencev. Glede na to je razumljiv „padec“ poklicev v našem semenišču, ki bi ga kdo ob statistiki utegnil ugotoviti.

Omenjena mala argentinska skup-nost, neznatna fara za tukajšnje raz-mere, je dala razmeroma kar lepo šte-vilo duhovniških poklicev. So pač to splošno najboljše slovenske in živo krščanske družine, ki od njih moremo pričakovati novega duhovniškega nara-šaja tudi še za naprej.

In to se zdi ob tem gotovo: mnoge

od teh poklicev je zbudilo naše domače semenišče, ko bi sicer ne mislili na vstop v tuja semenišča. To je bil in ostane velik pomen te ustanove, dokler bo živela.

Pogled na doslej izvršeno poslanstvo semenišča nas vsekakor vzpodbuja, da vse storimo, da med nami tok novih po-klicev ne bi zastal in rod mladih du-hovnikov ne izumrl.

Skrb za bodoče dušno pastirstvo med Slovenci v tujini nam najprej to nalaga. Potreba po slovenskih dušnih pastirjih med našimi izseljenci je veli-ka. Ena od koristi našega begunstva je vsekakor prav tudi ta, da so naši izseljenci dobili več potrebnih duhovni-kov. Lepa vrsta teh, petnajst, je prav iz našega semenišča. Drugi duhovniki iz našega semenišča pa vsaj posredno delajo tudi za Slovence: so v tesni zvezi z njimi, so jim na razpolago, pomagajo po možnosti in potrebi pri delu za Slo-vence na verskem, vzgojnem in kultur-nem področju. Nikakor niso pretrgali z narodom, čeprav delujejo med tujci. To velja gotovo za Argentino, kjer živi in deluje večina teh duhovnikov. V USA tožijo, da je glede tega slabše. Vendar je dobro znamenje za njihovo versko in narodno zavest prav tudi lep prispevek, ki to naše semenišče odločilno vzdr-žuje.

Tudi za bodočnost od doma ne mo-remo pričakovati duhovnikov za izse-ljence, ko jih doma tako primanjkuje.

Versko-nravno in narodno je bodoč-nost naših izseljencev v veliki meri od-visna od tega, ali bo zanje dovolj do-mačih dušnih pastirjev, in tako od tega, ali bodo še zoreli med nami duhovniški poklici in bo živelo naše semenišče.

Še večjega pomena je to semenišče, če bi se mlademu rodu odprla pot do-

DEL
VRTA

mov, kot mnogi pričakujejo. Duhovnikov bo doma primanjkovalo in delo bo čakalo ogromno. Tudi drugi narodi se pripravljajo za ta čas in bo tako prihodnje leto 1961 baje pripravljenih v svobodni Evropi okrog 2.500 duhovnikov za delo za železno zaveso, kadar se odgrne. Koliko bi bilo vredno, če bi tudi mi mogli v tem primeru poslati domov močno vrsto mladih duhovnikov, ki bi vsaj deloma zamašili stare in nove vrzeli.

Splošno so ti naši duhovniki tudi pripravljeni vrniti se domov in tam delati, ko bi prišel čas za to. Neko znamenje tega je tudi dejstvo, da so prav vsi še inkardinirani v svojo domačo škofijo in so tudi tako vezani na domovino.

Slednjič v vprašanju ne smemo prežreti univerzalno-katoliškega vidika. Živimo v deželi, kjer je pomanjkanje duhovnikov strašno in je to velika skrb Cerkve in nas je sv. stolica prav zato

tudi napotila preko morja v te dežele. Vsak poklic, ki ga semenišče pridobi in vzgoji, je za Cerkev tu velika dragocenost.

Pij XII. je rekel: „Tisti narod je dober, ki rodi iz sebe zadostno število duhovnikov.“ Naj bi naše dobre krščanske družine v emigraciji še naprej dale poklicev za omenjene velike potrebe teh časov, naj bi jih še budilo in vzgajalo lastno slovensko semenišče.

3. Iz tretjega vzroka bi seveda to semenišče prenehalo, če bi ga naše izseljenstvo, ki ga gmotno vzdržuje, zapustilo in ga prenehalo podpirati.

Razlogi bi pri tem mogli biti različni. Da bi nastopila tako huda gospodarska kriza, da bi tega ne zmogli, je bolj malo verjetno. Možno bi bilo, da bi padec verskega duha in nasproti temu porast materialističnega duha privedel do tega, da bi smatrali podpiranje semenišča za izgubo, ker pač

neposredno ne služi materialnim koristim skupnosti. To bi že pomenilo hud duhovni propad naroda. Ustanova je doslej priča našega živega verskega duha in našega idealizma. To naj bi tudi naprej ostala. S podpiranjem semenišča učinkovito ubijamo med nami duha materializma in nevere in netimo duha vere in idealizma.

Kljub vsemu temu bi morda ob pogledu na trenutni položaj ustanove komu prišel pomislek, ali se še splačajo te gmotne žrtve za semenišče, ker je bogoslovcev malo.

Pomislek najprej vzbuja videz, kot da bi šlo za sila drago ustanovo. A ni tako in skušamo do skrajnih možnosti skrčiti stroške in živimo v vsej skromnosti. Poglejte ne le sploh današnja semenišča, ampak kot najskromnejša preprosta misijonska semenišča in potem naše. Misijonarji so že ugotavljali skromnost našega semenišča v primeri z njihovimi.

Bogoslovcev je trenutno res malo; a mu je pridružen dijaški zavod, ki je že dal nekaj poklicev in jih bo morda še kaj. Kljub vsemu je v teh petih letih posvečeno devet novomašni-

kov, kar je lep sad ustanove, čeprav ni toliko ko prejšnja leta.

Če upoštevamo označene faktorje: pomen ustanove, stroške in trenutno številčno stanje, je težko določiti mejo, do kje se še splača vzdrževati ustanovo in kdaj ne več. Tudi morejo mnjenja o tem biti različna. O tem tudi ne odloča samo vodstvo semenišča, ampak je pri tem prizadeta skupnost, ki ustanovo podpira. Zato je semenišče v teh razmerah predložilo vprašanje v odločitev predstavnikom naše skupnosti. Ti so odločno za nadaljevanje; da ne gledamo pesimistično, ampak s starim in še pomlajenim optimizmom nadaljujemo. Ustanovo je bilo težko zgraditi, prenehati bo vedno lahko; le prenačiti se pri tem ne bi bilo dobro. V bodočnosti se bo že videlo: Kakor Bog hoče! V tem duhovnem razpoloženju smo v tej izredni in večkrat negotovi ustanovi ob podobnih dvomih in pomislekih delali že petnajst let.

Morda se bo tudi sedaj zgodilo, da to petletno poročilo ne bo zadnje in bomo morali pripravljati novo za dvajsetletnico. Ne vemo. Bog daj! In če bo to, da bi bilo razveseljivo!

KJE

JE

KAJ?

Breviſ relatio	610
Uvod	612
Smrt je potrkala na naſa vrata	613
Papeſ Pij XII.	613
ſkof Gregorij Roſman	614
Prof. dr. I. Ahčin	615
Dr. Franc Kladnik	617
Naſa kuharica gđc. J. Sedej ..	618
Novi predſtojniki	618
Papeſ Janez XXIII.	618
Ljubljanski ſkof Anton Vovk	619
P. A. Preſeren S. J.	620
Semeniſko vodſtvo v zadnjih letih	621
Źivljenje v semenišču od 1955 do 1960	621
Naſe bogoslovje	627
ſe nekaj ſtevilkk	629
ſkofov zavod	629
Naſa bodočnost	635
Naſa zahvala	634

DEL SEMENISCA

V Milanu je pred nekaj meseci umrl p. Avguštín Gemelli, O. F. M., rektor milanske univerze in predsednik papeške akademije znanosti. Njegova pot je pot sv. Pavla; njegovo življenje dokaz, kako veliko je božje usmiljenje.

PO ČUDNI POTI JE HODIL

P. Avguštín Gemelli je bil eden najbolj znanih in spoštovanih katoliških šolnikov, znanstvenik in vzgojitelj; on je ustanovil katoliško univerzo presv. Srca v Milanu. Bil je sin zagrizenega prostozidarja. Svoje medicinske študije je dovršil v Paviji leta 1896. Bil je vesten študent, a kljub temu je našel še čas, da je pisal strastne protikatoliške članke, v katerih je napadal tudi krajevnega škofa. Čeprav je bila tedanja oblast proticerkveno usmerjena, je imel Gemelli z njo težave, ker je šel v svojih napadih na Cerkev predač. Ko je dobil zdravniško diplomu, se je vrnil v Milan; tam se je vpisal v italijansko armado kot zdravnik v vojaški bolnišnici. Tu se je srečal s poklicnim tovarišem dr. Ludovikom Nechijem, s katerim sta bila sošol.a. Dr. Nechi je bil goreč voditelj Katoliške akcije in frančiškanski tretjerednik; dnevno je prejemal sv. obhajilo; umrl je leta 1930. Sedaj je kandidat za oltar. Njegov zgled je tako vplival na Gemellija, da je začel obiskovati pouk o katoliški Cerkvi. Leta 1903 je postal katoličan. Kmalu nato je izginil iz mesta. Pisal je očetu, da bo postal katoliški duhovnik v frančiškanskem redu, v katerega je vstopil v Paviji. Očeta je ta novica napolnila z novim sovražstvom do Cerkve. Objavil je izjavo, v kateri je dolžil frančiškane in nadškofa, da so mu zapeljali in skvarili sina; očital jim je celo, da so ga s silo ugrabili. Zato ga je hotel tudi on s silo „rešiti“ iz samostana. Dvajset let je tra-

jalo, preden so se starši spravili s svojim sinom.

V duhovnika je bil posvečen l. 1908. Že tedaj je bil znan kot dober zdravnik in psiholog. Svoje izredne zmožnosti je dal v službo resnice. Začel je pisati proti sodobnim zmotnim filozofijam; tudi lurske čudeže je branil pred agnostičnimi zdravniki. Svoje znanje je spopolnjeval v znanstvenih raziskavanjih v Italiji, Bonnu, Frankfurtu, Monakovem, Dunaju, Amsterdamu, Cologne, Parizu, Luvainu in Mannheimu; prejel je razne akademске stopnje v histologiji (nauk o najmanjših in le mikroskopično vidnih sestavinah človeškega in živalskega telesa) in psihologiji, bil je zlasti strokovnjak v eksperimentalni ali poskusni psihologiji.

Poleg tega, da je bil predsednik univerze, je bil tudi redni profesor in direktor laboratorija za eksperimentalno psihologijo, v kateri je veliko doprinesel k napredku poznanja vzrokov zločinov in psihologije vojakov. Prejel je veliko odlikovanj in častnih akademskih naslovov.

Kot vojaški kaplan med prvo svetovno vojno je začel gibanje, ki je privedlo vsak prvi petek okrog 2 milijona vojakov k obhajilni mizi.

S pomočjo kardinala Rattija, poznejšega papeža Pija XI., je dosegel ustanovitev katoliške univerze presv. Srca. Vsi prejšnji poskusi za ustanovitev katoliške univerze v Italiji so se bili ponesrečili.

(Po: „Essai d'une Somme catholique contre les Sans-Dieu“)

Sotto il Monte je kraj v Bergamu, ki ga doslej svet ni poznal. Zdaj pa je zaslovel. To je namreč vas, kjer se je rodil papež Janez XIII. Tam živi družina Roncalli, iz katere je sedanji papež. Njegov najmlajši brat je Jožef Roncalli, ki je dal o njem časnikašem več izjav. Nekajere so tele:

Razgovor z papeževim bratom

Moj brat papež je bil v ljudski šoli prav dober učenec. Jaz se ga ne spominjam, ker je bil tedaj že v semenišču, ko sem se jaz rodil. Vendar v Brusiku živi Bautista Agazzi, ki mu pravijo Battistel in je že spolnil 80 let.

Ta je hodil z Angelom skupaj v šolo. Učitelj se je pisal Donizetti. Moj brat je bil vedno v prvi klopi, ki je bila klop najboljših učencev. Battistel pa je bil v razredu zadaj. Angel je bil razumen. Vedno je znal vsako stvar takoj prijeti od prave strani, je večkrat pripovedoval Battistel, ki je še zdaj prijatelj mojega brata.

Kadar je moj brat, papež, v počitnicah prišel v Soto il Monte, je ustavil vozilo pred shrambo za orodje, odprl majhna vrata in nagovoril svojega starega součenca: „Kako ti gre, Battistel?“ Bila sta velika prijatelja.

Kaj veste o njegovem rojstvu?

O rojstvu svojega brata sem slišal tolikokrat pripovedovati, da se mi zdi, kakor bi ga sam doživel. Še isti dan, ko se je rodil, so ga nesli h krstnemu kam-

nu. Toda župnika ni bilo doma. Zato so ga pozno ponoči krstili.

Ali ste kaj potovali?

Potoval sem malo, pa imam na to lepe spomine. V Rimu sem bil leta 1922, ko sem se poročil, v Parizu pa, ko je bil moj brat tam nuncij.

V Pariz smo šli štirje bratje. To je bilo 27. avgusta 1952. Moj brat, ki je bil tedaj nuncij, nam je vedno pisaril: „Kdaj pridete? Kdaj pridete?“ Dne 26. avgusta smo se odločili in šli na pot. Zvečer smo prišli v Pariz. Ko nas je brat zagledal, se je razjokal, potem pa nas vse predstavil vsej nunciatu.

Kaj pa je bilo potem?

Takoj smo šli spat. Spali smo zelo blizu nuncijskega. Zjutraj je bil Angel iznenaden, ko je slišal, da smo se prepirali.

Ko je vstopil v stanovanje, je vprašal: „Kaj se je zgodilo?“ Prepirali smo se pa zato, ker nihče izmed nas štirih ni znal zavezati kravate. Domá je bilo drugače. Naše žene so nam jo zavezale.

„Prosim vas, pojdite na sprehod kar brez kravate,“ nam je naročil brat. Po-

klical je svojega šoferja in mu ukazal: „Pelji jih po Parizu!“

Ali vam je bilo všeč v Parizu?

Tisti in še drugi dan smo se vozili po Parizu kar brez kravat. Nekateri so poznali avtomobil in govorili. „Ali ni to avtomobil nunciature?“ V njem so se dele štiri osebe brez kravat, pa jim ni padlo v glavo, kdo bi mogli biti. Pozneje je zvedel ves Pariz, da smo bratje apostolskega nuncijskega in so nas vabili na vse kraje. Zastonj smo obiskovali muzeje in dobili mnogo daril. Jaz sem pa z grozo mislil, kaj bi rekli moji otroci, če bi me videli v Parizu brez kravate.

Imate res deset otrok?

Da, imam res deset otrok. Sam sa-

mostojen kmet. (Imam 50 „pertiches“ zemlje, na kateri pridelam 50 „bratinas“ vina na leto.

Res imam veliko stroškov, pa se ne pritožujem, četudi bi me še toliko stalo. Mnogo slabše se je godilo mojemu očetu tedaj, ko je imel 9 majhnih otrok. Angel pa je šel v semenišče.

Kako je bilo tedaj, ko so brata izvolili za papeža?

Vsa družina se je zbrala. Nadel sem si praznično obleko in šel v hišo Ksaverija. Tam smo najprej jedli, potem pa šli v cerkev. Ves dan smo praznovali. Drugi dan sem začel spet delati. Četudi imam že 66 let, sem, hvala Bogu, še zelo močan.

Božjepotna cerkev v Turnišču (Prekmurje)

OTROCI —

GLAVNE ŽRTVE ZAKONSKE LOČITVE

Večkrat slišimo pripovedovati ali beremo v časopisih o raznih vsemogočih nesrečah. Ta poročila nas ganejo posebno tedaj, kadar je med temi žrtvami družinski oče, ki je zapustil več nepreskrbljenih otrok,

Malo pa jih je med nami, ki imajo sočutje in zanimanje za otroke, nedolžne in nesrečne žrtve družinskih zaloiger, ki jih povzročajo zakonske ločitve. Ti otroci, katerih starši so se ločili, pa še živé, so večkrat bolj nesrečne sirote ko tisti, ki staršev nimajo.

Vzroki?

Vsak, kdor hoče postati duhovnik, zdravnik, advokat ali inženir, mora dovršiti najprej osnovno in srednjo šolo, potem vseučilišče, oziroma bogoslovje, nato pa obiskovati še teoretične in praktične tečaje. Šele potem, ko kdo naredi ustne in pismene izpite, do seže diplomo in dobi pravico, da sme izvrševati svoj poklic. Vsi tisti, ki ne morejo obiskovati primernih šol, da bi se usposobili za strokovnjaka, delajo posebne tečaje kar doma pismeno po pošti. V zakon pa, ki je temelj človeške družbe in eno izmed najvažnejših dejanj človeškega življenja, prihajajo večkrat ljudje brez primernega pouka in priprave. Prav nič se ne zavedajo, da od skupnega življenja v zakonu ni odvisna samo časna in večna sreča obeh poročenih oseb, ampak tudi otrok, ki bodo rojeni v zakonu. Mnogokrat

Ločitev zakoncev je strašno zlo za ločenca in otroke. Nesreča za ta in oni svet. Berite!

niti tega ne vedo, kakšne pravice jim daje zakon in kakšne dolžnosti jim nalaga. Posebno ne vzamejo resno za konske zvestobe, ki zahteva od moža in žene, ki sta se veljavno poročila, da skupaj živita, dokler ju smrt ne loči.

Zato je treba mladino primerno poučiti o zakonu, o pripravi na zakon, izbiri zakonskega druga, o pravicah in dolžnostih, ki jih imajo starši in otroci. Jasno je, da mora biti ta pouk primeren starosti in umski zmožnosti učencev. Jožef de Maistre je izjavil: „Ko bi ljudje pred poroko naredili svoj noviciat, bi se jih polovica izmed njih ne poročila.“ Tako jih pa prihaja v zakon mnogo popolnoma nepripravljenih in nepoučenih. Posebno se ne zavedajo dolžnosti, ki jih imajo do otrok. Zato morajo večkrat njihove za deve in pravice reševati sodišča.

Otroci — žrtve zakonske ločitve

Da so otroci res glavne žrtve zakonske ločitve, bomo spoznali iz življenja, ki ga imajo zakonci, ki se na meravajo ločiti, pred ločitvijo, med sodno obravnavo za ločitev in po ločitvi.

Pred ločitvijo

Tedaj se starši teh otrok stalno med seboj sovražijo, se prepirajo in si nasprotujejo. Očitajo si vpričo njih najgrše stvari. Včasih se celo pretepajo. Posledica tega je, da taka zakonca med seboj ne govorita, ampak trdovratno molčita. Kadar si pa odgo

varjata, rabita žaljive, poniževalne besede. Med seboj se ne pozdravljata, ampak brez pozdrava odhajata in prihajata med otroke. Kadar pride med njima do velikih nasprotij in pretepov, se otroci bridko jokajo. Podnevi zbeže z doma tja, kjer bodo našli mir. Ponoči pa večkrat brez spanja premišlujejo vse, kar so hudega doživeli, videli in slišali, ko so se njihovj starši prepirali. Tedaj blagrujejo otroke, katerih starši se razumejo in žive v miru med seboj. Otroci staršev, ki mislijo na ločitev, prenašajo izredno trpljenje. Smemo ga imenovati pravo mučeništvo. Nasprotno so pa otroci staršev, ki so vedno enega srcá in enega duha, se med seboj razumejo in ljubijo, neopisno srečni.

Med sodno obravnavo

Otroci zdaj trpé še več. Večji s strahom gledajo v bodočnost. Razprava za ločitev traja večkrat dve, tri leta. Zaslišavanje večkrat ni konca ne kraja. Če sodnik ne dobi zanesljivih prič, mora zasliševanja prekiniti in odložiti. Mučno čakanje, kakšen bo izid, večkrat zelo ubija živce in uničuje zdravje. Kadar sodnik izreče končno razsodbo, se more nezadovoljna stranka še vedno pritožiti na višje sodišče.

Končno pa razprava za ločitev zahteva mnogo denarja, ki se odtrga od dediščine. Tako morajo otroci staršev, ki se bodo ločili, prenašati poleg izrednega duševnega trpljenja tudi veliko stvarno škodo; in to ne samo nekaj mesecev, ampak mnogokrat več let.

Po razsodbi o ločitvi

Po razsodbi o ločitvi sodnik enemu izmed ločenih oseb izroči otroke. Tako so vsi mladoletni otroci oropani ljubezni očeta ali matere, ki jo posebno najmlajši tako pogrešajo. Te ljubezni

ZA VELJAVNO SKLENITEV ZAKONA SE ZAHTEVAJO TRI STVARI:

1. da ni razdiralnega zadržka;
2. da obsoji privoljenje v zakon in nima bistvenih hib;
3. da je privoljenje v zakon dano v zakoniti obliki.

RAZDIRALNI ZAKONSKI ZADRŽKI PA SO:

1. nedorasla starost: moški pod 16. letom in ženska pod 14. letom;
2. spolna nezmožnost: biti mora predhodna in trajna;
3. zakonska vez: kdor je že veljavno poročen;
4. različna vera: katoličan se ne more poročiti z nekrščeno osebo;
6. slovesne redovniške zaobljube;
5. višji redovi;
7. ugrabitev;
8. zločin;
9. krvno sorodstvo: do tretjega kolena v stranski črti;
10. svaštvo: do drugega kolena v stranski črti;
11. javna dostojnost;
12. duhovno sorodstvo;
13. zakonito sorodstvo.

DA SE ZAKON DOPUSTNO SKLENE, SE ZAHTEVA:

1. da ni kakega oviralnega zadržka;
2. da se opravijo preiskave pred poroko;
3. da se poroka izvrši po predpisih.

OVIRALNI ZADRŠKI SO:

1. preprosta zaobljuba;
2. mešana veroizpoved;
3. zakonito sorodstvo.

jim nihče drug ne more nadomestiti.

Če je v ločenem zakonu bilo več otrok, se navadno razdelé. Nekateri držé z očetom, drugi z materjo. Tako je tudi edinost med njimi popolnoma porušena.

Najstrašnejša odgovornost pa čaka starše, ki so se ločili, pred Bogom. S svojim slabim zgledom navadno povzročé, da otroci ne dosežejo cilja, za katerega so ustvarjeni, večne sreče v Bogu. Ker niso hoteli spolnjevati svojih dolžnosti, ki so jih imeli do otrok in do doma, ampak so raje stregli svoji sebičnosti in domišljavosti, niso napravili samo lastne sreče, ampak tudi srečo svojih otrok.

Ko po razsodbi o ločitvi sodnik izroči skrb za otroke tistemu ločencu, ki ga smatra za bolj sposobnega za to nalogo, ali otroke pošlje v dober vzgojni zavod ali sorodnikom, s tem nesreča teh otrok še ni končana. Vsak, ki je prevzel skrb zanje, jih hoče zase pridobiti in jih odtrgati od osebe, ki jih je zapustila. Četudi ima ločeni oče ali ločena mati pravico, ki jo je določila sodnija, ob gotovem času obiskati svoje mladoletne otroke, posebno najmanjše, mu more tisti, ki zanje skrbi, to preprečiti z najrazličnejšimi izgovori, da so otroci bolni, da jim bo vročina škodovala, da se bodo prehladili, ker je mraz. Vse to dokazuje, da so glavne, največje žrtve razporok mladoletni otroci, ker so oropani ljubezni matere ali očeta.

Priprava na zakon

Današnji ljudje se morajo zavedati, da imamo za sklepanje srečnih, zvestih zakonov važne naravne in nadnaravne pripomočke. Važna je daljna in bližnja priprava na zakon. Glavno delo bližnje priprave je izbira dobrega zakonskega druga. Pri tem delu pa vsak,

ki se namerava poročiti, potrebuje razsvetljenja in obilne božje pomoči, ki si jo more zagotoviti z molitvijo. Ko zaročenca stopita v zakon, naj se zave data, da je najgloblja, najtrdnjša vez med njima vera v Boga. Zato naj se njemu ponižno in velikodušno podredita. Zvesto naj oba spolnujeta verske dolžnosti, večkrat prejemata sve te zakramente in zaupata v vseh težavah v božjo pomoč. Dosledno življenje po veri je ključ do srečnih, zvestih zakonov.

Za sklepne srečnih zakonskih zvez so zelo važni tudi nasveti pametnih, skušenih ljudi, posebno staršev. Upokojenij sodnik je pripovedoval, da ga je oče nekaj dni pred poroko poklical in mu takole govoril: „Moj sin, ko si bil ženin, sem ti priporočal, da dobro odpri oči, da boš bolje spoznal svojo bodočo ženo. Zdaj pa, ko boš sklenil z njo zakon, ti svetujem, da pripreš oči, dokler jih ne boš zatisnil za vedno.“ Ta nasvet je zelo važno navodilo in moder načrt za srečno zakonsko življenje.

Če hočemo omejiti zakonske ločitve, je treba, da mladino primerno poučimo o zakonu, o pripravi nanj, o pravicah in dolžnostih zakonskega življenja, o zvestobi in vzgoji otrok. Vsi, ki stopajo v zakon morajo vse svoje pravice in dolžnosti dobro poznati in biti nanj skrbno pripravljeni.

Vse poročene ljudi je treba opozarjati, naj se ponižno in velikodušno podredé Bogu, spolnujejo verske in stanovske dolžnosti iz ljubezni do nje ga ter posnemajo v ljubezni do otrok Kristusa, ki je klical gorje tistim, ki bi pohujšali ali zaničevali kakega nedolžnega otroka. Vrnimo našim družinam Kristusovega duha, pa jih bo mo obvarovali propada.

Priredil Gregor Mali

Kako razumete stavek: Darovali smo za rajne sv. obhajilo? Pričujoči članek Vam pove vso resnico.

VERNE DUŠE

IN SVETO OBHAJILO

Z vero v zadostilno in odrešujočo moč svete maše se družijo v nas misel, da vernim dušam v vicah pomagamo lahko tudi s svetim obhajilom, ki ga s spominom nanje pobožno prejmemo. Navadno kar tako rečemo: darovali smo za rajne sveto mašo in sveto obhajilo. Potrebna pa je glede tega neka pojasnitev. Kar namreč prav gotovo velja glede svete maše, tega glede svetega obhajila ne moremo z isto gotovostjo trditi. Sveta maša je namreč daritev Jezusova in daritev Cerkve za žive in mrtve, sveto obhajilo pa je naše osebno združenje z Jezusom. Sveta maša ima po samem svojem bistvu in namenu vesolen, občestven značaj, sveto obhajilo pa je nekaj posameznega, osebnega. Je bilo pač določeno po Jezusu kot hrana naših duš, v naše osebno posvečenje in spopolnjevanje. In kakor je uživanje hrane le nam osebno v korist in zdravje ter ga ne moremo drugim v blagor nakloniti, tako, pravijo bogoslovni učitelji, tudi svetega obhajila ne moremo drugim darovati, ne živim, ne mrtvim. Učijo mnogi, da je to tako nemogoče, kot je nemogoče namesto drugega se spovedati ali se poročiti. Zakramenti so po Jezusu ustanovljeni v naš osebni duhovni blagor. So pa vendar med bogoslovnimi učitelji nekateri, ki darovanje svetega obhajila za pokojne tako strogo ne zavračajo. Pravijo, da je v vsakem svetem obhajilu poleg osebnega posvečenja tudi nekaj žrtve in za

doščanja, kar bi verniki dušam v vicah lahko poklonili.

Veliko pomaga

Vsi bogoslovni učitelji pa so edini v tem, da je čas svetega obhajila tisti, ko se v srcu pobožnega vernika božja ljubezen najbolj razvname in mu je njegov Bog in Zveličar, osebno na vzoč, najbolj blizu in najbolj naklonjen, da posluša in usliši njegove prošnje. Verna molitev za rajne, ki jo opravimo pri sveti maši, doživi v svetem obhajilu svoje najzaupnejše trenutke. Kaj bi nam Jezus v trenutkih osebnega, pristranskega razgovora z njim mogel odreči, ako so naše prošnje v božjo čast in nam ali drugim v dušno korist? Rad nas bo poslušal in uslišal, ko ga prosimo usmiljenja za naše rajne. Sveta Terezija pravi, da se Jezus po svetem obhajilu usede v našem srcu kakor na prestol milosti in nas vprašuje: „Kaj želiš od mene, kaj naj ti storim?“ Naj nas ta lepa misel spodbuja, da čas svetega obhajila vedno dobro izrabimo, v svojo lastno dušno korist in v blagor živih in mrtvih.

Pogoj za odpustke

Sveto obhajilo pa je tudi skoraj vedno pogoj za premnoge odpustke, ki nam jih sveta Cerkev poklanja iz svojega duhovnega zaklada in jih moremo skoraj vse pokloniti vernim dušam. Tistim vernikom, ki prejmejo sveto obhajilo vsak dan ali vsaj petkrat na teden, je sveti papež Pij X. dovolil, da lahko prejmejo vse odpustke tudi brez svete spovedi, ki jo Cerkev navadno v zvezi s svetim obhajilom v ta namen zahteva. Iz tega sledi, da imajo tisti verniki, ki pogosto

prejmejo sveto obhajilo, v svojih rokah velik zaklad duhovnih sredstev za pomoč vernim dušam v vica.

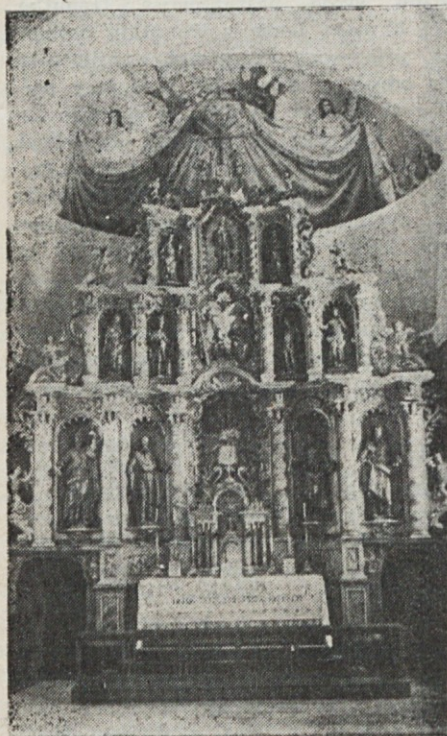
Kaj lahko prosimo

Kaj vse verni kristjan dušam v vica pri vsaki sveti maši in svetem obhajilu v ljubezni lahko prosi, je lepo izraženo v molitvi, ki jo sveta Cerkev svetuje moliti svojim duhovnikom vsak petek za pripravo na sveto mašo. Takole duhovnik tam moli: „Prosimo te tudi, Gospod, sveti Oče, za duše vernih mrtvih, naj jim bo ta velika skrivnost tvoje dobrote v zveličanje,

zdravje, veselje in okrepčilo. Gospod, moj Bog, naj jim bo dana ta dan velika in polna gostija tebe, živega kruha, ki si prišel iz nebes in daješ svetlo življenje, tvojega svetega in blagoslovljenega mesa, brezmadežnega Jag-njeta, ki odjemeš grehe sveta, ki je bilo v svetem in slavnem telesu blažene Device Marije sprejeto in spočeto od Svetega Duha; in iz onega stundena ljubezni, ki je po vojakovi sušici privrel iz tvoje presvete strani: naj bodo odtod pokrepčane in nasičene, pohlajene in potolažene in naj se vesele v tvoji hvali in slavi.“ V tej lepi molitvi Cerkve je izražena tolažilna misel, da s sveto mašo in svetim obhajilom lahko naklanjamo dušam v vica vso mogočo duhovno tolažbo in okrepčilo, tudi samo srečo in veselje svetega obhajila, po čemur verne duše, na kraju svojega očiščevalnega trpljenja, gotovo srčno hrepenijo.

Iz teh preprostih, pa tolažilnih misli moremo spoznati, da je sveto Rešenje Telo ne samo živim, ampak tudi mrtvim veliki zakrament življenja in odrešenja, zakrament vse sladkosti in vse svetosti, sladka mana večnega življenja, ki vsem pomaga do večne blaženosti.

Bodimo le vedno zvesti čistilci Najsvetejšega Zakramenta. Ljubimo sveto mašo, prejemaјmo pogosto in pobožno sveto obhajilo in naklanjajmo z velikodušno ljubeznijo svete evharistične sardove dušam pokojnih, da jih Gospod čimprej reši iz očiščujočega ognja vter jim da uživati večni pokoj v luči svoje nebeške slave. Ta naša, po evharistični misli prešinjena ljubezna do rajnih, se nam bo po naši smrti obrestmi vračala.

Oltar v Žejlju v Beli Krajini

ALOJZIJ KOŠMERLJ

V CORDOBSKE PLANINE IN ŽEPNI TATOV

Taki smo. Radi hodimo na gore! Še rajši jih v daljavo gledamo. Najlepše je pa, kadar se v gore pelješ.

Je, ali pa ni!

Boste že zvedeli, kako je bilo in sami presodili, kaj je na stvari.

Suho dejstvo je tole: Namenil sem se v cordobske planine. Vsaj za kak dan človek nekako bolj globoko in prosto zadiha.

Tako sem si tudi jaz mislil in zato se v družbi dveh častitljivih gospa iz moje fare namenil pohiteti v Capilla del Monte.

In sem tako tudi storil.

Človeku se rado zgodi, da se sam nase preveč zanese. Tako se primeri kristjanu, ki se mu zdi, da ga hudič več nima kje in kako zgrabiti, pa ga ravno zato tem lažje ujame.

Tako se je tudi meni zgodilo, ki sem bil prepričan, da ga ni na svetu tatu, ki bi mogel priti do moje listnice.

Pa predno sem jaz tej misli piko napravil, je tat že vse preštel, kar sem jaz v listnici imel.

Saj vlak na odhodni postaji niti po-
tegnil še ni, ko sem bil jaz že okraden.

Kako in kaj? Neumna stvar in grda seveda tudi; grda in neumna zame, za tatu pa ni bila ne grda, ne neumna in celo kaj koristna. To so pač različni vidiki, iz katerih ljudje stvari gledamo in se zato seveda dostikrat kar ne moremo prav razumeti.

Dejstvo je, da je prišel preglednik

in sem jaz mirno segel v žep, a z bridkim razočaranjem dognal to, kar je tat že precej časa vedel.

Javil sem pregledniku, da nimam listka, da sta bila obenem ukradena tudi oba listka sopotnic in še ves denar.

Koliko ste imeli? je pozvedoval možak, a njega so po pravici zanimali le vozni listki.

Vse je šlo, pa naj bo veliko ali malo in še dokumenti.

Bilo je nekaj čez dva tisočaka!

Torej kaj pa sedaj, sem vprašal.

Počakajmo malo. Saj je pot še dolga.

Salamensko dolga bo, sem se zavedel ob grenkem žolču, ki se mi je razlival med tem, ko je oni drugi prste lizal in se zadovoljno smehljaj.

Le kdo me je tako obral?

Seveda so vsi bili polni dobrih navetov, kako bi si moral listnico bolje zavarovati. Saj sem tudi jaz vedno vedel drugim kaj modrega za tako priliko svetovati.

Ko sem do dobrega premislil vse od vstopa v vlak sem se domislil, kako so se prav tedaj, ko sem vstopil, pripodili trije možki skozi vagon in prav tam, kjer sem imel mesto, nekaj iskali in sem jim celo okno odpiral, ker da je treba nekaj sprejeti.

Tički so že vedeli, kako se temu streže.

Pesjanska zadeva! Tako me je pogrelo, da me nobena stvar ni nič zanimala. Če bi bil sam, ne bi mi kazalo

drugače, kot vrniti se nazaj. Toda sopotniki sta rekli: bomo že uredili!

Pa sem si mislil: vraga bom uredil: dva tisočaka sta le, vsi trije vozni listki, je skoro 1200 pesov, pa nemara še kake globe. „Bomo že kako uredili,“ je rekel preglednik, toda zanj je bila stvar enostavna: njegov pravilnik in nič drugega.

Pa ni minilo pol ure, pride spet sprevodnik in dva fantka z njim. Vsi sopotniki so skočili na noge... Seveda vsi srečni. Kot se po navadi srečne počuti-jo vsi tisti, ki jih nič nevšečnega ni prizadelo.

Držal je v rokah listnico.

Ali je vaša?

Seveda je. Moja, pa prav cela moja!

Poglejte, če kaj manjka?

Z bridkostjo sem ugotovil, da manjka vse. Ne, ni res! Denar je ves zginil. Tu so pa trije vozni listki, tule vsi dokumenti, vse, vse drugo je...

I, no! Hvala Bogu!

Glede denarja je tat pač popolnoma drugače mislil kot jaz, glede voznih litkov in dokumentov je bil pa z menoj istih misli.

Drdrali smo dalje skozi ožgano pokrajino in pekoče sonce.

So pa tički! Pa še tako predrzni, da najbrže z nami potujejo! Kako bi se sicer listnica dobila na vlaku pol ure po odhodu!

Prazna listnica je bila najdena v stranišču, kjer sta jo našla ona dva fantka in jo tako srečna prinesla nazaj v moj žep.

Drugo poglavje

Tega ne bi napisal in tudi prvega ne bi povedal, če bi ne bilo koristno za tiste, ki na potovanje gredo, pa seveda tudi za vse, ki imajo kakor koli posla z ljudmi, med katerimi se skrivajo žeparji.

Prvo poglavje je vsakdanji dogodek, kakor se na vlaku stalno dogajajo.

Sv. Katarina v Córdoba

Prazna listnica se najde kjer koli v kakem kotu z vsem, kar tatu ne služi, a utegne lastniku biti koristno. Vidi se, da je to organizirana družba in se drži tudi gotovih pravil. Kdo ve, če sami pregledniki ne vedo kaj več, kot povedo okradenemu.

To drugo poglavje ima pa še prav posebne okoliščnosti, iz katerih sem razbral, da božja Previdnost le nad vsem čuje.

Prišel sem v Capilla del Monte. Naslednji dan sem pohitel v Dolores, slovensko letovišče, kj ga je za rojake pripravljen č. g. Hanželič.

Zelnik pred hišo! Kaka brajda, polna zorečega grozdja vse na okrog, mi je označilo, da je tu na delu slovenska roka.

Kmalu sem dobil častitega gospoda v sivi halji in s čopičem na delu. Sobe je treba pobeliti.

Bil je to „zdravniški“ obisk in nič več. Mene je pot peljala dalje v La Falda, kjer imam stare znance in prijatelje.

Vroče je bilo res, toda hladno okrepčilo se pa tudi lahko dobi. Moja listnica je bila dodobra zaceljena, tako da sem že kar pozabil na nevšečnost grenkega spomina.

Naslednji dan sem se potegnil v Córdoba, da obiščem znance, rojake in prijatelje.

Pri Jožetu Jazbecu sem dobil zavetje za en dan in eno noč. Č. g. Levstek me je potegnil malo po mestu in zapeljal do duhovnega sobrata č. g. Toneta Grčmana.

Ta mi je z veseljem napravil uslugo in me je potegnil v Cosquín, kjer sem obiskal slovensko družino.

Vse je šlo po sreči in še prav posebni sreči. Kako pač ne! Kajti če bi se mi zapletla suknja v verigo — vozila

sva se z motociklom — na potu nizdol, bi imela oba opravka, predno bi vse kosti skupaj zbrala. Če bi nama sploh še kaj takega na misel prišlo.

Na srečo se je ta nezgoda pripetila, ko sva hropla v breg in je od vsega ostala za spomin razluknjana suknja in črnomastna roka, ker pač ni bilo pri rokah potrebnih sredstev za snago.

Viš ga šmenta! Tale špas bi bil pa salamensko drag, če bi nama morali variti kosti in tudi pogreb ni nič cenejši danes, tako da v ti draginji res ni pametno, če te smrt sreča!

Ko sem opravil obisk sva se z gospodom Tonetom poslovila. On nazaj v Córdoba, ker ima v bolnišnici, kjer kaplanuje, lursko procesijo — bilo je na dan Lurske Marije. Jaz pa naprej po dolini do Pume.

Namenjen sem bil v La Tea, kjer živita spet dve slovenski družini mojega znanstva iz nekdanjih časov: to je vdova rajnega dr. Kjudra, odpravnika poslov v letih za dr. Izidorjem Cankarjem in vdova Može, katere mož je imel tovarno mazaikov v La Tea.

(Konec prihodnjic)

Dober prijatelj je boljši od denarja. Zlato spoznaš v ognju, prijatelja pa v nadlogi.

Kjer bogastvo hira, prijateljstvo umira.

Dokler prosi, zlata usta nosi; kadar vrača, hrbet obrača.

Kdor je v malem zvest, se mu da veliko v pest.

Najboljši prijatelj je javna pogodba.

Kdor se brati z volkovi, mora z njimi tuliti.

Kjer se prepirata dva, tretji dobiček ima.

Kakor kdo pozdravlja, tako se mu odzdravlja.

Pravi jo, da včasih zgodba več pove kot še tako dolga pridiga. Bo to gotovo držalo. Naša zgodba ima dva dela. Prvi je vzet iz resničnega življenja, drugi je pa samo zaključek prvega.

ZADOSTUJE EDEN ZA DVA?

Bilo je za časa svetega misijona. Misijonar si je zelo prizadeval, da bi vnel duše za duhovno življenje. Med razgovorom o duhovnem življenju faranov je zvedel, da je v farji neki človek, ki mu za duhovno življenje ni mar. Misijonar si je nadel nalogo, da bo tega človeka pridobil za Boga in Cerkev. Šel je torej k njemu, da se sam prepriča o možnosti njegove spreobrnitve. Toda kmalu je spoznal iz razgovora, da je dotični človek zares daleč stran od Boga in vsega, kar je božjega. Dotični svojih verskih dolžnosti že ni vršil bogsogavedi kako dolgo.

Razgovor med njim in misijonarjem je bil približno takole: „Ali greste k nedeljski maši?“ ga je vprašal misijonar. „Veste, gospod, to je pa takole,“ je odgovoril dotični človek, „jaz sem zelo zaposlen in delam ves teden. Ko pride sobota popoldne, grem na igrišče. Nato grem večerjat in ko je to končano, igram s svojimi prijatelji karte in da bom popolnoma odkrit, se to navadno zavleče preko polnoči in so že zgodnje ure, ko pridem domov in sem tako utrujen, da se kar ne morem spraviti k sv. maši. — Toda moja žena je odlična ženska, gospod. Vsako nedeljo gre dvakrat k sv. maši in mislim, da bo to zadostovalo za oba.“

„Hm, ali kdaj molite?“ ga je vprašal misijonar.

„Ne morem ravno reči, da sem vdan molitvi ali moja žena je občudovanja vredna. Vsak dan zmoli dva rožna ven-

ca in mislim, da bo to zadostovalo za oba.“

„Ali greste kdaj k spovedi?“ je bilo nadaljno vprašanje.

„Ne, gospod, nisem reden obiskovalec tega zakramenta, ali moja žena gre dvakrat na mesec in mislim, da bo to zadostovalo za oba.“

Misijonar je kmalu spoznal, da moža ne bo mogel pridobiti za izpolnjevanje verskih dolžnosti in je odšel.

*

Kmalu po tem dogodku je žena umrla in je odšla v nebesa. Po šestih mesecih ji je sledil mož. Pri nebeških vratih ga je ustavil sv. Peter in ga je začel spraševati:

„Nikogar ne moremo spustiti semkaj notri, če se ne izkaže vrednega,“ je razlagal sv. Peter. „Povej mi, dragi moj, ko si bil še na svetu, ali si izpolnjeval svoje verske dolžnosti?“

Mož je začel pokašljevati in prestopati, zato je sv. Peter nadaljeval: „Ali si šel k nedeljski sv. maši?“

„Dragi sv. Peter, stvar je bila takole...“ Dal je isti odgovor, kot ga je dal misijonarju pred nekaj meseci.

„Razumem. Ali si kaj šel k spovedi?“ Zopet isti odgovor, kot ga je dal misijonarju.

„Kaj pa, ali si kdaj molil?“ „Ne posebno, toda moja žena je izmolila vsak dan dva rožna venca in sem mislil, da bo to zadostovalo za oba.“

„Tvoja žena je morala zares biti

PRAVILA ZA RAZGOVOR

Pred kratkim je isti članek izšel istočasno v dveh tednikih: protestantskem *Christian Century* in katoliškem *Commonweal*. V članku je presbiterijanec dr. Robert Mc-Afee Brown, profesor za sistematično teologijo na Zveznem bogoslovnem semenišču v Manhattanu obravnaval pol tucata pravil za razgovor med katoličani in protestanti.

Morda ni napak, če si jih ogledamo, ker bomo tudi mi pogosto prišli v stik s protestanti.

Osoje na Koroškem

dobra ženska, ker je toliko storila za oba. Kako si rekel, da je tvoje ime?"

Mož je povedal svoje ime.

„Seveda. Sedaj se spomnim. Tvoja žena je prišla semkaj pred nekako šestimi meseci.“

„Res je tako,“ je odgovoril možakar in je hotel stopiti skozi nebeška vrata.

„Na žalost,“ je odgovoril sv. Peter in ljubeznivo porinil možakarja od nebeških vrat, „tvoja žena je prišla sem za vaju oba. Zbogom.“

*

Nihče ne more rešiti naše duše za nas. Sami se moramo za to truditi. To je naša osebna odgovornost.

P. KLAVDIJ OKORN OFM

1. pravilo: Obe stranki morata biti prepričani, da druga drugi govori v dobri veri. To ni le zahteva lepega vedenja, marveč posledica dejstva, da vsi služimo Kristusu, po čemer smo bratje. Zlasti protestantje ne smejo misliti, da katoličani v samj prizanesljivosti govorijo o „ločenih bratih“, zakaj oni so o tem prepričani in mi to res smo.

2. pravilo: Vsaka stran mora dobro poznati svojo vero. Seveda bodo pri tem na splošno imeli protestantje več težav kakor katoličani. To že zaradi tega, ker je protestantizem manj natančen v nauku, potem pa tudi zato, ker se pri

protestantih večkrat dogaja, da imajo za pravo vero, kar „jih zgrabi“.

3. pravilo: Obe strani se morata prizadevati za jasno razumevanje tega, kar veruje drugi. To pomeni dvoje stvari: prvič, voljo da razlagajo vero drugega v najbolj svetli luči: (Na obeh straneh je dosti grehov, ki se jih da izrabljati!) Drugič je treba pripravljenosti do spremembe svojega mnenja. Tako je n. pr. za protestanta silno lahko in na videz koristno verovati, da katoličanom njihov rek „Izven Cerkve ni zveličanja“ pomeni toliko kot: vsi protestantje gredo v pekel; taka razlaga omogoča protestantom, da zmerjajo katoličane z duhovno prevzetnostjo, nestrpnostjo itd. Če pa protestant pomisli, da je ta rek danes uradni nauk katoliške Cerkve, bo moral ta rek preučiti in prav v tem razgovoru bo spoznal, da mora on spremeniti svoje mišljenje in zlasti opustiti očitke. Ravno tako bodo pa tudi katoličani n. pr. morali opustiti mnenje kakor da protestantom ni prav nič za dobra dela, češ Luter je dejal: greši, a veruj še bolj; danes se evangeličani prizadevajo za evangelijsko popolnost (v ZDA je n. pr. polno domov za duhovne vaje), verujejo n. pr. v resnično navzočnost Kristusovo v Evharistiji itd.

4. pravilo: Vsaka stran mora v vsej ponižnosti in spokornosti prevzeti odgovornost za vse, kar je zagrešila njegova skupina v preteklosti ali še dela danes za to, da poveča in ovekoveči nedinost. Številni katoličani danes odkrito trdijo, da nimajo samo protestantje krivde za razcepljenost krščanstva, marveč je ta v marsičem tudi posledica napačne katoliške nestrpnosti. Prav tako bi morali pa tudi protestanti priznati, da je bila stoletja protestantska težnja delitev krščanstva... in če da-

nes ekumensko gibanje to skuša popravljati, še vedno gradi na tristoletnih razbitinah.

5. pravilo: Obe strani morata odkrito pogledati v obraz vsemu, kar povzroča delitev, in temu, kar ostvarja edinost. Ne sme neka napačna krščanska ljubezen prevladovati v tem, v čemer ne more biti sprave. Tako n. pr. papež je zmotljiv ali ni; ni srednje poti in, kdor je odkrit, je tudi ne bo iskal. Še tako veliki protestantski in katoliški duhovi nikdar ne bodo v marsičem našli neke zadovoljitve, za obe strani sprejemljive srednje poti.

6. pravilo: Obe strani morata priznati, da je treba vse, kar se doseže po razgovoru, končno izročiti in prepustiti Bogu. Upati moramo na končno edinost, a ne smemo se preveč ustavljati na načinu, kako naj jo dosežemo. Večkrat smo v tem značilno ameriško nepočakani, hočemo neposrednih uspehov — pozabljamo pa na neskončno potrpežljivost božjo, ki nas mogoče tudi v tem hoče učiti. Nikdar ne smemo trditi, da je edinost nemogoča, ker ne vemo, kako bi do nje prišlo. Za ljudi je nemogoče, Bogu pa je vse mogoče.

Prav zato je potreben razgovor: ne, ker bi vedeli, kakšen bo njegov uspeh, marveč prav zato, ker ne vemo, kaj nam more prinesiti...

J. R.

Obupanje je mati nedelavnosti in nedelavnost se zadovolji z žalovanjem nad razvalinami, ko bi bilo treba za to, delati, da bi vzkliklo vstajenje in življenje.

(Msgr. Gibier)

Sveto pismo o nastanku Sveta

Sveto pismo je knjiga, ki je v prvi vrsti verska. Bog nam je v njem hotel razodeti naravnost samo verske in moralne resnice. Kozmografska in druga opisovanja, ki se nahajajo v svetem pismu, služijo torej samo za okvir, v katerem je podano božje razodetje. Ta okvir odseva sodobne nazore svetih piscev in ta okvir so oni izbrali pod vodstvom svetega Duha. Toda ta opis sploh nima namena, da bi bil znanstvena razprava in tudi ni bil kot tak razodet; saj je nekaj neprimerno višjega

Papež Leon III. navaja v taki zvezi sv. Avguština: „Bog ni hotel poučevati ljudi o resnicah, ki se tičejo notranjega sestava narave, ker bi jim ta vednost za njih večno zveličanje nič ne služila.“

TA NAČIN IZRAŽANJA JE EDINI PRIMERNI NAČIN

Vendar se bo morda kdo vprašal, zakaj ni sveti Duh navdihnil pisateljem izražanja, ki bi bilo bolj v skladu s prirodznansko stvarnostjo, vsaj pri opisovanju kozmografskih dejstev? Odgovor zveni neverjetno, čeprav nikakor ni ne-

verjeten: Bog je svetim piscem ta jezik navdihnil, ker je bilo tako izražanje edino možno.

Sveto pismo je pisano za ljudi vseh časov in vseh krajev. Jasno je, da danes vsak človek razume, ko govorimo, da zvezde vzhajajo in zahajajo, ali ko govorimo, da se nebesni svod giblje, medtem ko bi večina bolj znanstvenih izrazov ne razumela.

Dalje: če smo spoznali, da nam Bog ni hotel razodeti notranje narave stvari in se izražati popolnoma na tak način, da bi bilo izražanje samo že v skladu s prirodnimi pojavi, se moramo vprašati: S kakšnimi znanstvenimi besedami naj bi se pa izražal? Mar naj bi govoril tako, kakor Galilei, Newton ali Laplace? Toda to bi se nam danes zdelo vendar že preveč zastarelo!

Naj bi se poslužil Einsteinovih ali Broglievih ali Lemaitrovih besed? Toda, ali vemo, kaj bo od njihovih teorij priznanega čez nekaj stoletij?

Jasno je torej, da je mogel sv. Duh narekovati prerokom sveto pismo, ki je delo večne vrednosti, govoreč samo s takimi preprostimi besedami, kakor nam jih v usta polaga že sam zunanji videz stvari.

In slednjič, zakaj bi se čudili nad tem, da uporablja sveto pismo izraze, ko jih pa uporabljajo znanstveniki sami, in to ne samo v kakih zasebnih pogovorih, marveč tudi v svojih znanstvenih razpravah o sferični astronomiji?

GLAVNE RESNICE, KI NAM JIH OPISUJE ZGODBA O GENEZI

In ta odgovor velja prav tako tudi za zgodbo o stvarjenju sveta v Genezi.

Bog je hotel s to zgodbo razodeti ljudem dve resnici, dodal pa jima je temeljno versko zapoved.

Ti dve resnici sta: Bog je vse ustvaril — Bog je ustvaril človeka po svoji podobi. Odkod izhaja zapoved, da človek ne sme živeti kakor žival, skrbeč samo za

pozemske stvari, marveč da se mora od časa do časa držati nekaterih dni počitka, da se posveti nadnaravnim rečem.

Ta zgodba je bila neposredno namenjena preprostemu judovskemu narodu, toda po njem pa vsemu človeštvu. Popolnoma naravno je, da je način izražanja povzet po nazorih o nastanku sveta, ki so prevladovali v tej dobi. Popolnoma naravno je, da se pokaže razlika med dnevi božjega delavca, čigar podoba je človek, in katerega mora človek posnemati

MNENJE MNOGIH ZNANSTVENIKOV O GENEZI

Razen tega je treba pripomniti, da ni malo takih znanstvenikov, ki najdejo čudovito skladnost med modernimi znanstvenimi dognanji in pa Genezo, iz katere se norčuje toliko nevednežev, ki je morda niti niso brali. Lapparent, stalni tajnik znanstvene akademije je n. pr. izjavil:

„Če naj bi moral zbrati v štiridesetih vrsticah najbolj zanesljiva dognanja geologije, bi prepisal besedilo Geneze, to se pravi zgodbe o stvaritvi sveta, kakor jo je očrtal Mojzes.“

Križ na Veliki planini

Novice iz Primorske

Tržaški in goriški romarji na evharističnem kongresu v Monakovem. 467 romarjev iz Trsta in Gorice se je udeležilo 37. svetovnega evharističnega kongresa v Monakovem. Odpotovali so s posebnim vlakom do slavne nemške božje poti v Altöttingu, kjer so se ustavili dva dni in imeli tam lepe skupne pobožnosti. V nedeljo zjutraj so nadaljevali pot do Monakovega, kjer so prisostvovali veličastnim slovesnostim na kongresnem trgu. Pozneje so imeli v cerkvi sv. Andreja lep zaključni blagoslov, katerega so se udeležili še Slovenci iz Belgije, Francije, Rima in Nemčije. Nazaj grede so se ustavili še v Salzburgu ter se v torek zjutraj vrnili domov, srečni in veseli, da so bili deležni tako lepih in nepozabnih dni.

Prireditev katoliških Slovencev na Repentabru. Tržaški katoliški Slovenci so se skupno z Goričani udeležili v nedeljo, 10. julija, enajstega tabora na slikovitem griču Repentabru, kjer jim je Slovenska prosveta iz Trsta pripravila lepo prireditev. V počastitev spomina umrlega primorskega pisatelja Ivana Preglja so vrli igralci podali njegovo dramo: „Zdrava deva Katarina“. Pred pričetkom igre na prostem je bil v repentaborski cerkvi blagoslov, katerega so se udeležili vsi gledalci. Uvodno besedo na taboru je spregovoril starosta

tržaških monsignorjev č. g. dr. Jakob Ukmar. Prireditev je lepo uspela in poživila med tržaškimi Slovenci vero v Boga in v naša narodna izročila.

Uzakoničev slovenskih šol. Vlada je na predlog ministra za prosveto potrdila osnutek zakona za slovenske šole na Goriškem in Tržaškem. Če bodo še drugi pristojni organi zakon potrdili, bo to prvi šolski zakon za Slovence v Italiji. Škoda, da ta zakon ni raztegnjen tudi na videmsko pokrajino, kjer živi toliko slovenskih otrok.

Srebrna maša. V nedeljo, 10. julija, je kustos frančiškanske province in župni upravitelj na Kapeli pri Gorici (sedaj pod Jugoslavijo), preč. g. pater Otmar obhajal svojo 25-letnico mašništva. Cerkve je bila polna vernikov, pevci so s svojim lepim petjem še bolj povzdignili svečanost tega dne. Jubilantu je pri srčno pridigal g. pater Gabrijel, župnik frančiškanske župnije Matere milosti v Mariboru. Jubilantu p. Otmarju čestitamo in mu želimo, da bi še veliko dobrega storil v vinogradu Gospodovem.

Smrt zgledne redovnice. Dne 6. julija je v provincialnem domu šolskih sester pri Sv. Ivanu izdihnila svojo blago dušo sestra Marija Antonija Abram. Rodila se je leta 1902 v št. Petru na Krasu ter vstopila 27-letna k šolskim sestram v Tomaju. Kot izvrstna kuharica je službovala na raznih stojankah kongregacije. Leta 1941, ko so Nemci zasedli generalno hišo v Mariboru, se je vrnila zopet v Tomaj. A tudi ta hiša je po ustanovitvi komunistične Jugoslavije bila zasedena od oblasti in sr. Antonija je pribežala v Gorico, kjer je do leta 1959 delovala po raznih goriških zavodih. Zavrtna bolezen, rak v krvi, je uničil njeno življenje in jo tako še bolj pripravil na združitev z večnim ženinom.

Dr. Josip Agneletto je umrl. V Trstu

je dne 15. julija nenadoma umrl tržaški odvetnik, občinski svetovalec in predsednik Slovenske demokratske zveze, dr. Josip Agneletto. Bil je najvidnejša osebnost med demokratskimi Slovenci v Trstu. Že zelo zgodaj je začel delovati na kulturnem in političnem polju. Bil je predsednik raznih družb in društev vse do fašistične strahovlade, ki je tudi njega pregnala v internacijo. Po drugi svetovni vojni se je vrnil v Trst, kjer je bil pobudnik in sodelavec mnogih pokretov: „Slovenske demokratske zveze“, „Slovenske prosvetne matice“, „Slovenskega dobrodelnega društva“, tiskarne „Adria“ in lista „Demokracija“. Štirikrat je bil izvoljen na slovenski listi v tržaški mestni svet, kjer je od leta 1949 do svoje smrti zastopal tržaške demokratične Slovence. Do svoje smrti je tudi neumorno izvrševal svoje poklicno delo odvetnika, da so ga cenili tudi italijanski someščani. Z njegovo smrtjo je zadela tržaške Slo-

vence težka izguba. Bog mu bodi večni plačnik.

Dve zlati maši na Goriškem. Na praznik sv. Jakoba, 25. julija, sta praznovala 50-letni jubilej mašniškega posvečenja dva zaslužna duhovnika naše nadškofije, č. g. Anton Rutar, župnik v Pevmi pri Gorici, ter msgr. Hektor Carlet, kanonik goriške stolne cerkve. Zlatomašnik č. g. Anton Rutar ima velike zasluge za vzgojo bogoslovcev, pa tudi v javnem življenju se je udeleževal, zlasti pri KTD in pri Mohorjevi družbi. Za časa fašizma je moral tudi on v konfinacijo in ko se je vrnil leta 1938 je prevzel župnijsko mesto v Pevmi, kjer še danes z vso gorečnostjo deluje. Zlatomašnik č. g. Carlet je sicer Furlan, a po materi Slovenec. Dobro obvlada slovenščino in je več let služboval po slovenskih farah naše nadškofije. Tudi sedaj rad pomaga po slovenskih župnijah. Obema zlatomašnikoma čestitamo in naj ju Bog še dolgo let živi.

„LE ČEMU TRPETI“

Paul Claudel naj vam odgovori:

Pridi, moj Bog, da ti govorim na uho, že tvoje uho je sposobno, da me sliši.

Pod vsem tem, kar je na meni, Ti vidiš nekaj svetega; nekaj prav malega, Bog, ki te gleda in veruje.

Poslušaj! Nekaj ne neha klicati v meni dan in noč. Nekaj ne prav močnega se skuša dvigniti k Tebi.

Tako sem žejen Tvoje sladkosti in Tvoje milobe in vsega, kar so mi povedali o Tvojem usmiljenju!

S tistim Tvojim sluhom, ki je za Tvojim sluhom, poslušaj moje ustnice, ki trepečejo, in tisti dolgi napor v meni, ki hoče biti zlog.

Ali Ti ni dovolj moja bol, da bi prihitel na pomoč, Ti ne zadošča ta v moje meso zaboden trn, ki je ko nezamrljiv klic?

O da bi Te slišal le to, moj Bog, od ust do ust, da ni drugega, ki bi bil Tebi enak.

Ko si Ti, moj Bog, je kup stvari... kup stvari, ki v meni pokleknejo!

Čemu Ti je Tvoja velikost, ko pa Te ne ovira, da spregovoriš: Le Ti!

Pokaži mi tiho pot. Nauči me, tako tiho, kot le želiš, Tvoje ime.

Daj mi, Gospod, večnost, da bi mogel za kaj odgovoriti: Da!

Delajo mi silo, Ti si hotel, zato da bi izšel iz tega notranjega pekla!

Reši me vseh teh zmotnih sil, ki hočejo v meni ugonobiti Tvoj obraz.

Spominjam se, da si dober in potrpežljiv — ali se ne reče usmiljen? — in govoriš resnico.

Poglej me s svojim obrazom, poglej, Oče, notranjost Tvojega otroka, o, tega Tvojega otroka, boš dejal, tega deteca, sinu moje služabnice.

Naredi mi malo znamenje na čelo, da bi se Tvoji sovražniki bali.

Ob tebi se nikoli ne joka, zadovoljni smo. Prišla je tolažba.

MED NAMI V ARGENTINI

Od prejšnje številke „Duhovnega življenja“ se je nabralo toliko novic med nami, da ne vemo kaj z njimi. A ker nima naša revija namena voditi kronike vsega razgibanega delovanja Slovencev v Argentini, zato se bomo omejili le na bolj pomembne verske slovesnosti. Med temi so:

Vzhodni dan v Mendози

Po zgledu Velikega Buenos Airesa so letos tudi rojaki v Mendози priredili „Vzhodni dan“. Imeli so ga v nedeljo, 17. julija. Uspel je zelo dobro.

Dopoldne so se v lepem številu zbrali pri sv. maši, ki jo je daroval č. g. dr. Pavel Krajnik iz Buenos Airesa. G. Krajnik je namreč duhovnik vzhodnega obreda in deluje v Velikem Buenos Airesu med Rusi. Med sv. mašo je pel pevski zbor pod vodstvom g. ravnatelja Marka Bajuka.

Popoldne pa je bila proslava. Imela je tri dele. Najprej je gori imenovani zbor zapel več pesmi, nato je sledilo predavanje g. dr. Krajnika, zatem pa razne deklamacije ter petje slovenskih pesmi.

Rojaki so bili z „Vzhodnim dnem“ zelo zadovoljni. Pevski zbor pod vodstvom g. ravnatelja Marka Bajuka pa je zopet razodel svojo usposobljenost.

160-letnica podobe brezjanske Marije

Slovinci v Velikem Buenos Airesu so praznovali ta jubilej v nedeljo, 14. avgusta. Najprej je bila sv. maša, ki

jo je daroval č. g. dr. Alojzij Starc, nato pa slavnostna proslava.

Proslavo je začel z deklamacijo č. g. župnika Malija „Marija Devica — Slovencev Kraljica“ g. Janez Perharič. Sledilo ji je petje kvarteta članic Mladinskega doma, zatem pa „Zgodovinski obris Marijine podobe“. Podala sta ga g. Tone Oblak in gdč. Marica Oven. Simbolično vajo „Pozdravljena Mati dobrega sveta“ so dobro izvedle štiri članice Mladinskega doma. Petje „Gallusa“ je lepo zaključilo prvi del proslave.

V drugem delu pa smo mogli videti igro „Mašna strežnika iz Santarema“ v režiji g. Janeza Perhariča. Scene je lepo izdelal g. Tone Oblak.

Ob vstopu v dvorano smo prejeli tudi svetinjske brezjanske Marije.

Martin Štuhec, novomašnik

V nedeljo, 7. avgusta, je število slovenskih duhovnikov pomnožil č. g. Martin Štuhec. Posvetil ga je škof dr. Mihael Raspanti. Obredi posvetitve so bili v cerkvi Marije Pomočnice v Don Boscovem zavodu.

Na praznik Marije v nebesa vzete pa je g. novomašnik v isti cerkvi, kot je bil posvečen zapel prvo sv. mašo.

Pred cerkvijo mu je po stari slovenski navadi izročila križ Mojca Prešernova. Prešernov Tonček pa mu je podaril šopek rož. Slavnostni govornik je bil č. g. Janko Mernik. Asistirali so mu: rektor zavoda, č. g. Ivan Lužovec in č. g. Bergant Franc, dijakon semenišča v Adrogué.

Pri sv. maši je pel slovenske pesmi pevski zbor iz San Justa pod vodstvom g. Štefana Drenšek. Latinsko sv. mašo pa je pel domači zavodski zbor.

Novomašno kosilo sta g. novomašniku, ki je doma od Sv. Jurija pri ščavnici v Slovenskih goricah pripravili družini: Tomažević in Prešeren. K besedi so se oglasili: č. g. direktor Anton Orehar, v imenu slovenskih duhovnikov v Argentini; č. g. salezijanec Janko Mernik, v imenu domačih, zavodskih predstojnikov in salezijancev, katerih član je tudi g. novomašnik ter g. Gabriel Prešeren.

Rojaki v Miramaru

Skupina naših rojakov živi tudi v Miramaru. Zanje je vsa leta skrbel č. g. župnik Boris Koman. Toda, ker je bil do Miramara precej oddaljen, zato jih je le od časa do časa mogel obiskati. Ovire so se skrbnemu gospodu še povečale, ko je bil imenovan za župnika v stolni cerkvi.

Zato so se rojaki zelo razveselili, ko se je pred letom naselil med nje č. g. Anton Žagar. Od tedaj naprej se vsak mesec zbirajo k slovenski službi božji. Po enem letu delovanja č. g. Žagarja, pa so se rojaki zbrali na njegovem domu. V imenu vseh se je gospodu zahvalil g. Lojze Trpin. V dar so mu izročili lepo sliko Jezusa dobrega pastirja. Ob petju in veselem pomenku so v prijetnem razpoloženju preživeli lepo popoldne.

Romanje v Lourdes

Za lujanskim romanjem, na katerem se vsako leto, če ni vreme zelo slabo, zbere okrog 2000 slovenskih rojakov, je gotovo Lourdes kraj, ki zbere največ romarjev.

Letos smo ga imeli v nedeljo, 21. avgusta. Lepo vreme, pravi pomladanski dan ter posebni namen romanja, namreč priprava Slovencev na veliki misijon v Velikem Buenos Airesu, je

privabil lepo število rojakov.

Pobožnostj so se pričele na dvorišču lurske cerkve ob lurski votlini. Petje in rožni venec, ki ga je molil najprej č. g. Jože Jurak, sta rojake romarsko razpoložila. Nato se je razvila mogočna procesija, ki jo je ob asistenci bogoslovcev našega semenišča in duhovnikov vodil č. g. direktor Anton Orehar. Med procesijo smo peli litanije Matere božje. Prejeli smo tudi podobice lujanske Marije, patrone velikega misijona z molitvijo za uspeh misijona. Po procesiji je bila pridiga č. g. Gregorija Malija, zatem pa sv. maša, ki jo je daroval č. g. direktor. Med sv. mašo so ostali duhovniki spo-

Procesija v Lourdesu

vedovali. Lepa vrsta rojakov je pristopila k sv. obhajilu.

Po blagoslovu in lurški himni so se rojaki veselo razšli na svoje domove; prepričani, da jih bo lurška Marija varovala skozi vse nevarnosti.

Še eno romanje

Družabna pravda, organizacija, katere namen je študij in širjenje socialnega nauka Cerkve, prireja vsako leto romanje, h kateremu povabi svoje članke in prijatelje.

Letos so poromali v nedeljo, 28. avgusta, v slovensko semenišče v Adrogué, kjer že polnih 9 let kraljuje Marija Pomagaj z Brezij.

Romarsko sv. mašo je imel č. g. spiritual dr. Filip Žakelj. Po sv. maši so si ogledali semeniške prostore. Po kosilu in petih litanijah Matere božje so se polni hvaležnosti do semenišča vrnili na svoje domove.

Prireditev slovenske mladine v Slovenski vasi

V nedeljo, 18. septembra, so fantje in dekleta iz Slovenske vasi v Lanusu izvedli svojo vsakoletno prireditev.

Dopolodne so imeli skupno sv. mašo; popoldne pa nastope in prijetno razvedrilo. Nastopili so otroci, fantki in deklice, dekleta iz Lanusa, članice SDO in članice SDO iz Morona. Vse točke so rojaki nagradili z mogočnim ploskanjem.

Slomškova proslava

Slovenska šolska mladina ima že vrsto let Slomškovo proslavo. Letos je bila v nedeljo, 18. septembra, v Ciudadeli. Udeležba letos ni bila samo najboljša.

Najprej je bila sv. maša z govorom č. g. direktorja Anton Oreharja. Ostali gospodje — kateheti — so spovedovali. Po sv. maši je bila ponovitev igre: „Mašna strežnika iz Santarema“.

NOVA KNJIGA

Dnevi smrtnikov. *Emigrantsko pripovedništvo (1945—1960) v izboru. Uredil Alojzij Geržinič.*

Kot 37. izdanje Slovenske kulturne akcije v Buenos Airesu v Argentini se nam predstavi na zunaj preprosta, po vsebini pa dovolj bogata knjižica krajše emigrantske proze. V zbirki naletimo na imena sedemnajstih pisateljev, ki nam že s svojim številom povedo, da je precejšnja truma pisateljev Slovencev vzela v roke potno palico in krenila v svet iskat miru in strehe. Seveda so ti sedemnajsteri le nekaki predstavniki vseh drugih, ki so po vsem svetu raztreseni, a niso mogli vsi v to knjižico, ker ima le okrog 250 strani. Ti pisatelji nam jasno pričajo, kako krepka veja se je odkrnila z domačega drevesa.

Urednik je dal zbirki zaokroženo obliko in jo porazdelil, kot bi kak pisatelj urejal svoje razmetane spise. Pod štirimi poglavji: Dan, Noč, Mrak, Sij so dela tako urejana, da zbude občutek enotnosti, ki ji daje podlago še snov: vojna, revolucija, beg, izgnanstvo.

Knjiga je po vsebini težka in večsintetična, ko odpira stare ali pa še nezaceljene rane — vendar je ravno zato nekak dokument okrutnih let za nami, obujanje spominov tistim, ki so dobo doživljali in živ prikaz mlajšim, dasi seveda ni to branje za otroke.

Čeprav so dela objavljena v tem izboru že večinoma znana iz prvotnega tiska po revijah, bo knjiga kljub temu lepa obogatitev vsake knjižnice.

Slavko Srebrnič

ČUDNA ZASLEPLJENOST

„Jaz sem komunist.“

„A tako? Nisem vedel.“

„Da, toda naj takoj pripomnim, da se ne navdušujem za tukajšnji komunizem, ki je korumpiran in propal, kakor so vse druge politične in verske tvorbe.“

„Za kakšnega pa potem?“

„Za čist komunizem, idealni, tak kot je v Rusiji in drugod po Evropi.“

„Saj ne vem, kaj bi vam rekel. Revež zaslepljeni, bi bila morda najboljša be-

sesta, vsaj trenutno ne najdem primernejše.“

„Poslušajte me! Mene so tako nesramno ociganili, da bi se najraje zjokal in to od onemogle jeze. Med njimi je bil tudi moj rodni brat. Verujte mi, da sem človek drugačnega testa, kot so moji vrstniki. Delam, se borim, da bi si ustvaril dostojne pogoje in si potem ustanovil družinsko ognjišče. Imel sem tretjinski delež v dobroidočem podjetju. Vse mladostne sile, dneve in noči sem vložil v

Sv. Jošt nad Vrhniko — znan zlasti po ustanovitvi prve edinice „vaških straž“ v Sloveniji (17. julija 1942). Idiličen kraj slovi tudi po starodavni cerkvi sv. Jošta (na levi). Pod cerkvijo je ohranjena velika grobnica, na listni strani oltarja pa vdolbina, ki je nekoč služila kot tabernakelj. V zvoniku pa visi 112 funtov težak zvon z letnico 1132. Skoro gotovo je to najstarejši zvon v ljubljanski škofiji, ki služi še vedno Bogu in njemu zvestim. Sedanja župna cerkev sv. Janeza Evangelista pa je iz 17. stoletja. Samostojna župnija je približno 100 let. Preje je bila podružnica župnije Polhov Gradec.

njegov procvit. Potem so me pa odslovili, češ, da jih hočem spodriniti. Zaklinjam vas, da nisem imel nikakih slabih načrtov, niti misli ne. Vrgli so me na cesto takorekoč brez vsega. Ko sem jih tožil, sem pravdo izgubil, ker so znali voditi knjige tako, da jim oblast ni mogla do živega. Vidite, in vsi se smatrajo za dobre kristjane. Takšna je kapitalistična gniloba. Poroko sem moral odložiti in začeti znova. Danes imam ta kamijon in z njim služim. Toda komunizem bo temeljito pometel s korupcijo in takrat..."

„Kaj takrat?“

„Takrat bomo začeli novo življenje. Življenje, vredno življenja.“

„Takrat boste dali vaš kamijon na razpolago „družbi“, ki bo imela dobiček, vi pa redni zaslužek.“

„Ne! Kamijona, ki je moj znoj, moji žulji, moj ljubljenec... Ne, tega ne dam... Vi ste v zmoti! Komunizem bo razlastil kapitaliste in bo razdelil med revne sloje.“

„V komunistični družbi zasebna last ne obstoja. Vse je last „družbe“. Komunizem bo pomandral kapitaliste, da bo ustvaril na njih ruševinah drug kapitalistični sistem, državni, ki je neprimerno hujši od privatnega. Tako je v Rusiji, tako na Poljskem, tako v Jugoslaviji in povsod drugod, kjer je dobil oblast v svoji roke. — Tako je čista resnica!“

„Tega vam ne verjamem!“

„Res ni lahko verjeti, a če kdo na lastni koži občuti vso brutalno silo za uveljavljanje tega sistema, ki se upira vsakemu zdravemu razumu, potem pa že verjame.“

„Vi ste ga?“

„Na žalost.“

„Moram priznati, da sem še mlad in nimam izkušenj za seboj. Mislim pa, da ne lažete, ker ste zrel človek in veste, da laž ne koristi. Povejte mi kaj iz revolucije!“

Na kratko sem preletel vso našo tragedijo.

„In menite, da je bilo drugod podobno?“

„Podobno. Kakor vi sedaj, so tudi naši ljudje nasledili skrajno prefrigani propagandi in pomagali samim sebi natikati strašni jarem, ki jih sedaj neusmiljeno žuli. Toda zdaj ni več pomoči. Zdaj morajo vleči, ker rdeči bič udarja silneje kot vsak drugi. Kaj boste rekli k vsemu temu?“

Srepo je zrl v volan pred seboj. V očeh se mu je zasvetila solza...

„Vrzite tistile časopis skozi okno in ga ne kupujte, ker vas zastruplja!“

Odprl je okence in ga zalučal v blato.

•

Čez dva meseca sem ga srečal v bučni debati, kjer je na vse kriplje bil po komunizmu.

JACQUEMOTTE

V belgijskem časopisu „Standaard“ z dne 7. februarja 1938 je bila priobčena novica, ki je morala vsakega katoličana navdati z veseljem. Priobčil jo je p. Geerebaert S. J.

Jacquemotte, vodja belgijskih komunistov, je umrl maziljen s svetim oljem.

Navedenega dne je stopil v vlak proti Tirlemontu duhovnik. Vlak je bil prenapolnjen. Sprevodnik je dejal duhovniku:

„Prostor je le še v Jacquemottovem oddelku; toda on je vodja komunistov in ne vem, če vam bo njegova družina ljuba.“

„Zakaj pa ne?“ je odgovoril duhovnik, „saj me ne bo kar takoj snedel.“

In res je vstopil in sedel poleg poslanca. Ta je bil videti zelo slab, bled in izčrpan.

„Vi ste pa gotovo bolni, prijatelj,“ je vprašal duhovnik.

„Da,“ je odgovoril Jacquemotte. „Že dva dni se ne počutim dobro. Sedaj pa mislim, da je konec.“

KOT V MISIJONIH

Tu je pomlad; drevje se je odelo pravljичno rožno, rumeno in s prelepim vonjem obdalo. V hladnih jutrih med vejami visokih evkaliptov in na velikem križu cerkvice prepevajo ptički čudovite melodije.

Taka je pomlad v Laishí, v skritem kotičku argentinskega severa, tako je življenje božje narave.

In ljudje? Pomlad jih obdaja... njih duše pa ne poznajo teh lepot. V njih duši ni pomladi.

Tam gredo!.. po stezicah med cvečnimi travniki. Otroci, njih glavice razkuštrane, umazane, njih pogledi umazani, njih besede umazane. Dom teh je bolj in bolj cesta kot podrta bajtica. Gredo mimo nas razdrapani, lačni, bolni. Prav kakor njih uboge dušice, katerim je vse bolj znano kot pa nežnost in ljubezen materina. Ubogi otroci! Brez staršev so! Nekateri bi dejali: saj jih ne poznamo, drugi bi vedeli povedati, da je mama ušla in malo večjim bi pa prezir in grenkoba dopustila izreči psovko za nje, ki je bil oče ali mati. Vsi ti uboščki, popolnoma zapuščeni, odraščajo in nadaljujejo življenje svojih staršev — brez ljubezni

In začne pripovedovati duhovniku o svojem prvem sv. obhajilu in o svoji lepi krščanski mladosti. Nato obžaluje svoje dosedanje življenje! Slednjič zgubi zavest. Duhovnik, ki je k sreči nosil sv. olje s seboj, ga hitro mazili in kmalu se Jacquemotte lepo spravljen združi z Bogom svoje mladosti in svoje smrti.

— pač pa polno strasti. Njih križev pot se je začel. Nikdar ne prerinejo do mladosti v pomladni lepoti.

Mladost je zasenčena z neko žalostjo, ki jo ne razumejo, pač pa globoko občutijo. Vsa leta brez ljubezni, brez Boga jim okameni srce in čustva in tu se začne... vdati se vsemu, kar je dosegljivo ne oziraje se na bodočnost.

Znani klopotec v slovenskih Haložah

Poletje življenja se koplje v vročini strasti, brez svetlobe, brez Sonca. In kolikor bolj se približujejo starosti, toliko bolj je vse črno — zagrenjeno — prezirano.

Vsa narava je v cvetju. Pomlad v gozdu, na travniku, v vrtovih — v dušah pa je mraz in tema.

Brezčutna narava je bolj živa kot pa duše živih.

Sestra, ni še dolgo od tega, ko je Večnost sama za večnost ustvarila dušo — mojo, tvoja, ...ki je v nekem svetem trenutku božje predanosti izrekla Marijin „fiat“.

In sedaj, kje si draga duša, da ljubiš, moliš in se žrtvuješ in rešuješ milijone onih, ki čakajo v mrazu in noči na te, na tvojo molitev, na tvojo žrtev, na tvojo odpoved in ljubezen.

Daj pridruži se Mu, da bo v duši vsaj enemu od tiste nepreštete množice vzcvetela pomlad, zablestelo sonce in zagorela ljubezen do tistega, ki nam s križa toži: „žejen sem“.

UGIBAJMO?

Mladinka — planinka,
ženka — dolinka,
starka — primorka.

Leze, leze — kamenje liže,
dere, dere — goro pobere.

Brez rok, brez nog —
pa vrata odpira.

švigam tukaj, svetim tam —
pa gorje, če pridem k vam.

Nihče me ne vidi, a vsakdo me sliši;
mojega tovariša pa vsakdo lahko vidi, a
nihče ga ne sliši.

Prof. JANEZ VODOPIVEC MONSIGNOR

Sv. oče je menoval dr. Janeza Vodopivca, profesorja na papeški univerzi v Rimu za monsignora.

S tem imenovanjem je bil odlikovan odličen slovenski znanstvenik, ki že nad deset let poučuje na papeški univerzi za misijonske dežele. Prav v sedanjí dobi, ko narodi Afrike in Azije, ki sta glavni misijonski področji, z naglimi koraki stopajo k politični samostajnosti, ima ta univerza vežno nalogo, da za misijonske dežele vzgaja domačo duhovščino. Iz nje je izšlo že več škofov in celo prvi kardinal črne polti, ki ga je pred kratkim imenoval papež.

Msgr. Vodopivec je po rodu Goričan, nečak pokojnega tolminskega dekana Vodopivca. Šolal se je v Ljubljani. Bil je prvi med odličnjaki. Po maturi je vstopil v bogoslovje. Novo mašo je zapel leta 1941. Naslednje leto je kot prefekt dijakov škofijske klasične gimnazije na ljubljanski bogoslovni fakulteti dosegel doktorat. Kmalu zatem je odšel v Rim, kjer se je še globlje poglobljal v svetih vedah. Leta 1945 ga je prelat dr. Alojzij Odar povabil na slovensko bogoslovno fakulteto, ki se je takrat nahajala v Italiji. Po dveh letih sijajnega predavanja je odšel v Rim.

Novemu slovenskemu monsignoru, odličnemu sodelavcu naše revije, iskreno čestitamo!

OKROGLA HIŠA

Roman iz družinskega življenja. Italijansko spisala Adriana Henriquet Stalli. Iz španščine prevedel Štefan Tonkli.

XXXI.

Tako sem zdaj žena s službo, kj pri-nese domov stalno plačo, zanesljivo, s katero se lahko računa in dela načrt. Ni veliko, Sandru se posreči, da vrže včasih na tehtnico mnogo več, pa nje-gov zaslužek je negotov: včasih ne pri-nese ničesar, včasih več kot jaz. Zato niha njegovo razpoloženje med temi upravnimi opravki in veselje naših ne-delj ne more biti nikoli z gotovostjo naprej določeno.

Toda jaz (jaz, ki imam stalno plačo in delam svoje račune pred vsem z njo) sem vesela in ga pričakujem z nespre-menljivim navdušenjem.

„Naš očka, naš očka!

Kakšen teh korakov je to, ko ga sli-šimo, da odpira! Ropot lesenih koles, z zvenjenjem padajoče pločevinaste škat-lje, kajti vsi gredo očetu naproti, celo sicilijanskj voziček in ostanki letala, ki je nekoč letelo. To je krasen trenutek, ko prihaja očka. Ni več vojne, mi več urada, razmišljanja so pozabljena, tudi Beda izgine. Je nekoliko razvajena ta gospa, nikoli ne sliši lahnega škripa-nja ključa, ki odpira zapah in poleg

tega bi lahko rekli, da jo veseli kriki in moji (priznam, tudi moji) nadlegujejo.

Ne gane se s svojega naslanjača. Čaka. Ta njena vztrajnost v čakanju bi morala biti razburljiva, pa ni, kajti, ko pride očka pozabimo nanjo in potem razdelimo teden med veselje na spo-min na očeta, ki je prišel in med ve-selje na očeta, ki pride in tako gremo naprej in pozabimo nanjo.

Očku pripravimo vedno kaj poseb-nega. Marija je v resnici iznajdljiva ženska. Res je, da lahko dobi marsikaj v dvojnem dnu omare, pa to napravi z največjo modrostjo in preudarno šted-ljivostjo. Sandro se čudi in zaključa:

„Ste zelo slabi državljani.“

Mene nič ne briga. Povem mu, da, če je hrana in je ni mogoče dobiti na izkaznice, ne zmanjšujemo v ničemer naše državljanske časti, če si jo sami preskrbimo. Ocenno „zelo slabo“ bi mo-rali dati vladi.

Seveda mi niti v sanjah ne pride na misel, da se med tednom Marija in jaz zadovoljiva s prevretim ohrovtom in radičem, da se omejuje z lovom po dvoj-nem dnu le na otroka, kajti ta žrtev ni zame nič, niti žrtev ni, ker mi ugaja ohrovt in cikorijsa, Marija se pa odško-duje s tem, da pokuša otroško hrano, če je dovolj okusna in obenem s tem, da polize vse lonce. Poleg tega sem pre-pričana, da je v tem razmerah biti do-ber ali zelo slab državljan odvisno pred-vsem od dohodkov in pomežikovanje Be-de v tem oziru pomeni, da bomo kmalu zelo dobri državljani.

„Toda, očka, pozabimo te neprijet-nosti. Alj veš, da gre Jurčku v šoli prav dobro? Poslušaj kako bere, seveda ne časnika.“

„In Remo?“

„Oh, Remo, miroljubni Remo! Debeli se, govori s preudarno počasnostjo, toda samozavstno, dovoli, da mu sezuje

čevlje Marija in da mu shrani Jurček igrače, pač pa se čisto sam potruđi, da pririne stol do kredence, da zleze nanj in dene prst v sladkornico. Pa nj nikoli mali lažnik, on ne reče: „Jaz nisem tega napravil — ampak se ne spominjam.“

„Premetenec? Navihanec? šibke pameti?“

Mora zrasti za ped, da ga bomo lahko sodili. Med tem časom ga bomo opazovali. Gotovo imajo v njem pomoč geni, ki so različni od Jurčkovih.“

Zato sta si bratca često v laseh. Jurček, ki čuti dolžnost, da se ne sme okoristiti s svojo močjo nad šibkejšim, priteče k meni užaljen in razburjen prosč pravice in tolažbe. In jaz ga ljubkujem, potolažim in pomirim. Mi mi treba dajati poguma Remu, ker se že smeje in je že pripravljen na spravo; poleg tega je spokorni sladkorček že pojedel, in vojak, ki ga je hotel obglaviti, je v drobnih kosih.

„Po vsem tem je treba verjeti v gene, kajne, Sandro?“

„Skušajmo dobiti nekaj časa tudi za ta vprašanja. In ti?“

Njegov trepetajoči glas me postavi takoj v vlogo žene, ki mora braniti svoj lastna dejanja. Postanem vesela in predrzna.

„Oh! Začenjam se privajati tej visoki govorici, ki se uvaja: V odgovoru na Vaše cenjeno... Pomisli, da pišem že hitreje s stenografijo kot z navadno pisavo in kar se tiče strojepisja, sem izredno napredovala; že več dni je minilo, da nisem dala narobe nobenega kopirnega papirja, nadalje, ker niti ne sanjam, da bi popravljala budalosti mojega vodje, pač pa skrbno popravljam tiste, ki nam pridejo po pošti, so me smatrali za zelo razumno osebo in odvetnik me je pred štirimi dnevi privzel v svojo pisarno.“

„Kakšen odvetnik?“

„Nardi; ali ga ne poznaš?“

„Ne.“

„Oh! Izvrstna oseba! Resničen gošpod! Kakšno dostojanstvo, kakšna vljudnost! Dobro rečeno — jasno, je rimsko — celo lep človek. V uradu ga zelo, zelo upoštevajo in spoštujejo.“

„Ali se počutiš bolje?“

„Brez dvoma. V uradu računskega vodje smo bile štiri ženske in dva moška, eden poročen, drugi ne, poročeni je podjeten, samec oprezen. Recimo, da bi bila jaz samo gledalka, bi ostale tri ženske, ena uboga zapeljanka z otrokom, oni dve gospodični. Zdaj razumeš, kakšna zmešnjava! Lahko je tisoč vojska, toda urad z dvema moškima in tremi ženskami je svet zase, svet, kjer je težko ravnovesje. V začetku je bilo zame nekaj zanimivega, ko sem razkrila skrivne sile, ki so kipele v možganih moje okolice, toda potem... kako malo bistri so bili! Enemu bi najraje rekla: Osel; drugi: nesramna spogledljivka; tretjemu: bedak, četrti: potuhnjena mačka; zadnji: nespametna prevaranka... Toda jaz sem bila „gospa“, tega nisem mogla, ali se ti ne zdi? Zdaj sem pa sama v uradu.

„Ti sama?“

„Jaz in pa odvetnik. Morda se zato ne zmotim več, ko vlagam kopirni papir.“

Sandro molči. Dočim sem jaz vesela, dočim mu skušam dokazati, da vzdržim to delo v uradu z največjo lahkoto (in v resnici ga ne čutim kot težo in sem mirna kar se tiče otrok. In tiste ure mi minejo tako hitro), se Sandro ne more sprijazniti z mojo službo, se čuti odgovoren zanj, se čuti ponižan.

Zdaj ko so otroci in Marija v postelji, je tako prijeten najin kotichek ob zaprtem radiu, zleknjena v naše nasla-

njače, z nogami na preprogi, daleč od sveta, z dobro zadelanimi okni in špranjami, skoraj zavarovanimi po zatemnitvi.

„Pripoveduj mi o sebi, Sandro!“

„Kar zadeva tedensko poizvedovanje, grem kot vedno v zaklonišče ob vsakem alarmu in jem zadostno.“

Pika in tiho.

„Povej mi še o sebi, Sandro!“

„Kar se tiče ostalega, je vedno ista pesem; vrata, ki se vljudno odpro in se potem neusmiljeno zapro.“

„Pa tista Milenina ponudba, o kateri si mi govoril pretekli teden?“

„Ah, da, nič določnega!“

„Kaj dela Milena?“

„Milena?... Je večno razodetje in večna skrivnost.“

„Rada bi jo videla v tako imenovanem diplomatičnem okolju.“

„Ne bi je spoznala, v večerni obleki je zelo zanimiva.“

„V večerni obleki? Kdaj si jo ti videl tako?“

„Prosila me je, naj jo spremljam k nekemu sprejemu, kjer me je hotela predstaviti neki osebnosti, pa te osebnosti ni bilo.“

„Milena ni lepa, a ima izrazito telo.“

„Da, in pozna popolnoma umetnost, kako skriti napake in prikazati odlike.“

„Razumna je...“

„Ne vem.“

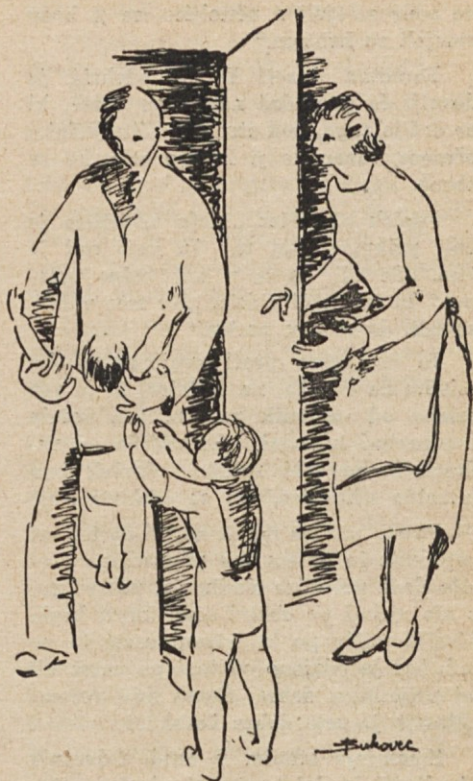
Pogovor o Mileni ga vedno dolgočasi.

„Povej mi kaj več o sebi, Sandro!“

„Izpeljal sem majhno kupčičjo, brez-pomembno. Znova sem kupil in prodal staro železje, kratko rečeno sem postal cunjar.“

„Ni važno! Ti si vedno ti... In jaz te zelo ljubim Sandro!“

Sama sva, z najinima otrokoma v srcu, glavo naslanjam na njegovo ramo,

njegova roka je pa v mojih laseh. Molk se tiho pretaka in nad njim gre kakor v večnost usmerjen, odmev onih besed.

XXXII.

V resnici se z ačenjam prilagajati mojemu uradu in moji vlogi ženske v službi. Vsako jutro spremljam Jurčka v šolo, se ustavim nekaj minut v veži, kjer se tvorijo vrste, vidim vedno veselo in smehljajočo se učiteljico, ki mi pove kako dogodivščino iz svojega gnezda in konča s svojim nalezljivim glasnim smehom, ki preleti takoj vso dolgo otroško vrsto.

„Otroci se morajo smejati in če se ne bodo smejali z učiteljico, se ji bodo smejali za hrbtom.“

Pametna misel! Da jo odobriš, je dovolj, če pogledaš na druge vrste, ki se držijo togo, pod strogim učiteljičinim očesom, razen ko ji kažejo osle, ko se obrne.

Jurček mi reče: „Moja učiteljica je bolj prikupna kot ti.“ In zelo rad jo ima. „Se zdi, da se v šoli vedno igramo.“ In rad hodi v šolo. „Ko smo v šoli, se zdi, da smo v parku.“

In ko grem proti svojemu uradu, mislim na Jurčka, na učilnico, ki je vsa zelena od majhnih rastlin, vsa vesela s pisanimi lutkami, odmevajoča od radosti. Sama sebi rečem: „Jurček ima izvrstno učiteljico,“ in se čutim mirna.

Potem mislim na Rema, ki ob tej uri zajtrkuje in potem mu popustljiva Marija doda pol žlice sladkorja, potem gre z njo vzdolž po obalni cesti kupit kruh. Marija pojde po tej strani ceste in po oni, kar je odvisno od toplega vetra ali od prijetnega sonca. Sama sebi rečem: „Marija je zelo dobra ženska.“

Smehljaje stopim v urad. Odvetnik Nardi mi je dal postaviti pisalno mizo bliže grelnika, da je svoje odobrenje za ono rastlinico, ki sem jo prinesla v urad in postavila na kartoteko: še več, on sam je prinesel za naše pisalne mize dva cvetlična lonca, za katera mora skrbeti vratar, da ostanejo cvetovi sveži. Vedno je zelo previden in vljuden, govoriva prav malo. Kar se tiče dela, je izredno hiter in natančen; nikoli nobenega dvoma, nikoli nobene negotovosti. Pravi: „Prosim pišite... in narokuje brez omahovanj.“

Toda, če gre za zadeve izven trgovskega območja, če gre za zveze z uslužbenci, kjer bi se po strogi birokraciji mogel prikazati človeški element in je

potrebno neko razumevanje, ki se ne tiče pravilnika, me vpraša:

„Ali se vam ne zdi, gospa, da...“

Ker nimam še mišljenja kake uradnice, ki je popolnoma prevzeta od svojega poklica in uslužnosti, sem ob prvi taki priložnosti odgovorila z naravno gotovostjo, čeprav je bila moja sodba raje predrzna. In vratar, ki je zagrešil važno pomoto skoraj politične vrste, ni bil ovaden in odpuščen, ker je kazni ugovarjala prošnja njegovih štirih sinov.

Gotovo ni vsakdanja zadeva, da me vpraša odvetnik Nardi:

„Kaj bi odgovorila, gospa, na to prošnjo?“

Nasprotno, cele dneve preživimo molče, izvzemši uradnih izrazov, narekovanj in upravnega branja. Odvetnik Nardi ne mara vojne, ne mara govoric, ne mara dotipov, in jaz sama ne maram vojne, ne maram govoric, ne maram dovtipov.

On ne zdrzne nikdar na te stvari, z moje strani ni nobenega namigavanja. Najino razmerje je dostojno in neoporečno, jaz odgovorjam le „da“ in „ne“ in izpuščam „gospod odvetnik“, kar se zdi nekako pravilno za druge urednike in se zdi, da sprejema z nekakim olajšanjem moj preprosti „da“ in „ne“. Poudariti moram, da se počutim v uradu popolnoma dobro. Sploh ne čutim, da sem vezana, ne zdi se mi, da imam gospodarja, opravljam delo in se gibljem kar najbolj prostodušno in on ne kaže, da bi mu bila moja navzočnost v nadlego. Po štirih sem doma s svojima otrokoma in svojimi opravki. Jurček ima često goste: njegov novi prijatelj iz šolske klopi. Je skoraj vedno kak otrok z morskega brega, bolj zanemaren. Učiteljica me je naredila sokrivo neke svoje pobude:

„Poglejte, gospa, v razredu so vedno bogati in ubogi otroci, dobro oskrbljeni in zanemarjeni, snažni in umazani. Šola je družba, kjer so zastopani vsi razredi. S politiko se ne ukvarjam; toda v mojem razredu, kjer jaz ukazujem, bi rada vzpostavila popolno soglasje med družabnimi razredi. Zato pohvalim snažnega in pridnega otroka, potem vzamem posebej nevzgojenega in umazanega otroka in mu rečem: tisti dan, ko prideš v šolo s površnikom lepo v redu, z umitimi ušesi in gladko počesan, te postavim zraven onega fantička, postaneta prijatelja in se pojdeš igrat domov k njemu. Mislim, da bo boljši otrok mogel vedno pomagati slabšemu. Toda, kako naj se slabši poboljša, če mu boljši odreče svoje prijateljstvo? Naravno, da o mojem načrtu obvestim matere, vse ga ne odobravajo, pa... nekoliko zlorabim tiste, ki mu pritrujejo.“

In ker sem jaz odobrila učiteljičin načrt in ker si Jurček v šoli pridobiva naklonjenost vseh in želijo vsi sedeti poleg njega, imamo često novega prijateljskega, ki pride k nam na obisk in so navadi, da si umije obraz vsako jutro. Jurčku ugajajo otroci z obrežja, ker pripovedujejo zgodbe o drznih ribolovcih, znajo plesti čolne iz niti palminih listov in mu prinašajo morske zvezde in konjčke.

Jaz pazim na njihove pogovore in opozorim Jurčka, če je kdaj kaka beseda (ne rečem grda beseda) neprimerno rabljena in če je kdaj kako sveto ime izgovorjeno brez potrebe (ne rečem, da je uporabljeno za kletev).

Tako sem naletela na Jurčka, ki je poučeval svojega prijatelja:

„Marijo Devica imenujemo samo v cerkvi in kadar molimo, kadar hočeš reči kako grdo besedo, moraš reči „kačji pastir“. Jaz pravim vedno kačji

pastir, kako krasna beseda je to! O, kačji pastir, ta čoln se potaplja!“

Učiteljica mi reče smehljaje: „štiri otroke sva prevzgajali; vi in jaz.“

Ti štirje otroci čujejo zdaj nad našo prebavo. „Gospa, vi ste Jurčkova mama?“ mi je rekla nekega dne neka ribičevka, „on je prijatelj mojega sina,“ Zamenjala mi je ribe, ki mi jih je bila zavila in je dostavila šepetaje: „Te so sveže, pravkar naložljene, one so od včera, jih dobi kak možki.“

Druga mati me je opozorilo, da, kadar si želim ribic, naj ji samo rečem in vsako drugo stvar, katero koli stvar...

To ljudstvo z obrežja je zelo dobrosrčno, preklinja, pijančuje, nima časa, da bi umilo svoje otroke, toda najde v srcu prostor za hvaležnost.

Zvečer, ko sta otroka in Marija že v postelji in končam račune naše družinske uprave, so zame trenutki zbeganosti in skrbi.

Ali bo dan znak za alarm? Ali bom slišala, kako lete nad mojo glavo trume letal, ali se morda zadrže nad Genovo, morda bom čula grom bombardiranja in bom videla skozi okno, kako žari nebo...

Zdaj si gledava v obraz jaz in Beda, sedive si nasproti.

„Ti si naredila vojsko,“ ji rečem s stisnjenimi zobmi.

„Toda ljudje so naredili mene.“

Čutim, da ima prav, a ne odložim orožja. „In ljudje te bodo uničili.“

„Dvomim.“

Ima svoj navadni dvomni smehljaj, potem postane stroga, mračna, dramatična.

„In ti misliš, da jaz rada živim, misliš, da sem svoja gospodinja? Misliš, da si želim zmage, življenja, ali da se mi dovoli samomor? Oni so me ustvarili, v njihovih rokah je moje živ-

ljenje, oni bi me morali uničiti, pa niso zmožni. Ali slišiš, kako odmeva svet od topóvskih strelóv eksplozij in krikóv. Ob vsaki eksploziji se prerodim desetkratno, stokratno, tisočkratno, se obnovim, se pomnožim kot zakletvijo kake obsodbe in blodim po svetu, čeprav nerada, razumeš? Čeprav narada! Toda oni so, ki hočejo to, oni, ne jaz.“

Njen obraz je nesrečen, odkritosrčen. Zdi se mi, da jo razumem, ni zla, je čudna stvar, ki si nalaga težo strašne obsodbe. Potem se njen obraz zjasni in ga znova zakrije prt negotovosti, skrivne grožnje. Tedaj jo čutim kot sovrážnico in znova se molče motriva.

„Zakaj si prišla sem? Kaj storiš z menoj? Kaj nameravaš?“

Nimam poguba, da bi jo vprašala. Toda čutim jo kot sovrážnico.

Zgrabim v obrambo po bogastvo, ki je v meni. Ogrnem se v rdeče liste in kot gozdno božanstvo skočim daleč, iščem moje gore, med ledenikom in ledenikom v nebeškem prostranstvu, med vrhom in vrhom, v dehtečem valu, ki plava nad svetočimi travniki: tam je nekdo, ki ga ne moreš uničiti, imenuje se Stvarnik, imenuje se vera, imenuje se zaupanje v življenje. Toliko let sem ga imela, ko sem bila divja hribovka, imam ga tu, je moje, ne vidiš, da se ne bojim? Vidiš, kako sem te sprejemala doslej?

Prilagodila sem se celo uradniški službi. Še celo z veseljem mislim, da se jutri vrnem v urad. Da, z veseljem mislim na to.

Tu se Beda neznatno nasmehne, česar ne razumem.

Ko se je duhovnik usedel in je postal pogovor bolj oprezen, sem vstala, da se odstranim.

„Ostanite, gospa!“ mi je rekel odvetnik in mi pokazal moj prostor.

Pustila sem stroj, da ne bi motila pogovora in začela s popravo dolgega upravnega poročila. Pogovarjajoča gospoda sem imela za hrptom, toda njune besede so kljub temu prihajale k meni in se kljub moji volji mešale med številke in trgovski slog s takim poudarkom in tako različno toploto in lučjo od onega mrzlega jeklenega odseva, ki je bil enolično razlit preko mojih listov, da so se končno tipkane besede pred mojim očmi zmedle, so zbledele, sem jih pozabila.

Duhovnik je prišel prosit dobrodelne pomoči: bogate tovarne, ki so v naši deželi izpraznile svoje delavnice, ne morejo ostati gluhe na njegov klic v blagor ubogim... Toda kmalu je pogovor skočil od tega predmeta in je zajel širši, splošnejši krog, ki zadeva človeka in človeštvo.

Duhovnikova beseda je bila točna, odsekana, odvetnik je pa odgovarjal s tokom prepričljivih, blagoglasnih, gospodujočih besedi, z mnogimi navedbami, ki so razodevale izobraženo, moudro, nravno osebnost.

O odvetniku Nardiju nisem vedela več, kot na splošno vemo o tovariših pri delu; da je bogat mož, poročen, da ima tri otroke, da je izobražena in poštena oseba.

Zdaj po teh njegovih besedah, sem bolj na globoko spoznala njegove misli, njegova čustva, njegove vzore, njegovo vero.

Desno: Jesenski večer
Spodaj: Lom — slovenska go-
renjska vas pod Tržičem.

POVRHJENIKI

Argentina:
Eduardostraka
Piscarua,
R. Pisco 4753,
Buenos Aires

Brazilija:
Marta Mestari
15 Postal 1953
Sao Paulo,
Brazil

Črna Gora:
"Pamela",
1175 Glass Ave.
Cleveland, Ohio

Kanada:
Ivan Mark,
87 Vicar Ave.,
Toronto,
Ontario

Trst:
Matilda Grubša
Via Libertà 2,
Trieste, Italia

Italija:
Zora Pircanc,
Riva
Piazzetta 18,
Gorizia

Avstrija:
Narcotina pol-
lajto Mohorjevi
drugi v Celovcu

Celoleina narcotina za Argen-
tina za Argen-
tina in država
ki najo manjšo
trazen Urugu-
ya) 329 pasov;

za Uruguay je
narcotina 300 \$

za U.S.A. in Ka-
nada 5 dolarjev

za Avstrijo 85
šillingov;

za Italijo 1000
lit;

drugo
protivrednost
dolarja.

